

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Pangunahing Pagsasanay sa Buhay Cristiano

Basic Christian Training

O. J. (Jean) Gibson at S. M. Kennedy
(contributing writer, editor)

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Basic Christian Training*, ni O. J. (Jean) Gibson.

Orihinal na edisyon: © 1978, 1979 Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California. All rights reserved. Walterick Publishers, Kansas City, Kansas. Apendise A, Safety, Certainty and Enjoyment (Pagiging Ligtas, Katiyakan at Kasiyahan), ni George Cutting.

Inilathala nang may pahintulot ni O. J. (Jean) Gibson. Ang karapatang-ari ay hawak ng Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Published by permission of O. J. (Jean) Gibson. Copyright is held by Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Paano Masusulit ang Kursong Ito

Ang mga sumusunod na mungkahi ay makatutulong upang maging kapaki-pakinabang ang pag-aaral na ito.

1. Manalangin sa Diyos. Hilingin sa Diyos na tulungan kang maunawaan ang Kanyang Salita. Panghawakan ang pangako ng Awit 119:130: “Ang pagpasok ng Iyong mga salita ay nagbibigay liwanag; nagbibigay ng unawa sa musmos.” Imposibleng tunay na maunawaan ang Salita ng Diyos nang walang tulong ng Diyos (2 Corinto 2:14).

2. Maghanda Bago ang Klase.

- a. Sagutin ang mga Tanong sa Takdang-Aralin. Kumpletuhin ang lahat ng bahagi ng Gabay sa Pag-aaral ayon sa itinuro. Kung nahihirapan ka sa isang tanong, lumipat muna sa susunod na tanong.
- b. Basahin ang mga Tala. Basahin at basahing muli ang aralin. Salungguhitan ang mahahalagang kaisipan, at markahan ang anumang hindi mo nauunawaan o may tanong ka. Sumulat ng mga tala sa malapad na palugit sa gilid ng bawat aralin.
- c. Hanapin ang Mahahalagang Talata. Kung may panahon, basahin ang *lahat* ng talata ng Kasulatan mula sa isang makabagong salin tulad ng New American Standard Bible. Ang karaniwang pagsulat ng talata ay ang pangalan ng aklat, na sinusundan ng bilang ng kabanata at ng bilang ng talata na pinaghihiwalay ng tutuldok (halimbawa: Colosas 3:23). Karamihan sa mga Biblia ay may talaan ng nilalaman na nagsasaad ng unang pahina ng bawat aklat ng Biblia. Pagkatapos makita ang pahina, hanapin ang angkop na kabanata at talata.

3. Regular na Dumalo sa Klase. May panahon para sa talakayan sa maliliit na grupo at may panahon din para sa panayam. Ang iyong mga tanong at puna ay magpapasigla sa iba na magbahagi rin.

4. Itago ang Iyong mga Tala at Materyales. Makatutulong ang mga ito sa iyong karagdagang pag-aaral, at maaaring naisin mo ring ibahagi ang mga ito sa iba.

Aralin 1: Isang Malawak na Tanaw sa Ebanghelyo

“Ang pasimula ng Ebanghelyo ni Jesu-Cristo, ang Anak ng Diyos” (Marcos 1:1). Ganito nagsisimula ang kinasihang salaysay tungkol sa buhay at ministeryo ng Panginoong Jesus. Ang pinakaubod ng pananampalatayang Cristiano—ang pinakadakilang mensaheng narinig kailanman ng tao—ay ito: “Si Cristo ay namatay dahil sa ating mga kasalanan ayon sa mga Kasulatan, at...inilibing, at...muling nabuhay nang ikatlong araw” (1 Corinto 15:3-4). Ito ay ibinubuo sa Juan 3:16: “Sapagkat gayon na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, na ibinigay Niya ang Kanyang bugtong na Anak, upang ang sinumang sumampalataya sa Kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan.” Tunay ngang ito ay mabuting balita, sapagkat iyan ang kahulugan ng salitang “ebanghelyo.” Nabuksan na ang daan upang ang tao ay makalapit sa Diyos, at iniutos Niya na ang mensaheng ito ay ipahayag sa bawat nilalang sa ibabaw ng lupa (Marcos 16:15).

Ano ang alam natin tungkol sa Ebanghelyo? Ang pinagmulan nito ay ang Diyos, hindi ang tao. Ito ang Ebanghelyo ng Diyos (Roma 1:1; Galacia 1:11; 1 Tesalonica 2:2, 9). Ang pangunahing paksa nito ay isang buhay na Persona. Ito ang Ebanghelyo ng Anak ng Diyos, ang ating Panginoong Jesu-Cristo (Roma 1:3, 9; 15:19). Ang layunin nito ay dalhin ang mga tao sa Diyos. Ito ang Ebanghelyo ng ating kaligtasan (Efeso 1:13). Ang pinatutungkulan nito ay ang mga hindi karapat-dapat. Ito ang Ebanghelyo ng biyaya ng Diyos (Mga Gawa 20:24). Ang itatagal nito ay magpakailanman. Ito ang walang hanggang Ebanghelyo (Apocalipsis 14:6).

Walang sinumang makapagwawalang-bahala sa mensahe nitong may kinalaman sa buhay at kamatayan. Tinatawagan ng Diyos ang mga tao na sundin ang Ebanghelyo at binababalaan sila ng paghatol kung hindi nila ito gagawin (2 Tesalonica 1:8; 1 Pedro 4:17; Roma 10:16). Yamang ang pagsampalataya (o pananampalataya) ang hinihinging tugon, may agarang pangangailangan na ipakilala ito (1 Corinto 9:16; Mga Gawa 1:8). Ang sinumang nagtatangkang baguhin ang mensahe ay nasa ilalim ng sumpa (Galacia 1:7-9). Lalo na itong totoo sa isang nagtuturo na kailangang idagdag ang mga gawa o mga ritwal sa pagsampalataya sa Ebanghelyo upang maligtas.

Ang ganitong mensahe mula sa Diyos ay hindi biglang sumulpot sa sanlibutan nang walang anumang naunang palatandaan. Ang pangangailangan ng tao na maligtas mula sa kasalanan at kamatayan ay kitang-kita na mula pa sa pasimula ng kasaysayan, gaya ng ipinapakita sa mga unang kabanata ng Biblia. Ang lunas ng Diyos sa pamamagitan ng isang ipinangakong Tagapagligtas ay inihayag na rin kasing-aga ng Genesis 3:15. Ang mga handog na may dugo noong unang panahon ay patungkol sa pangwakas at minsanang paghahandog kay Cristo sa krus (Hebreo 10:1-4, 10-12). Ipinangako ng Lumang Tipan ang isang Bagong Tipan na higit na dakila kaysa sa luma (Jeremias 31:31-33). Ang Tagapagligtas ng Diyos ay para sa buong sangkatauhan (Isaias 42:1, 6). Kaya ang propesiya at ang katuparan nito ay magkaugnay sa iisang Panginoon, iisang pananampalataya, iisang kaligtasan (Efeso 4:4-6). Iisa lamang ang daan patungo sa Diyos (Juan 14:6; Mga Gawa 4:12).

Pagkahiwalay sa Diyos

Ang tao ay nilalang para sa Diyos—para sa Kanyang kaluguran at kaluwalhatian (Apocalipsis 4:11; Isaias 43:7). Ang walang hanggang layunin ng Diyos ay ang tao ay magtaglay ng Kanyang wangis at sa gayon ay maihayag ang Kanyang kaluwalhatian (Genesis 1:26-27; Roma 8:29). Inilagay ng Diyos ang tao sa lupa na may kakayahang pumili, sa halip na bilang isang robot na kontrolado. Malaya ang tao na ibigin at sundin ang Diyos, o hindi gawin ito.

1. **Ang Pagsubok sa Tao.** Inilagay siya sa isang magandang halamanan at nagtamasa siya ng pakikisama sa Diyos. Iisa lamang ang ipinagbawal upang matiyak ang pagpapatuloy ng pakikisamang iyon. Ipinagbawal sa tao na kumain mula sa punungkahoy ng pagkakilala ng mabuti at masama. Naroon ang pagkakataon na sumunod o sumuway, na maniwala o hindi maniwala sa Salita ng Diyos (Genesis 2:15-17).
2. **Ang Pagsuway ng Tao.** Ang diyablo, sa anyo ng isang ahas, ay sumalungat sa Diyos at nagsabing hindi mamamatay ang tao kung kakain siya ng ipinagbabawal na bunga. Pinaniwalaan ng tao ang kasinungalingang iyon sa halip na ang salita ng Diyos na umiibig sa kanya. Ang gawang pagsuway na ito ay nagdulot ng isang nakamamatay na pagbabago na tinatawag na Pagkahulog ng Tao (Genesis 3:1-7). Ang naging bunga ay agarang kamatayang espirituwal, na pagkahiwalay sa pakikisama sa Diyos (Genesis 3:8), at sa bandang huli ay kamatayang pisikal, kung saan ang kaluluwa ng tao ay nahiiwalay sa kanyang katawan (Genesis 5:3-5).
3. **Ang Suliranin ng Tao.** Ang mga ibinunga ng pagsuway na ito ay hindi natapos sa unang tao. Sa pamamagitan niya ay pumasok na ang kasalanan at kamatayan sa lahi ng tao (Roma 5:12). Nabago ang likas na pagkatao ng tao kaya siya ay naging kalaban ng Diyos. Ang tao ay naging makasalanan kapwa sa likas na pagkatao (Efeso 2:3) at sa gawa (Roma 3:23). Ang kabayaran ng kasalanan iyon ay kamatayan (Roma 6:23). Ang lahat ng kasalanan ay may parusang kamatayan (Ezekiel 18:4). Kaya ngayon ang tao ay “patay sa mga pagsuway at mga kasalanan” (Efeso 2:1, 5). Ang kamatayang ito ay ang kasalukuyang kamatayang espirituwal, na pagkahiwalay sa Diyos. Ang kamatayan ay nananatiling palagi patotoo sa kakila-kilabot na halaga ng kasalanan (Hebreo 9:27; Santiago 1:15). Higit pa sa kamatayang pisikal, na naghiiwalay sa kaluluwa mula sa katawan, ay ang ikalawang kamatayan, na naghiiwalay sa kaluluwa mula sa Diyos mapakailanman (Apocalipsis 20:11-15). Maging sa kasalukuyang buhay, ang kasalanan ang pinakaugat na sanhi ng lahat ng kaguluhan, karamdaman, sakit at pagkalayo sa buhay ng Diyos.

Paghali para sa Makasalanan

Sinasabi sa atin ng Kasulatan na inibig ng Diyos ang Kanyang mga nilalang na nahulog sa kasalanan (Efeso 2:4-5; 1 Juan 4:10). Gayunman, Siya ay humarap sa isang suliraning moral sa pagliligtas sa kanila mula sa kamatayang espirituwal na magiging walang hanggan. Ang Diyos ay lubos na matuwid, na ang ibig sabihin, ganap na makatarungan. Kaya ang parusa sa kasalanan ay kailangang pagbayaran (Exodo 34:7). Ngunit ang Diyos ay mahabagin at mapagmahal din, na taimtim na nagnanais ng kaligtasan ng Kanyang mga nilalang na nahulog sa kasalanan (2 Pedro 3:9). Paano mapagkakasundo ang ganap na katarungan at ang mapagmahal na habag?

1. **Ang Solusyon ng Diyos.** Sa pamamagitan ng Panginoong Jesus ay natagpuan ang paraan upang, sa isang banda, masiyahan ang katuwiran ng Diyos sa pagbabayad ng utang ng kasalanan. Gayunman, sa kabilang banda, nasiyahan din ang pag-ibig ng Diyos sa pagliligtas sa mga tao mula sa walang hanggang kamatayan. Ang paraan ay paghalili, kung saan ang parusa ay babayaran ng iba para sa tao (Isaias 53:4-6). Si Cristo ang magiging dakilang Tagapasan ng Kasalanan (1 Pedro 2:24; 3:18). Ang Anak ay naging tao sapagkat ang kabayaran ay humihingi ng buhay ng tao (Mga Gawa 2:22). Siya ay walang kasalanan upang malaya Siya sa anumang paghahabol ng kamatayan sa Kanyang sariling pagkatao (2 Corinto 5:21). Ang Kanyang buhay ay may walang hanggang halaga upang maging pantubos para sa lahat (1 Timoteo 2:6). Ang puso ng Diyos ay nakatuon sa lahat ng tao (1 Timoteo 2:4).

Kapansin-pansin na ang Diyos lamang ang maaaring maging Tagapagligtas ng tao (Isaias 43:11; 45:21). Natugunan ni Jesus ang kahilingang iyon (Mateo 1:21-23).

2. **Ang Paghahayag ng Diyos.** Ang plano ng Diyos ay inihayag sa anyong binhi sa mga unang kabanata ng Genesis. Ang pagsisikap ng ating mga unang magulang na takpan ang kanilang kasalanan sa pamamagitan ng mga gawa ng sarili nilang mga kamay ay makikita bilang larawan sa kanilang kasuotang gawa sa dahon ng igos (Genesis 3:7). Iyon ay isang panakip na hindi nakapagtakip sa kanilang kahubaran at kasalanan sa harap ng isang banal na Diyos. Naglaan Siya ng mga balat ng hayop bilang angkop na kasuotan (Genesis 3:21). Ang paghaliling ito ay maaari lamang mangyari kapag may dugong nabuhos. Kaya nagsimula ang paghahandog ng mga hayop. Ang sumunod na salinlahi ay nagbigay ng karagdagang halimbawa. Naghandog si Cain sa Diyos ng bunga ng kanyang paggawa sa bukid, samantalang si Abel ay naghandog ng handog na may dugo. Tinanggap ng Diyos ang huli ngunit tinanggihan ang handog ni Cain. Ang handog ni Cain ay larawan ng mga gawa ng tao bilang paraan ng paglapit sa Diyos (Genesis 4:3-5). Ang mga naghahangad na tanggapin ng Diyos batay sa mga gawang may merito ay sumusunod sa tinatawag na “daan ni Cain” (Judas 11). Ang daan patungo sa Diyos ay sa pamamagitan ng handog na may dugo, hindi ng mga gawa ng tao. Ang karagdagang halimbawa ay matatagpuan sa pinakamahalaga sa mga kapistahan ng mga Judio, ang Paskuwa. Nang itatag ito, bago ang Paglabas ng Israel mula sa Egipto, isang korderong walang kapintasan ang kinuha para sa bawat sambahayan at inihandog. Ang dugo ay ipinahid sa bawat tahanan bilang proteksiyon laban sa paghatol ng Diyos sa lahat ng panganay. Sa pamamagitan ng handog na may dugong ito, nilampasan, o iniligtas, ng Diyos ang mga sambahayang ito mula sa kamatayan (Exodo 12:3-14, 21-27). Ipinagpatuloy ng sistema ng paghahandog sa Lumang Tipan ang aral na ito. Ang mga handog na ito ay mga anino ng darating, ang kamatayan ni Cristo sa krus (Colosas 2:17). Kailanman ay hindi nakapag-alis ng kasalanan ang mga naunang handog, bagaman ang mga ito ay patungkol at larawan ng handog na gagawa nito (Hebreo 10:1-4). Ang iisang handog para sa mga kasalanan magpakailanman ay ang handog ng Panginoong Jesus sa krus. Ito ang nag-alis ng kasalanan para sa mananampalataya (Hebreo 9:12-14; 10:10, 12). Kaya nakikita natin na ang Diyos, mula pa sa pasimula, ay naglaan ng batayan ng pananampalataya para sa kaligtasan. Ang katuparan ng plano ay sa pagdating ng Anak ng Diyos Mismo (Hebreo 1:1-2). Ito ang nakatagong karunungan ng Diyos na inilihim sa mga puwersa ng kasamaan sa mga nagdaang panahon (1 Corinto 2:7-8).
3. **Ang Daan ng Diyos.** Yamang ang Panginoong Jesus, sa Kanyang paghahandog sa krus, ang tanging daan patungo sa Diyos, paano naligtas ang mga mananampalataya sa Lumang Tipan? Naligtas sila sa eksaktong kaparehong batayan gaya natin; ibig sabihin, sa biyaya, sa pamamagitan ng pananampalataya, nang walang mga gawang may merito (Efeso 2:8-9). Namatay sila sa pananampalataya, nang hindi nakita ang katuparan ng mga pangako ng Lumang Tipan tungkol sa isang pangwakas na Tagapagligtas, ang Mesiyas. Gayunman, naniwala sila na totoo ang mga pangako at niyakap nila ang mga ito (Hebreo 11:13). Ibinilang ng Diyos ang kanilang pananampalataya na katuwiran (Roma 4:3; Santiago 2:23). Ibinilang Niya sa kanila ang gawain ng Panginoong Jesus gaya ng ginagawa Niya sa atin (2 Corinto 5:21). Bagaman nagkakaiba ang mga detalye ng mensahe, ang Ebanghelyo ay ipinangaral din sa mga tao sa Lumang Tipan (Hebreo 3:16-4:2; 1 Pedro 4:6). Sumampalataya sila sa Diyos at ipinakita ang katotohanan ng paniniwalang iyon sa pamamagitan ng pagsunod sa Kanya. Ipinagpatuloy ni Juan Bautista ang pangangaral na ito bago sinimulan ni Jesus ang Kanyang pampublikong ministeryo. Sinabi niya sa mga tao na magsisi at sumampalataya sa

Ebanghelyo (Marcos 1:15). Ipinangaral ng Panginoong Jesus ang Ebanghelyo ng kaharian (Mateo 4:23; 9:35). Ang tanggapin Siya bilang Hari ay ang pumasok sa Kanyang kaharian. Kaya sinabi Niya sa kanila na ang kaharian ng Diyos ay nasa gitna nila nang Siya ay nakatayo sa harap nila (Lucas 17:21 NASB).

4. **Ang Kasiyahan ng Diyos.** Ang Diyos Ama ay lubos na nalulugod sa Kanyang Anak (Mateo 3:17). Siya ay nasisiyahan sa lubos na kasapatan ng gawaing iyon sa krus, na nagbayad ng utang ng kasalanan at gumawa sa atin na katanggap-tanggap sa harapan ng Diyos. “Naganap na” (Juan 19:30). Hindi na kailangan pa ang anumang handog para sa mga kasalanan, ni hindi na aalalahanin pa ang ating mga kasamaan (Hebreo 10:17-18). Ang Diyos ay may mabuting pagtingin sa atin dahil sa Panginoong Jesus (1 Juan 2:1; Hebreo 2:17). Ang Kordero ng Diyos ay lubos nang nagbayad para sa mga kasalanan ng sanlibutan (Juan 1:29; 1 Juan 2:2). Ang Kanyang muling pagkabuhay ay nagpakita sa sanlibutan ng lubos na pagsang-ayon ng Diyos sa lahat ng Kanyang naisagawa (Mga Gawa 2:22-24).

Kaligtasan para sa Mananampalataya

Ang bawat tao ay kailangang lumapit sa Diyos para sa kaligtasan bilang isang indibidwal, na tinatanggap si Cristo bilang Panginoon at Tagapagligtas sa kasalukuyang panahon (Juan 1:12-13). Sa ngayon, ang tugon sa Diyos ang naglalagay sa mga tao sa isa sa dalawang grupo: ang maka-Diyos o ang di-maka-Diyos. Sila ay mga kaanib ng magkaibang pamilyang *espirituwal*, na may magkaibang ama, magkaibang bunga at magkaibang hantungan.

1. **Mga Anak ng Pagsuway** (Efeso 2:2; 5:6). Ang uri ng kanilang pagtugon sa Diyos ang tanda ng paglalarawang ito. Ang kanilang kinabukasan ay ipinapakita ng kasamang pariralang, “mga anak ng poot” (Efeso 2:3). Ang kanilang tunay na ama ay ipinapakita ng pananalitang “mga anak ng diyablo” (1 Juan 3:10, 8).
2. **Mga Anak ng Diyos** (Roma 8:16-17; Galacia 3:26). Maaari rin silang tawaging “mga anak ng pagsunod” dahil sa pananalitang “pagsunod ng pananampalataya” (Roma 16:26). Ang kanilang tugon ng pananampalataya ay ang “sumunod kay Jesu-Cristo” (1 Pedro 1:2 NASB). Ang pagsunod na ito ay sa Ebanghelyo. Yamang sila ay nasa *linya ng pananampalataya*, tinatawag silang mga anak ni Abraham (Galacia 3:7). Sinabi ng Panginoong Jesus na ang mga anak ni Abraham ay “gumagawa ng mga gawa ni Abraham” (Juan 8:39). Dahil sa pagbabago ng kanilang buhay, tinatawag silang “mga anak ng liwanag” (Juan 12:36; 1 Tesalonica 5:5). Hindi sila naligtas sa pamamagitan ng mabubuting gawa, kundi sila ay naligtas para sa mabubuting gawa (Efeso 2:10; Tito 3:8). Ang layunin ng kaligtasan ay ang mga dating patay sa mga kasalanan ay mabuhay para sa katuwiran (1 Pedro 2:24).

Ang pangunahing pagkakaiba ng dalawang pamilya ay nasa kanilang pananampalataya. Ang mga anak ng pagsuway, na sumusunod kay Cain, ay nananampalataya sa sarili nilang pagsisikap habang namumuhay sila sa harap ng Diyos. Ayaw nilang sundin ang Ebanghelyo at lumapit sa Diyos batay lamang sa natapos na gawain ni Cristo. Nagtitiwala sila sa sarili nilang kabutihan, mga kaisipan at paraan ng pamumuhay. Sa kabaligtaran, ang mga anak ng Diyos ay nakarating na sa puntong alam nilang kailangan nila ng isang Tagapagligtas. Nagsisi na sila sa kanilang mga kasalanan (Lucas 13:3; 15:7; 24:47; Mga Gawa 2:38; 3:19). Bumaling na sila sa Diyos sa pananampalataya (Mga Gawa 20:21; 26:20). Ang kanilang pananampalataya ay nasa dugo lamang ni Cristo upang ilitas sila (Roma 3:25). Ang Kanyang dugo lamang ang makalilinis sa atin mula sa lahat ng kasalanan (1 Juan 1:7; Apocalipsis 1:5).

Konklusyon

Ang kaligtasan ng tao ay nasa isip na ng Diyos bago pa nilikha ang sanlibutan. Nagnais Siya ng pakikisama sa mga handang umibig at sumunod sa Kanya ayon sa sarili nilang pagpili. Ang pasimula ng pagsuway ay hindi ikinagulat ng Diyos. Ang Kordero ng Diyos ay itinalaga na, at pinatay pa nga, sa isip ng Diyos bago pa itinatag ang sanlibutan (1 Pedro 1:19-20; Apocalipsis 13:8). Nang dumating ang kaganapan ng panahon ay isinugo ng Diyos ang Kanyang Anak (Galacia 4:4). Siya na nagsalita sa maraming paraan at sa pamamagitan ng maraming propeta ay nagsalita na ngayon sa tao sa pamamagitan ng Kanyang Anak (Hebreo 1:1-2). Sinasabi ng mensahe ng Ebanghelyo sa tao na si Cristo ay namatay at nagbayad para sa kanyang mga kasalanan, na tinutugunan ang bawat hinihingi ng katarungan ng Diyos. Ang Anak ay muling nabuhay mula sa mga patay para sa pag-aaring-ganap sa tao. Iniaalok ng Diyos ang buhay na walang hanggan sa lahat ng lalapit sa Kanya sa pamamagitan ng pananampalataya sa Kanyang Anak. Ang tanggapin ang Anak at mapasaiyo Siya ay ang magkaroon ng buhay na walang hanggan (Juan 1:12; 1 Juan 5:12). Ang poot ng Diyos ay nananatili sa hindi sumasampalataya (Juan 3:36). Sinunod mo na ba ang Ebanghelyo? Namumuhay ka na ba ngayon bilang anak ng pagsunod, anak ng liwanag at anak ng Diyos?

Gabay sa Pag-aaral

1. Ano ang natututuhan mo tungkol sa mga layunin ng Diyos para sa tao sa mga sumusunod na talata (Genesis 1:26-27; Isaia 43:7; Roma 8:29; Apocalipsis 4:11)?
2. Anong pagkakataon ang mayroon si Adan upang bigyang-lugod ang Diyos (Genesis 2:15-17)? Ano ang sinasabi sa iyo ng tugon ni Adan sa pagsubok na ito tungkol sa kanyang pananampalataya sa Salita ng Diyos (Genesis 3:1-7)?
3. Gamitin ang mga sumusunod na talata upang bigyang-kahulugan ang kasalanan (Isaia 53:6; Mateo 5:28; Roma 3:23; 1 Juan 3:4; Santiago 4:17).

Paano ipinapakita ng tugon ni Adan sa Diyos ang kahulugan ng kasalanan ayon sa Biblia (ihambing ang Genesis 3:1-7)?

Ano ang kalagayan ng lahat ng tao mula pa noong panahon ni Adan (Roma 5:12)? Bakit?

4. Hinihingi ng katarungan ng Diyos na pagbayaran ang parusa sa kasalanan. Ano ang espirituwal na parusang itinakda ng Diyos noong paglalang (Genesis 2:17; Ezekiel 18:4)?

Ano ang mangyayari kung ang isang tao ay mamatay nang pisikal sa ganitong kalagayan (Apocalipsis 20:11-15; Hebreo 9:27)?

5. Ano ang inihahayag ng sumusunod na talata tungkol sa habag ng Diyos at sa Kanyang katarungan (Exodo 34:6b-7)?

Anong solusyon ang ginamit ng Diyos upang pagkasunduin ang Kanyang kagandahang-loob at ang Kanyang katarungan (1 Pedro 3:18; Mga Gawa 4:10-12)?

Ano ang natatangi tungkol sa Tagapagligtas sa Isaia 43:11? Paano natugunan ni Jesus ang kahilingang iyon (Mateo 1:21-23; Hebreo 1:8)?

6. Isalin sa sarili mong pananalita (isulat muli sa sarili mong mga salita) ang 1 Corinto 15:3-4 at ipaliwanag kung paano ibinubuod ng talatang ito ang mensahe ng Ebanghelyo.
7. Ano ang isang dahilan kung bakit inilihim ng Diyos ang Kanyang plano ng pagtubos hanggang sa ito ay maganap (1 Corinto 2:7-8)? Kung gayon, paano “naligtas” ang mga mananampalataya sa Lumang Tipan (Hebreo 11:13)?

8. Ano ang kaugnayan ng kaligtasan at ng paggawa ng mabubuting gawa (Efeso 2:8-10)?

Paano ipinapakita ng buhay ni Abraham ang kaisipang ito (Roma 4:1-5; Santiago 2:18-23)?

Posible ba ang kaligtasan batay sa mga gawa (Tito 3:5-8; Hebreo 9:22)? Bakit o bakit hindi?

9. Ang tugon ng isang tao sa Ebanghelyo ang nagpapasya kung siya ay kaanib ng isa sa dalawang pamilyang espirituwal. Itugma ang mga sumusunod na talata sa kani-kanilang pamilya, at ipakita ang mga pagkakaiba sa mga titulo kung mayroon (Juan 8:44; Galacia 3:7; Efeso 2:2-3; 5:6; 1 Tesalonica 5:5; 1 Juan 3:10).

Mga Anak ng Pagsuway

Mga Anak ng Diyos

Paano nagbabago ang pagiging kaanib ng isang tao sa pamilya (Lucas 13:3; Mga Gawa 3:19; Juan 1:12; 5:24)?

10. Ipaliwanag nang maikli *kung paano* at *kailan* ka naging Cristiano. Kung hindi mo pa natatanggap si Jesu-Cristo, ano sa palagay mo ang pumipigil sa iyo?

Aralin 2: Pagsusuri sa Persona at Gawain ni Cristo

Lumakad Siya sa gitna ng mga tao, at ang Kanyang buhay ang pinakadakilang buhay na kailanman ay naipamuhay. Ang Kanyang walang dungis na pagkatao, na walang kapintasan saanmang panig tingnan, ay pinapurihan maging ng Kanyang mga kaaway. Natatangi ang Kanyang buhay. Walang taong di-ganap ang makaiimbento sa Kanya. Walang mapag-alinlangan ang makapagpapaliwanag sa Kanya nang makatwiran. Higit na marami ang naisulat tungkol sa Kanya kaysa sa sinumang iba sa kasaysayan, gayunman, habang nasa lupa, wala Siyang isinulat na may tala tayo. Higit ang Kanyang naging epekto sa kasaysayan kaysa sa sinumang ibang tao. Dahil sa Kanya, nahati ang kasaysayan sa mga panahong tinatawag na B.C. at A.D. (bago si Cristo at *Anno Domini*, ang taon ng ating Panginoon). Gayunman, hindi Siya nakibahagi sa politika at hindi nag-utos ng anumang hukbo sa lupa. Siya ang naging pinakapinagtatalunang tao sa kasaysayan, mapait na sinalungat, walang-pakundangang inusig at marahas na pinatay. Gayunman, ipinangaral Niya ang hindi paggamit ng dahas at ipinagbawal ang paghihiganti, ang pagganti o ang tabak. Sinabi Niya, “Ang kaharian Ko ay hindi sa sanlibutang ito.” Ang pangunahing katibayan Niya ay ang Kanyang moral na kataasan. Ang saklaw ng lahat ng Siya noon, at Siya ngayon, at ng lahat ng Kanyang nagawa, ay umaabot mula sa walang hanggang nakaraan, sa buhay sa lupa, hanggang sa walang katapusan.

1. **Ang Kanyang mga Pangalan.** Tinawag Siyang Jesus, “sapagkat ililigtas Niya ang Kanyang bayan sa kanilang mga kasalanan” (Mateo 1:21). Ang ibig sabihin ng Jesus ay “Ang Diyos [si Jehova] ay nagliligtas.” Siya ang banal na *Tagapagligtas* (Tito 2:13; Isaia 43:11). Ang *Tagapagligtas* na ito ay si Cristo na *Panginoon* (Lucas 2:11). Bilang Cristo o Mesiyas, ang Pinahiran, Siya ang ipinangakong *Tagapagpalaya* (Juan 4:25-26). Madalas Niyang tawagin ang Kanyang sarili na *Anak ng Tao* (Lucas 19:10), na nagpapahayag ng pagkatao na Kanyang pinagpakumbabaan. Ngunit Siya rin ang *Anak ng Diyos*, na naunawaan ng Kanyang mga kaaway bilang pagpapahayag ng pagka-Diyos (Juan 10:33, 36). Siya ang *Salita ng Diyos* (Juan 1:1, 14), ang *Kordero ng Diyos* (Juan 1:29), ang *Alpha at Omega*, ang *Simula at ang Wakas*, ang *Una at ang Huli* (Apocalipsis 22:13). Higit sa lahat, tinatawag Siyang *Hari ng mga hari at Panginoon ng mga panginoon* (Apocalipsis 19:16).
2. **Ang Kanyang Walang Hanggang Nakaraan.** Hindi Siya isang nilalang kundi ang Manlilikha ng lahat ng bagay (Juan 1:3, 10; Colosas 1:16-17; 1 Corinto 8:6; Hebreo 1:2, 10). Mula sa walang hanggan, Siya ay kasama ng Diyos at Siya ay Diyos (Juan 1:1-2). Ang salitang “ipinanganak” ay hindi ginagamit tungkol sa Kanya sa kahulugan ng pagsilang. Ang “bugtong” (Juan 1:14, 18; 3:16, 18) ay nangangahulugang “natatangi,” gaya ng makikita kay Isaac, na hindi naman nag-iisang anak (Hebreo 11:17). Ang “panganay” ay naglalarawan sa Kanya sa kahulugan ng pagiging pangunahin, gaya ng malinaw sa Colosas 1:18 at Apocalipsis 1:5. Ang Panginoon ay mula pa sa walang hanggan (Mikas 5:2; Isaia 9:6; Kawikaan 8:22-23). Bilang ang “Ako Nga,” Siya ay nauna sa lahat ng bagay (Juan 8:58; Exodo 3:14). Kabahagi Siya ng kaluwalhatian ng Ama bago pa naging ang sanlibutan (Juan 17:5).
3. **Ang Kanyang mga Pagpapakita sa Lumang Tipan.** Hindi sa Bagong Tipan unang nagpakita ang Panginoong Jesus. Ipinaliwanag ng Panginoon mula kay Moises at sa mga propeta ang mga bagay tungkol sa Kanyang sarili (Lucas 24:27, 44). Siya ang paksa at katuparan ng Kasulatan. Tinupad Niya ang daan-daang propesiya, kabilang ang lugar ng Kanyang kapanganakan (Mikas 5:2), ang paraan ng Kanyang kapanganakan (Isaia 7:14), at ang paraan ng Kanyang kamatayan (Isaia 53). Siya ang tumupad sa mga pangako tungkol sa isang

propetang higit na dakila kaysa kay Moises (Deuteronomio 18:18-19), isang saserdoteng maglilingkod magpakailanman (1 Samuel 2:35), at isang haring higit na dakila kaysa kay David, na ang trono ay mananatili magpakailanman (2 Samuel 7:12-13). Tutuparin Niya ang mga pangakong inilarawan sa mga handog at mga kapistahan, gaya ng Paskuwa (1 Corinto 5:7). Malinaw na mayroon tayo sa Lumang Tipan ng mga nakikitang pagpapakita ng Diyos, kadalasan bilang isang anghel o sugo ng Panginoon. Tinatawag itong mga *theophany*. Ang mga kilos at gawa ng Anghel ni Jehova ay malinaw na sa Diyos, hindi sa isang nilalang. Mga halimbawa ang Genesis 22:11-18; 32:1-30 (ihambing sa Hosea 12:4-5); Exodo 3:2-6 (ihambing sa Marcos 12:26); Josue 5:13-15; Mga Hukom 6:11-12; 13:18-22. Nakikita rin natin si Cristo sa mga tipo (*types*). Ang tipo ay isang larawan sa Lumang Tipan ng espirituwal na katotohanan sa Bagong Tipan, lalo na tungkol sa Mesiyas. Ang ahas na tanso sa Bilang 21 ay naglalarawan kay Cristo sa krus bilang layon ng pananampalatayang nagbibigay ng bagong kapanganakan (Juan 3:14-16). Ang batong hinampas sa Exodo 17:6 at Bilang 20:8-12 ay ang ipinako sa krus na Tagapagligtas (1 Corinto 10:4). Si Melquisedec ay naglalarawan kay Cristo bilang ang Dakilang Punong Saserdote (Genesis 14; Hebreo 5-7).

4. **Ang Kanyang Pagdating Bilang Tao.** “Ang Salita ay nagkatawang-tao at nanahan sa gitna natin” (Juan 1:14). Ito ang pagkakatawang-tao (ang pagpasok sa laman): “Siya ay nahayag sa katawan” (1 Timoteo 3:16 NIV). Nang akuin ng iisang Diyos ang pagkatao, ang pagka-Diyos at ang pagkatao ay kahanga-hangang pinag-isa sa iisang persona. Natakpan ang mga katangian ng pagka-Diyos ngunit hindi isinuko. Ganap ang Kanyang pagkatao. Gayunman, Siya ay walang kasalanan (Hebreo 4:15). Makikita ang pagkakaisang ito sa Filipos 2:6-11; Roma 1:3-4; 9:5; Hebreo 2:14. Hindi laging magkatugma ang mga salaysay ng Ebanghelyo sa pagbibigay-diin o sa pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari, sapagkat magkakaiba ang paraan ng paglapit nila sa paksa. Ang Panginoong Jesus ay ipinakilala sa *Mateo* bilang Hari ng Israel, sa *Marcos* bilang ang Ganap na Lingkod, sa *Lucas* bilang ang Anak ng Tao (na binibigyang-diin ang Kanyang pagkatao), at sa *Juan* bilang Anak ng Diyos (na binibigyang-diin ang Kanyang pagka-Diyos). Siya ay kahima-himalang ipinaglihi sa sinapupunan ng isang birhen sa pamamagitan ng Espiritu ng Diyos (Isaias 7:14; Mateo 1:21; Lucas 1:34-35). Lumaki ang Bata sa lahat ng karaniwang paraan (Lucas 2:52). Iisang pangyayari lamang sa Kanyang pagkabata ang naitala (Lucas 2:42-51). Ginugol Niya ang unang 30 taon sa Nazaret, Israel, maliban sa Kanyang kapanganakan sa Betlehem at sa maikling pananatili sa Ehipto noong Siya ay sanggol pa.

5. **Ang Kanyang Pampublikong Pagsisimula.** Ang Mesiyas ay ipahahayag ng isang mauuna sa Kanya upang *ihanda ang daan* sa espirituwal na paraan (Isaias 40:1-5). Si Juan Bautista ang katuparan ng propesiyang iyon (Mateo 3; Marcos 1:1-11; Lucas 3:2-18; Juan 1:19-36). Ang kanyang ministeryo ay isang personal na panawagan sa pagsisisi, na kung wala ito ay hindi maliligtas ang tao (Lucas 13:3). Sinimulan ng Panginoong Jesus ang Kanyang pampublikong ministeryo sa pamamagitan ng *pagtanggap ng bautismo* mula kay Juan, bagaman inakala ng propeta na ang Tagapagligtas ang dapat magbautismo (Mateo 3:14-16). Ginawa ito ng Panginoon upang “tuparin ang lahat ng katuwiran” lamang. Siya lamang ang hindi nangangailangan ng pagsisisi. Sa Kanyang bautismo, *nakikitang pinahiran Siya ng Espiritu ng Diyos* para sa ministeryo, at narinig ang tinig ng Ama na pumupuri sa Kanyang Anak. Tapos na ang “mga taon ng pagiging di-kilala.” *Tinawag Niya ang labindalawang alagad* upang makasama Niya, at sinimulan Niya ang isang kamangha-manghang ministeryo ng paglalakbay na tumagal nang mga tatlong taon.

6. **Ang Kanyang Pagkatukso at Pagbabagong-anyo.** Naglingkod ang Panginoong Jesus sa Galilea, Judea at sa kabila ng Jordan, at hindi kailanman umalis ng Israel. Sa maraming pangyayari sa panahong iyon, dalawa ang lalong dapat pansinin dahil sa kaugnayan nila sa kaluwalhatian ng Kanyang persona. Isinailalim Siya sa *pagtukso* ni Satanas sa loob ng isang matinding 40-araw na pag-aayuno sa ilang (Mateo 4:1-11; Lucas 4:1-13). Ang tatlong bahagi ng tuksong ito ay mga pang-akit sa gutom, sa espirituwal na kapalaluan at sa pagsubok sa Diyos sa pamamagitan ng mapangahas na pagkilos. Ang matagumpay Niyang paglaban ay katibayan ng Kanyang pagkataong walang kasalanan. Isang kahanga-hangang paghahayag ng Kanyang banal na kaluwalhatian ang nakita ng tatlong alagad sa Bundok ng *Pagbabagong-anyo* (Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-9; Lucas 9:28-36). Doon nakita nila ang Kanyang kaluwalhatian, na siyang Kaluwalhatian ng Diyos na nagliliwanag bilang isang dakilang Liwanag. Nagliwanag ang Kanyang mukha na gaya ng araw. Muling narinig ang tinig ng Ama na nagpapahayag ng kaluguran sa Kanyang minamahal na Anak. Kapwa ipinakita ng pagkatukso at ng pagbabagong-anyo ang lubos na pagiging natatangi ni Jesus.

7. **Ang Kanyang mga Himala at Pagtuturo.** Gaya nina Moises, Elias at Eliseo noong unang panahon, ang Panginoong Jesus ay gumawa ng maraming makapangyarihang gawa. Itinuro Niya ang mga gawang ito bilang batayan ng pananampalataya (Juan 14:11). Bagaman maaaring gayahin ang mga himala, kadalasan ay itinuturing ang mga ito na mga pangyayaring lubos na lampas sa anumang kilalang batas ng kalikasan. Naniwala si Nicodemo na pinatunayan ng mga himala ni Jesus na Siya ay nagmula sa Diyos (Juan 3:2). Iba-iba ang Kanyang mga himala. Agad-agad Niyang *pinagaling* ang napakaraming uri ng karamdaman at kapansanan (ang mga pilay, bulag, paralitiko, lumpo at ketongin). Ipinakita Niya ang Kanyang *kapangyarihan sa kalikasan* (paglakad sa ibabaw ng tubig, pagpapatahimik sa bagyo). *Lumikha Siya ng mga bagay* (pagpapakain sa 5,000 at paggawa sa tubig na alak). *Inutusan Niya ang masasamang espiritu* na lisanin ang katawan ng kanilang mga biktima. *Binuhay Niya ang mga patay* (si Lazaro, ang anak ng bala sa Nain at ang anak na babae ni Jairo). Ipinakita ng Kanyang mga himala ang Kanyang pagka-Diyos at tinupad ang mga Kasulatan. Ipinakita rin nito ang Kanyang habag sa mga nagdurusa. Hindi Niya ginawa ang mga ito upang makaakit ng maraming tao o upang mapahanga ang mga usisero. Madalas Niyang hilingin sa mga pinagaling na huwag itong sabihin kaninuman.

Ang Kanyang paraan ng pagtuturo ay kilala sa madalas na paggamit ng mga talinghaga. Ito ay maiikling kuwento tungkol sa mga tao o sa mga pangyayari sa kalikasan na naglalarawan ng espirituwal na katotohanan. Ang Kanyang tanyag na Sermon sa Bundok ay walang kapantay saanman (Mateo 5–7). Namangha rito ang Kanyang mga tagapakinig (Mateo 7:28–29). Ang Kanyang makapangyarihang mga pananalita, lalo na ang mga nasa Ebanghelyo ni Juan, ay higit sa anumang nanggaling sa tao, lalo na yaong may mga pahayag na “Ako Nga.” Inatasan Niya ang Kanyang mga alagad na tapat na ingatan ang Kanyang mga turo, at nagbabala na magkakaroon ng mga pagkakahati-hati sa loob ng mga tahanan at mga pamilya dahil sa mga ito (Lucas 12:51–53).

8. **Ang mga Sumalungat sa Kanya.** Ang lahat ng mabuti at matuwid ay nahahayag sa Panginoong Jesus. Ngunit ang mabuti ay sinasalungat ng masama. Ipinakikita ng Biblia na ang paglabang iyon ay pinangungunahan ng isang nahulog na espirituwal na nilalang na tinatawag na “Satanas” o “ang diyablo” (Apocalipsis 12:9). Sinikap ng pagsalungat ni Satanas na patayin ang sanggol na si Jesus, nilabanan Siya sa buong panahon ng Kanyang ministeryo, at sa huli ay pinangunahan ang balak na Siya ay alisin (Lucas 22:2–4). Sa iba’t ibang paraan, ginamit ni Satanas ang iba upang buong kasamaang salungatin si Cristo.

9. **Ang Kanyang Kamatayan, Muling Pagkabuhay at Pag-akyat sa Langit.** Higit na mahabang bahagi ang ibinigay sa mga paghihirap at kamatayan ni Cristo sa apat na Ebanghelyo kaysa sa alinmang ibang bahagi. Ito ay isang sentrong usapin. Kung wala ang kamatayan ni Cristo, walang kapatawaran, kaligtasan at pag-asa sa buhay na darating—ang puso ng pagpapahayag ng Ebanghelyo. Ang Kanyang paghahandog ay katuparan ng propesiya sa Isaías 53, Awit 22 at iba pang mga Kasulatan. Maraming ulit na inihula ng Panginoong Jesus ang Kanyang kamatayan sa Kanyang mga alagad na hindi nakauunawa (Mateo 16:21; 17:9-12, 22-23; 20:18-19). Ang matapang na hula na Siya ay muling mabubuhay ay narinig ng Kanyang mga kaaway at ginawa nilang batayan sa paghiling ng bantay na Romano sa Kanyang libingan (Mateo 27:63-66). Nang maglaon ay sinaway ni Cristo ang Kanyang mga alagad dahil hindi nila pinaniwalaan ang mga Kasulatan o ang Kanyang sariling Salita (Lucas 24:25-27). Dahil sa Kanyang nalalapit na kamatayan at sa kahalagahan nito sa kaligtasan, itinatag Niya ang isang hapunang pang-alaala noong huling gabi bago Siya ipinako sa krus (Mateo 26:26-28; Marcos 14:22-24; Lucas 22:19-20). Ang pagkakanulo ni Judas ay tumupad sa Kasulatan, maging sa halagang ibinayad (Zacarías 11:12-13). Ang Kanyang mga huling panalangin at paghihirap sa isang halamanan, ang pagbabalak ng mga kaaway, ang pagtakas ng Kanyang mga alagad at ang panlilibak sa Kanyang paglilitis ang bumubuo sa Kanyang mga huling oras.

Walang makitang kasalanan sa Kanya ang gobernador na Romano, ngunit dahil sa pagbibigay sa panggigipit ng madla, hinatulan Siya na pasanin ang Kanyang krus patungo sa burol na tinatawag na Kalbaryo o Golgota. Ang mga detalye ng Kanyang mga paghihirap at ng “pitong huling salita” ay ibinigay sa nakaaantig na mga paglalarawan. Ang huling sigaw, “Naganap na!” (Juan 19:30), ay nagdiwang sa pagkakumpleto ng Kanyang gawain ng paglilitas. Sa isang mahiwagang paraan, ang kasamaan ng tao ay ginamit sa walang hanggang layunin ng Diyos upang iligtas ang mga mananampalataya, bagaman Siya ay ipinapatay ng mga tao. Gayunman, kamangha-mangha, ang Kanyang mga paghihirap ay bilang kahalili, at tinupad Niya ang Kasulatan bilang ang pinahirapan ng Diyos (Isaías 53:4). Namatay Siyang kasama ng dalawang magnanakaw at inililing sa libingan ng isang taong mayaman, na tumupad din sa propesiya (Isaías 53:9). Ang bantay na Romano at ang tinatakang libingan na may malaking bato ay hindi nakahadlang sa Kanyang muling pagkabuhay sa ikatlong araw, gaya ng Kanyang inihula (Mateo 28; Marcos 16; Lucas 24; Juan 20). Nagpakita Siya sa ilang daang alagad sa loob ng 40 araw bago Siya tinanggap sa langit sa harap ng kanilang mga mata (1 Corinto 15:6; Mga Gawa 1:3-9). Ang mga butas na kamay, na iniharap kay “Tomas na mapag-alinlangan,” ay hindi nag-iwan ng anumang pag-aalinlangan. Tunay na nabuhay na muli si Cristo (Juan 20:25-28).

10. **Ang Kanyang Ikalawang Pagparito at ang Darating na Kaharian.** Kaugnay ng mga pangako ng Kanyang muling pagkabuhay at pagbabalik sa Langit ang salitang ito: “Kung Ako’y yumaon... Ako ay muling paririto” (Juan 14:3). Madalas itong banggitin ng Panginoon. Nagtanong ang mga alagad, “Ano ang magiging tanda ng Iyong pagparito?” (Mateo 24:3). Ang mga hula sa Lumang Tipan tungkol sa pagdating ng Mesiyas ay nahahati sa dalawang pangkat: (1) yaong mga nagsasabing Siya ay magdurusa at itatakwil, (2) yaong mga nagsasabing Siya ay maghahari. Kadalasan, ang magkahiwalay na mga pangyayaring ito ay waring nagsasanib bilang iisa (Isaías 61:1-2; Lucas 4:18-21). Madalas itong ipinagtaka ng mga propeta (1 Pedro 1:10-12). Ngayon ay higit na itong malinaw. Ang unang pagparito ay literal na tumupad sa lahat ng Kasulatan tungkol sa nagdurusing Mesiyas. Ang ikalawang pagparito ay tutugma sa mga Kasulatan sa isang katuparang kasing-literal din, samakatwid baga’y isang paghahari sa lupa na may kapayapaan at katuwiran (Isaías 11:6-9; 65:18-25). Ito

ang mga pangyayari sa ikalawang pagparito: (1) Ang mga buháy at mga patay na mananampalataya ay aagawin paitaas sa kalangitan, upang salubungin si Cristo “sa hangin.” Ito ang karaniwang tinatawag na “ang Rapture” o Pag-agaw (1 Tesalonica 4:16-17). (2) Magsisimula sa lupa ang panahong tinatawag na “ang Malaking Kapighatian” (Apocalipsis 7:14). (3) Pagkatapos ng Kapighatian, babalik si Cristo kasama ang mga mananampalataya, sa kaluwalhatian at paghuhukom. Ito ang karaniwang tinatawag na “ang Paghahayag” (Apocalipsis 19:11-16). (4) Ang Paghahayag ay susundan ng isang libong-taong paghahari ni Cristo sa lupa (Apocalipsis 20:4-6).

Ang “Kaharian ng Diyos” o “Kaharian ni Cristo” (ang mga katawagang ito ay ginagamit nang palitan) ay ipinagtaka rin ng mga mananampalataya. Ang Kanyang Kaharian ay kumakatawan sa isang paghahari sa Kanyang bayan. Mayroon itong *kasalukuyang* aspekto, sapagkat ang mga mananampalataya ay nasa kaharian na ngayon (Colosas 1:13). Ang kaharian ay naroroon sa persona ni Cristo noong Siya ay nasa lupa (Lucas 17:20-21 NASB; 11:20; Mateo 12:28). Mayroon din itong *aspektong panghinaharap*, kung saan inaasahan natin ang isang darating at nakikitang paghahari (Mga Gawa 1:6; Apocalipsis 11:15). Magkakaroon ng mga bagong langit at isang bagong lupa (Apocalipsis 21:1; Isaias 65:17). Mapupuno ang lupa ng pagkakilala sa Panginoon gaya ng tubig na tumatakip sa dagat (Habakuk 2:14). Ang bawat tuhod ay luluhod sa Kanya (Filipos 2:10-11).

Sa kasalukuyan, Siya ang sentro ng pagsamba sa Langit (Apocalipsis 5:8-14). Sa isang araw na darating, kailangang magkaroon ng huling paghuhukom. Ang lahat ay ipinagkatiwala sa mga kamay ng Anak ng Diyos (Juan 5:22). Hahatulan Niya ang mga napapahamak dahil sa kanilang mga kasalanan sa Malaking Puting Trono (Apocalipsis 20:11-15). Hahatulan Niya ang mga mananampalataya ayon sa kanilang buhay at paglilingkod sa Hukuman ni Cristo (2 Corinto 5:10; 1 Corinto 3:11-15).

Konklusyon

Madalas pagdudahan ng mga mapag-alinlangan ang batayan ng mga katotohanang inilahad dito. Sinasabi nilang hindi tayo makatitiyak na si Cristo ay totooong nabuhay sa kasaysayan. Gayunman, ang Judiong historyador na si Josephus at ang mga Romanong manunulat na gaya nina Tacitus, Suetonius at Pliny ay sumulat tungkol sa Kanya sa loob ng unang 100 taon mula sa Kanyang buhay sa lupa. Hinamon na rin ang pagiging mapagkakatiwalaan ng mga dokumento ng Bagong Tipan bilang tunay na mga kopya ng mga orihinal. Gayunman, walang akda sa sinaunang daigdig ang makalalapit dito sa dami ng katibayang nakasulat. Libu-libong manuskrito, bukod pa sa mga piraso, ang makukuha—ang ilan ay ilang taon lamang ang layo mula sa mga orihinal (halimbawa, ang piraso ng Ebanghelyo ni Juan na nasa aklatan ngayon sa Manchester, England). Sa kabaligtaran, may agwat na 1000 taon sa pagitan ng orihinal na pagkakasulat at ng pinakamatandang kopya natin ng lahat ng pangunahing manunulat na Griyego at Romano. Bukod dito, ilan lamang ang mga lumang kopya ng mga kinikilalang akdang pangkasaysayan at pampanitikang ito. Gayunman, wala sa mga ito ang seryosong pinagdududahan. Walang akdang kailanman ay sinuri nang ganoon kahigpit, kalalim at kawalang-tigil gaya ng Bagong Tipan. Gayunman, walang akdang kailanman ay lubusang napatunayan sa maraming detalye sa pamamagitan ng pananaliksik sa kasaysayan at ng arkeolohiya. Gayunman, ang pinakadakilang dahilan ng ating pagtitiwala ay nananatili sa Salita ng Diyos mismo. Ang *nakasulat na Salita* ay pinatutunayan ng maraming katuparan ng mga propesiya nito. Ang *buháy na Salita*, ang ating Panginoong Jesus, ay nag-uudyok sa atin na

manampalataya dahil sa kadakilaan ng Kanyang persona. Lampas sa Kanya ay wala nang ibang mapupuntahan (Juan 6:67-68). Siya ang puso ng tunay na pananampalatayang Cristiano.

Gabay sa Pag-aaral

1. Paano ipinahahayag ng mga pangalan/titulo ni Jesu-Cristo sa mga sumusunod na talata ang Kanyang katayuan, pagkatao at gawain?

Mateo 1:21

Lucas 2:11

Lucas 19:10

Juan 1:1, 14

Juan 1:29

Juan 10:36

Apocalipsis 19:16

Apocalipsis 22:13

Alin ang paborito mong pangalan/titulo? Bakit?

2. Isulat sa sarili mong mga salita (paraphrase) ang Colosas 1:16-17.

Gaano na katagal umiiral si Jesu-Cristo (Juan 1:3, 10; Isaías 9:6; Mikas 5:2)? Kung may magsabi sa iyo na si Cristo ang unang nilikha ng Kanyang Ama, ano ang sasabihin mo?

3. Basahin ang Hebreo 1. Ipaliwanag kung paano ipinakikita ng mga sumusunod na talata na si Jesus ay Diyos:

tt. 2, 3, 10

t. 6 (ihambing sa Lucas 4:8)

u. 8

tt. 11-12

4. Ano ang ilan sa mga katangian ng pagka-Diyos na iniuukol kay Jesus sa mga sumusunod na talata?

Mateo 28:18, 20

Marcos 2:5-7

Juan 1:1; 17:5

Juan 5:22, 27

Juan 6:64

Hebreo 13:8

5. Anong mga katungkulan ang inihula para kay Cristo (Deuteronomio 18:18-19; 1 Samuel 2:35; 2 Samuel 7:12-13)?

6. Yamang si Jesus ay ganap na tao, sa anong mga paraan mo inaasahang Siya ay katulad mo?
Mateo 4:2 Lucas 2:52

Marcos 4:38

Juan 4:6

7. Paano naiiba si Jesu-Cristo sa ibang mga tao?

Mateo 1:23 Juan 7:46

Lucas 7:22

Juan 8:46

8. Ano ang layunin ni Cristo sa pagparito sa lupa, at paano Niya tinupad ang Kasulatan sa paggawa nito (Marcos 10:45b; Isaias 53)?

Kailan binalak ang kamatayan ni Cristo (1 Pedro 1:19-20)? Sino ang *sa kahuli-hulihan* ay may pananagutan sa kamatayan ni Cristo (Mga Gawa 2:23)?

9. Ano kaya ang naging bunga kung hindi nabuhay na muli si Cristo mula sa mga patay (1 Corinto 15:14-19)? Sumulat ng isang maikling talata na nagpapaliwanag, ayon sa iyong palagay, ng kahalagahan ng kamatayan at muling pagkabuhay ni Cristo kaugnay ng iyong sariling kaligtasan.

10. Anong pag-asa ang inilahad para sa Cristiano sa Juan 14:3; 1 Tesalonica 4:16-17; at Apocalipsis 10:6-9?

Anong katayuan ang magkakaroon si Cristo sa mga tumatanggi sa Kanya (Juan 5:22-23; Apocalipsis 20:11-15)?

Aralin 3: Ang Pagka-Panginoon ni Cristo

Sino si Jesu-Cristo para sa iyo? Siya mismo ang nagtanong, “Sino raw Ako ayon sa sinasabi ng mga tao?” (Mateo 16:13; 22:41-42; Marcos 12:35-37). Pagkatapos ay ginawa Niyang personal ang tanong. “Ngunit kayo, sino Ako ayon sa inyo?”

Siya ang Panginoon. Ganyan Siya kinausap ng mga alagad nang daan-daang ulit sa Kasulatan. Hindi nila Siya kailanman tinawag na Jesus lamang. Hindi iyon maisip. Tinawag nila Siyang Guro, hindi lamang sa diwa ng tagapagturo (*rabbi, didaskalos*), kundi pati sa diwa ng nag-uutos (*epistates, despotes*). Mabagal sila sa pag-unawa sa Kanyang pagka-Diyos, kahit nang magbigay Siya ng malilina sa pahayag (Juan 14:8-11; Juan 8:24, 58) o nang ituro Niya ang mga talatang tulad ng Awit 110:1 (Mateo 22:41-45). Ipinalam Niya sa kanila na Siya ang may hawak ng walang hanggang hantungan ng bawat tao (Mateo 7:21-22). Sa kabila ng kakulangan ng kanilang pag-unawa, ipinahayag nila na si Jesus ay Panginoon at sumunod sila sa Kanya kahit tumalikod ang iba (Juan 6:66-67).

Ang salitang “Panginoon” ay ginagamit sa tatlong kahulugan: *posisyon, pagmamay-ari at paghahari*. Nakita ng propeta “ang Panginoon na nakaupo sa isang luklukang mataas at matayog” (Isaias 6:1). Ang talatang ito ay iniuukol ng Bagong Tipan kay Cristo (Juan 12:41). Iyan ang *Kanyang posisyon* bilang Siyang nakaluklok sa trono. Isinulat ni Pablo, “sa Panginoon ang lupa at ang buong kalawakan nito” (1 Corinto 10:26). Iyan ang *Kanyang pagmamay-ari* sa lahat ng nasa planetang ito. Tumugon si Pedro sa utos ng Panginoon na muling pumalaot sa dagat. Sinabi niya, “Guro, magdamag kaming nagpagal at wala kaming nahuli. Gayunman, sa Iyong salita ay ihuhulog ko ang lambat” (Lucas 5:5). Iyan ang *Kanyang paghahari*.

Ang Kanyang Posisyon Bilang Panginoon

1. **Ipinahayag.** “Si Jesu-Cristo, Siya ang Panginoon ng lahat” (Mga Gawa 10:36), sabi ni Pedro sa opisyal na Romano na nakaalam ng daan patungo sa Diyos. Ang Jesus na ipinako sa krus ay higit pa sa isang pinahirang Tagapagligtas. Siya ay “kapwa Panginoon at Cristo” (Mga Gawa 2:36). Siya ang Manlilikha ng lahat ng bagay (Juan 1:3; Colosas 1:16). Ang mga anghel at mga kapangyarihan ay pasakop sa Kanya (1 Pedro 3:22). Naghahari Siya “sa kaitaasan ng lahat ng pamunuan, at kapamahalaan, at kapangyarihan, at paghahari, at ng bawat pangalang binabanggit” (Efeso 1:21). Siya ang pinagpalang “Hari ng mga hari at Panginoon ng mga panginoon” (Apocalipsis 17:14; 19:16). Ang lahat ay magpapatirapa sa harap ng trono ng Diyos upang sambahin Siya (Apocalipsis 4:10-11; 5:12-14).
2. **Tinanggihan.** Kahanga-hangang bagay na ang makapangyarihan-sa-lahat na Manlilikha ay magpapaahintulot ng paghihimagsik sa anumang kalagayan. Nananatili itong isa sa mga hiwaga ng mga panukala ng Diyos. Nagsimula ang paghihimagsik sa daigdig ng mga espiritu nang naisin ni Satanas na maging kapantay ng Diyos (Isaias 14:12-14; Ezekiel 28:13-17). Lumaganap ito sa iba pang mga anghel (2 Pedro 2:4). Dinala ito sa lupa sa gitna ng mga tao (Genesis 3; Roma 5:12). Nagbunga ito ng isang malungkot na pag-amin mula sa Diyos. “Ako’y nag-alaga at nagpalaki ng mga anak, at sila’y nanghimagsik laban sa Akin” (Isaias 1:2). Ang pagkayamot sa mga pinunong itinalaga ng Diyos ay itinuring Niyang pagtanggì sa Kanya na nagbigay ng mga iyon (1 Samuel 8:7). Nang isugo ng Diyos ang Kanyang Anak, tinanggihan din nila Siya (Isaias 53:3) at pinatay ang Prinsipe ng Buhay (Mga Gawa 3:15).
3. **Kinilala.** Ang sukdulang layunin at kaluwalhatian ng Diyos ay hindi nakasalalay sa pagpapasakop ng tao sa Diyos, gaya ng pag-iral ng atomo na hindi nakasalalay sa ating

paniniwala rito. Maliit lamang ang bahaging tumatanggi sa Kanya sa isang napakalawak na sansinukob. Sinunod Siya ng hangin at ng mga alon dito sa lupa (Mateo 8:27). Ang mga demonyo ay napasakop sa Kanyang salita (Marcos 1:27). Mga lehiyon ng mga anghel ang nakahandang kumilos sa Kanyang utos (Mateo 26:53). Milyun-milyong tao ang kusang nagpasakop sa Kanyang kapamahalaan bilang tugon sa Kanyang mapagmahal na paghahandog sa krus. Ang Kanyang mga kaaway ay dadalhin sa pagpupuri sa Kanya (Awit 76:10). Ang mga hukbo ng impierno balang araw ay sasama sa mga nasa kalangitan sa pagluhod kay Jesu-Cristo, at ipahahayag na Siya ay Panginoon (Filipos 2:10-11). Sinabi ni Jesus, “Tinatawag ninyo Akong Guro at Panginoon, at tama ang sinasabi ninyo, sapagkat gayon nga Ako” (Juan 13:13).

Ang Kanyang Pagmamay-ari Bilang Panginoon

1. **Ipinahayag.** Ang lahat ng bagay ay pag-aari ng Diyos (Awit 50:10-12), Kanyang karapatan dahil sa paglikha. Nanaghoy ang Panginoon na kahit ang baka at ang asno ay kilala ang kanilang may-ari, ngunit hindi alam ng Kanyang bayan kung kanino sila nauukol (Isaias 1:3). Gaya ng putik sa kamay ng magpapalayok, sila ay Kanya upang gawin ayon sa Kanyang kalooban (Jeremias 18:6). Bukod dito, ang mga tao ay nauukol sa Diyos dahil sa pagtubos sa pamamagitan ng mahalagang dugo ni Cristo (1 Pedro 1:18). Namatay Siya para sa mga kasalanan ng buong sanlibutan (1 Juan 2:2). Binili Niya maging ang mga bulaang guro na tumanggi sa Kanya (2 Pedro 2:1).
2. **Tinanggap.** Ang isang tao ay nagiging anak ng Diyos sa pamamagitan ng pagpili, sa pagtanggap kay Jesu-Cristo bilang Panginoon at Tagapagligtas (Juan 1:12). Mula noon, ang mananampalataya ay hindi na sa kanyang sarili kundi binili sa isang halaga (1 Corinto 6:19-20). Kinilala niya na hindi niya kayang maging sariling panginoon, gaya ng hindi niya kayang iligtas ang kanyang sarili. Ipinapahayag niya si Jesus bilang Panginoon, gaya ng ginawa ni Tomas (Juan 20:28). Walang suporta sa Biblia ang anumang kaisipang tulad ng “Tinanggap ko si Jesus bilang aking Tagapagligtas ngunit hindi bilang aking Panginoon.” Ang pananalitang “Panginoong Jesu-Cristo” o “Jesu-Cristo na ating Panginoon” ay lumilitaw nang mas maraming ulit kaysa sa “Jesus na ating Tagapagligtas.” Ang tanggapin si Jesus ay ang tanggapin ang Panginoon. Maaaring hindi pa nakikita ng isang tao ang lahat ng kahulugan ng pagka-Panginoon ni Cristo nang siya ay maligtas. Maaaring malungkot na mabigo siyang tuparin ang kalooban ng kanyang Panginoon. Maaaring siya ay matisod at mabuwal. Ngunit ang isang tunay na mananampalataya ay hindi tatanggi sa Kanyang pagka-Panginoon sa sandali ng paglapit sa Kanya, o sadyang ihihiwalay ito sa Kanyang pagiging Tagapagligtas.
3. **Pinatunayan.** Tinanong ng Panginoon kung bakit Siya tinatawag ng mga tao na “Panginoon, Panginoon, ngunit hindi ninyo ginagawa ang mga bagay na sinasabi Ko” (Lucas 6:46). Hindi ito tunay sa Kanyang paningin. Ang sumigaw ng “Panginoon, Panginoon” sa walang hanggan, kahit may patunay ng mga dakilang gawa, ay hindi magbibigay ng pagpasok kung tumatanggi ang isang tao na gawin ang kalooban ng Diyos. Sasagot Siya, “Hindi Ko kayo nakilala kailanman” (Mateo 7:21-23; Lucas 13:25-27). Ang pagtanggap sumunod sa salita ng Diyos ng isang nag-aangking mananampalataya ay tanda ng isang sinungaling (1 Juan 2:3-4). Ipinapahayag ng anak ng Diyos si Jesu-Cristo bilang Panginoon at ipinakikita sa kanyang buhay na tapat ang pagpapahayag na iyon.

Ang Kanyang Paghahari Bilang Panginoon

Ano ang dapat nating gawin? Marami ang tumanggap kay Jesus bilang Panginoon sa salita lamang. Ang iba naman ay tumatawag sa sarili na mga Cristiano nang wala man lamang pormalidad na ito. Laging may pagtutol sa Kanyang paghahari (Lucas 19:14, 27). Nabuo sa lipunan ang kaisipan ng taong nagsasarili, na pinamamahalaan ang sarili at hindi sakop ng anumang panlabas na kapamahalaan. Lumakas ito sa mga maimpluwensiyang lugar sa anyo ng isang kilusang tinatawag na “selfism” o “me-ism.” Sinasabi sa mga tao, “Ikaw ang kataas-taasan at ang iniisip o nadarama mo ang mahalaga. Ang mahalaga ay maganda ang pakiramdam mo sa iyong sarili.” Ang mga kaisipang tulad ng pagtupad sa sarili, pagtuklas sa sarili, pag-ibig sa sarili, pagpapaunlad sa sarili, pagpapasaya sa sarili at imahen ng sarili ay ipinaparada at ibinabalot sa maraming anyo.

Itinuturo ng Kasulatan na tayo ay tinawag sa kalooban ng Diyos, hindi sa sariling kalooban; sa pamamahala ng Diyos, hindi sa pamamahala ng sarili; sa pagtuklas sa Diyos, hindi sa pagtuklas sa sarili; sa pag-ibig sa Diyos, hindi sa pag-ibig sa sarili; sa Diyos bilang sentro, hindi sa sarili bilang sentro. Ang huwaran ng Kasulatan ay hindi “Ako muna,” kundi “Diyos muna, susunod ang iba at ako ang huli.” Maraming tao ngayon ang tulad ni Narcissus, ang tauhan sa mitolohiyang Griyego. Umibig siya sa sarili niyang anyo na naaaninag sa tubig at naghina hanggang mamatay dahil hindi niya matupad ang pag-ibig niya sa sarili. Ang pagbagsak ng moralidad sa huling panahon ay makikilala sa mga taong “maibigin sa sarili (2 Timoteo 3:2). Sa ngayon ay higit na sinasamba ang nilalang kaysa sa Manlilikha (Roma 1:25).

Ang pangangailangang tanggapin si Cristo bilang Panginoon ay dapat maisalin sa buhay at gawa. Upang sumulong sa buhay Cristiano, dapat nating maunawaan na isinuko na natin ang pagmamay-ari sa ating sarili. Ang mga taga-Macedonia ay “ibinigay ang kanilang sarili sa Panginoon” (2 Corinto 8:5). Matapos nating ibilang ang ating sarili na patay na sa kasalanan (Roma 6:11), dapat nating ipailalim ang ating sarili sa Diyos (Roma 6:13). Dapat nating iharap ang ating katawan bilang buhay na handog sa Kanya (Roma 12:1-2), upang maranasan natin ang pagbabago ng buhay na nauukol sa isang pinaghaharian ng Diyos. Ang pagkaalam sa Kanyang pagiging kataas-taasan ay dapat magdala sa atin sa espirituwal na layuning “Siya mismo ang magkaroon ng unang dako sa lahat ng bagay” (Colosas 1:18 NASB). Dapat nating sabihin, sa mga salita ng Panalangin ng Panginoon, “Mangyari ang Iyong kalooban” (Mateo 6:10). Ito ang mga larangan kung saan dapat makita ang Kanyang pamamahala:

1. **Mga Prayoridad.** “Hanapin muna ninyo ang kaharian ng Diyos at ang Kanyang katuwiran” (Mateo 6:33). Hindi papayag si Cristo na maging pangalawa sa anumang bagay at gayunma’y mabisang gumawa sa ating buhay.
2. **Katawan.** Tayo ay binili sa isang halaga at kasama sa pagbiling iyon ang mismong katawan na ating tinitirhan (1 Corinto 6:19-20). Ito ay Kanyang templo.
3. **Mga Ari-arian.** Siya ang Panginoon ng lahat ng ibinigay Niya sa atin (1 Cronica 29:14). Tayo ang mga tagapamahala o katiwala (1 Corinto 4:2). Ang mga ari-arian, talento at panahon ay sa Kanya, at ipinahiram lamang sa atin.
4. **Mga Pakikipag-ugnayan.** Inuutusan Niya tayong mag-ibigan sa isa’t isa gaya ng pag-ibig Niya sa atin (Juan 15:12). Ito ang tanda ng pagiging alagad ng Panginoong Jesus (Juan 13:35). Ang pag-ibig na ito ay mapagsakripisyo, hindi pang-damdamin lamang. Kailangan nating malasakitan ang iba, gaya ng ginawa Niya. Alalahanin natin na Siya ay hiwalay sa mga makasalanan sa moralidad (Hebreo 7:26), gayunma’y kumain Siya kasama nila (Lucas 15:2).

Ang pag-ibig at ang kabanalan ay kapwa dapat mamahala sa ating pakikitungo sa iba. Ipinagbabawal ng Kasulatan ang “pakikipagkaibigan sa sanlibutan” (Santiago 4:4) o ang kinakatawan nito (1 Juan 2:15-16). Dapat din tayong magkaroon ng wastong kaayusan sa mga ugnayan sa tahanan (Efeso 5:22-25; 6:1-2).

5. **Mga Gawain sa Hanapbuhay, Tahanan at Paaralan.** Empleyado man o amo, tayo ay tinawag na maging marangal at makatarungan (Efeso 6:5, 9; Santiago 5:4). Dapat nating gawin ang lahat ng bagay na gaya ng sa Panginoon (Colosas 3:23).
6. **Pananalita at Pag-iisip.** Siya ang dapat maging Panginoon ng dila at ng isip. Handa Siyang magsalita sa pamamagitan natin, kung hahayaan natin Siya (Mateo 10:20). Dapat tayong maging maagap sa pakikinig ngunit mabagal sa pagsasalita (Santiago 1:19). Hindi tayo dapat magsalita ng masama laban sa iba (Santiago 4:11). Tinitingnan Niya ang loob ng ating mga isipan at natutuklasan ang karumihan (Mateo 15:19-20).
7. **Mga Pag-asa at Mithiin.** Ano ang makatatagal sa pagsubok ng Kanyang walang hanggang pagsusuri (1 Corinto 3:11-15)? Dapat nating “hanapin ang mga bagay na nasa itaas, na kinaroroonan ni Cristo na nakaupo sa kanan ng Diyos” (Colosas 3:1). Anong mga bagay sa lupa ang may walang hanggang kahalagahan?

Ang sumusunod na listahan ay maaaring makatulong sa atin na tumuon sa mga larangang kailangan nating pagbutihin:

Nagsisimula ba ang bawat araw sa panibagong pagtatalaga ng aking katawan sa Kanya?

Pumapangalawa ba ang bawat ibang interes sa Kanyang mga interes?

Siya ba ang unang isinasalang-alang sa bawat pasya?

Umaayon ba ang bawat pangako ko sa aking pagtatalaga sa Kanya?

May pagsang-ayon ba Niya ang bawat pakikipag-ugnayan ko?

Nagbibigay-daan ba ang bawat gawain upang Siya ay makasama roon?

Nasasakop ba ng Kanyang paghahari ang bawat larangan ng aking buhay?

Konklusyon

Walang wastong paglago sa isang mananampalataya hangga't walang paglabas sa sarili, hangga't ang pagluluklok sa sarili ay hindi pinapalitan ng pagluluklok kay Cristo. Ang kulang na pagtatalaga o hindi buong debosyon sa Diyos ang nasa ugat ng karamdaman sa buhay ng maraming mananampalataya at sa maraming iglesya. Sinasabi ng Panginoon, “Anak Ko, ibigay mo sa Akin ang iyong puso” (Kawikaan 23:26). Ito ang namamahalang sentro ng ating pagkatao. Dito dapat maghari si Cristo bilang Panginoon. Ito ang pangunahing usapin sa pagtahak ng buhay Cristiano, at kailangang-kailangan sa masaganang buhay.

Noong unang panahon ay may mungkahi ang pinakamalaking kaaway ng tao na ipinagkakait sa atin ng Diyos ang pinakamabuti sa pamamagitan ng paglalagay ng Kanyang kalooban na mas mataas kaysa sa atin (Genesis 3:5). Napakabigat na halaga ang ibinayad ng mga salinlahi dahil may nakinig sa paninirang ito laban sa Kanya na umiibig sa atin ng walang hanggang pag-ibig. Ang ating kinabukasan ay nakasalalay sa paniniwala na ang pagpapasakop sa kalooban ng Diyos, sa pagka-Panginoon ni Cristo, sa paghahari ng Walang Hanggan, ay mahalaga sa ating walang hanggang kabutihan.

Gabay sa Pag-aaral

1. Ano ang natututuhan mo tungkol sa posisyon ni Jesu-Cristo sa mga sumusunod na talata (Efeso 1:20-21; Colosas 1:18; 1 Pedro 3:22; Apocalipsis 4:10-11; 5:12-13)?
2. Ilista ang mga tao o mga bagay na kumilala o kikalala sa pagka-Panginoon ni Cristo: Mateo 8:27; Mateo 26:53; Marcos 1:27; Roma 14:9; Filipos 2:10-11.
3. Paano tinanggap ang Panginoon nang Siya ay dumating sa lupa (Juan 1:10-12)?

Ano ang pangunahing pagtutol ng mga mamamayan sa Lucas 19:14, 27, at paano ito umaangkop sa mga tumatanggi kay Cristo ngayon?

4. Ano ang kahalagahan ng pagpapahayag ni Tomas sa Juan 20:28?

Ano ang dapat kilalanin ng isang tao upang siya ay maligtas (Roma 10:9-10)?

Sa iyong palagay, sapat na ba para sa kaligtasan ang tanggapin si Jesus bilang Tagapagligtas, ngunit tanggihan Siya bilang Panginoon? Ipaliwanag.

5. Posible bang *sabihin* na si Jesus ay Panginoon ngunit hindi pa rin ligtas (Mateo 7:21-23; Lucas 6:46; 13:25-27; 1 Juan 2:3-4)? Ipaliwanag.
6. Isulat muli sa sarili mong pananalita ang Roma 12:1-2.

Sa talatang ito, anong mga *pagkilos* ang kailangan para sa praktikal na pagka-Panginoon?

7. Sa kaliwang hanay sa ibaba, bumuo ng larawan ng isang taong *isinasagawa* ang pagka-Panginoon ni Cristo. Sa kanang hanay, ipakita ang mga gawa ng mga hindi nagsasagawa ng pagka-Panginoon.

Larangan ng buhay	Isinasagawa ang pagka-Panginoon ni Cristo	Hindi isinasagawa ang pagka-Panginoon
Pangkalahatang paglakad	Colosas 2:6	Efeso 2:1-2
Sekswalidad	1 Corinto 6:18-20	1 Corinto 6:9-10
Pananalita	Colosas 4:6	Colosas 3:8-9
Pagganap sa trabaho	Colosas 3:23-24	Colosas 3:22
Ugnayan sa pamilya	Colosas 3:18-21	Colosas 3:19, 21

8. Paano ka tutugon sa isang taong nagsasabing siya ay Cristiano ngunit ang buhay ay walang ipinakikitang anumang katibayan ng praktikal na pagpapasakop sa pagka-Panginoon ni Cristo?
9. Ang Apocalipsis 3:20 ay nagsasalita tungkol kay Cristo na kumakatok sa “pintuan” ng ating puso. Ano ang unang hakbang sa paggawa kay Cristo bilang Panginoon ng iyong buhay? Anong mga “silid” sa iyong “bahay” ang hindi mo pa nabubuksan kay Cristo sa praktikal na paraan? Ipaliwanag. Anong hakbang ang balak mong gawin?
10. Sa sarili mong pananalita, ipaliwanag kung ano ang kahulugan para sa iyo ng personal na pagka-Panginoon.

Aralin 4: Inilibing sa Bautismo

Maraming pagkakaiba sa mga tradisyon at gawain ng mga iglesia tungkol sa bautismo. Nagkakaiba ang pananaw maging ng mga taong maka-Diyos. Gayunman, ang bautismo ay nananatiling isang pangunahing utos ng Panginoong Jesus para sa lahat ng Kanyang mga tagasunod. “Bautismuhan ninyo sila sa pangalan ng Ama at ng Anak at ng Espiritu Santo,” sabi Niya (Mateo 28:19 NASB). Ang mga mananampalataya ay dapat bautismuhan kapag sila ay naligtas na (Marcos 16:16). Ang mga unang Cristiano ay tapat na tinuruan nito at palagi nilang sinunod (Mga Gawa 2:38, 41; 8:12, 36-39; 9:18; 10:47; 16:15, 33; 18:8; 22:16). Ito ang kanilang *unang hakbang ng pagsunod*. Dahil dito, madalas na nalalantad sa pag-uusig ang mga bagong mananampalataya. Sila ay naging mga Cristiano na at handang gawin ang hakbang na ito ng hayagang pakikiisa bilang tugon sa utos ng Isa na kanilang ipinahayag na Panginoon at Tagapagligtas.

Mayroon Bang Ibang mga Bautismo?

Ang mga talata ng Kasulatan na nakalista sa itaas ay tumutukoy sa tinatawag na *bautismo ng mananampalataya*, ang paksa ng araling ito. Ginagamit ang katawagang ito upang maibukod ito sa iba pang gamit ng salitang bautismo, gaya ng mga sumusunod:

1. **Seremonyal na Paglilinis ng mga Judio** (Lucas 11:38-39; Marcos 7:4; Hebreo 6:2; 9:10). Sa Lumang Tipan, ang mga saserdote ay nililinis sa ganitong paraan. Nang maglaon, hinuhugasan din sa ganitong paraan ang mga sisidlang kinakainan at iniinuman, at ang mga kamay ay seremonyal na inilulubog bago kumain. Ang mga proselita, na mga nahikayat mula sa mga Gentil, ay binabautismuhan upang linisin mula sa karumihan.
2. **Ang Bautismo ni Juan ng Pagsisisi** (Marcos 1:2-4; Lucas 3:3-4; Juan 1:31; Mga Gawa 13:24). Ito ang panawagan sa Israel para sa pambansang pagsisisi. Bilang tagapagpauna ng Mesiyas, si Juan ay dapat “maghanda ng daan ng Panginoon.” Ang bautismong ito ay hindi katulad ng bautismong Cristiano (Mga Gawa 19:3-5). Kinailangan nga nito ang paglubog sa tubig (Mateo 3:16; Juan 3:23). Ang Panginoong Jesus ay binautismuhan ni Juan, bagaman hindi Siya nangangailangan ng pagsisisi, upang Kanyang “maganap ang buong katuwiran” (Mateo 3:14-15). Ang pagbautismo ni Juan kay Cristo ang naging pasimula ng Kanyang pampublikong ministeryo.
3. **Ang Bautismo ni Cristo ng Pagdurusa** (Lucas 12:50; Marcos 10:38-39; Mateo 20:22). Pinahirapan Siya ng hatol ng Diyos dahil sa ating mga kasalanan (Isaias 53:4; 1 Pedro 3:18). Nang Siya ay mamatay sa krus para sa ating mga kasalanan, Siya ay nilubog sa ilalim ng mga alon ng poot ng Diyos (Awit 42:7).
4. **Bautismo ng Espiritu** (Mateo 3:11; Marcos 1:8; Lucas 3:16; Juan 1:33; Mga Gawa 1:5; 11:16). Ito ay inihula ni Juan at pinasimulan noong Pentecostes (Mga Gawa 2). Ang layunin nito ay ilagay ang mga mananampalataya sa Katawan ni Cristo (1 Corinto 12:13). Sa ibang pananalita, pinag-iisa tayo nito sa Kanya, inilalagay tayo “kay Cristo.”

Hindi na natin tatalakayin ang iba't ibang gamit ng salitang “bautismo” kaugnay ng *apoy* (Mateo 3:11-12; Lucas 3:16-17), ni Moises (1 Corinto 10:2) at ng *mga patay* (1 Corinto 15:29), sapagkat labas ang mga ito sa layunin natin dito.

Sino ang Dapat Bautismuhan?

Walang malinaw na tala sa Bagong Tipan ng sinumang tumanggap ng bautismo ng mananampalataya nang hindi man lamang nagpapahayag ng pananampalataya kay Cristo. Ang pagbabautismo bago ang kaligtasan ay gawain ng maraming iglesia, at ganito na sa loob ng maraming siglo, ngunit hindi matatagpuan ang ganitong patakaran sa Kasulatan. Sa Biblia, ang pagkakasunod-sunod ay una ang pananampalataya, saka ang bautismo. Nakikita natin ito sa utos ni Cristo: "Gawin ninyong mga alagad ... na binabautismuhan" (Mateo 28:19 NASB); "ang sumampalataya at mabautismuhan" (Marcos 16:16). Noong Pentecostes, sinabi ni Pedro sa mga naghahanap ng kaligtasan, "Magsisi kayo, at magpabautismo ang bawat isa sa inyo sa pangalan ni Jesu-Cristo" (Mga Gawa 2:37-38). Ipinahayag ng eunukong taga-Etiopia ang kanyang pananampalataya *bago* siya binautismuhan ni Felipe (Mga Gawa 8:36-37). Ang mga taga-Corinto ay sumampalataya at pagkatapos ay binautismuhan (Mga Gawa 18:8). Tayo ay naliligtas sa pamamagitan ng pagsampalataya sa Ebanghelyo (Efeso 1:13; 1 Corinto 15:1-4), at ang bautismo ay hindi bahagi nito (1 Corinto 1:17). Ang pagsisisi at pananampalataya kay Cristo ang dapat mauna (Mga Gawa 20:21).

Paano Naman ang Pagbabautismo sa mga Sanggol?

Bagaman walang tahasang pagbanggit sa pagbabautismo sa mga sanggol sa Bagong Tipan, ito ay naging gawain ng maraming iglesia sa loob ng maraming siglo. Sa kasaysayan, binabautismuhan ng mga iglesyang ito ang mga sanggol (1) upang matiyak ang kaligtasan ng sanggol mula sa impiyerno, (2) upang simulan ang proseso ng kaligtasan na "tatatakan" ng "kumpil" sa bandang huli, o (3) upang maikintal sa mga magulang o sa mga "ninong at ninang" ng bata, sa pamamagitan ng serbisyo ng bautismo/paghahandog, ang kahalagahan ng pagpapalaki sa bata para kay Cristo. Ang ideya na ang hindi pagkabautismo ay magpaparusa sa isang sanggol sa Impiyerno ay, siyempre, isang nakapanginigilabot na kaisipan tungkol sa Diyos. Bukod dito, ang konsepto ng pagbabautismo sa sanggol bilang bahagi ng proseso ng kaligtasan na sa pamamagitan nito ay nagtatamo ng biyaya ang sanggol ay hindi rin maipagtatanggol mula sa Kasulatan. Ang serbisyo ng bautismo/paghahandog, gaano man kaganda, ay banyaga rin sa gawain ng Bagong Tipan. Gayunman, maraming argumento para sa pagbabautismo sa mga sanggol ang iniharap mula sa Biblia.

1. **Mga Talatang Madalas Ginagamit na Patunay.** Ang Marcos 10:13-16 at Mateo 19:13-15 ay madalas iugnay sa pagbabautismo sa mga sanggol. Dinala ng mga ina ang kanilang mga anak kay Jesus at sinabi Niya, "Pabayaang ninyong lumapit sa Akin ang maliliit na bata, at huwag ninyo silang sawayin: sapagkat sa mga ganito ang kaharian ng Diyos." Gayunman, hindi binautismuhan ni Jesus ang mga sanggol. Binasbasan Niya sila. Kung ang mga alagad, kasama ng kanilang Guro, ay nagbabautismo ng mga sanggol para sa kaligtasan, halos hindi nila tatangkaing itaboy ang mga ito. Gaya ng sinabi ng isang tao, "Nakikita natin si Jesus dito, ngunit walang tubig." Ang Mateo 18:2-6 ay isa pang paboritong talata. Sinabi ni Jesus, "Malibang kayo ay magbalik-loob at maging gaya ng maliliit na bata, hindi kayo makapapasok sa kaharian ng langit." Ang ginamit Niyang halimbawa ay isang maliit na bata, na inilagay Niya sa gitna. Ngunit ang itinuturo ng halimbawa ay ang pangangailangan ng kababaang-loob, hindi ng bautismo. Ang isa pang talata ay ang 1 Corinto 7:14. Ang mga anak ng mga mananampalataya (isa man o kapwa magulang) ay tinatawag dito na "banal." Ang salita ay nangangahulugang "ibinukod" at tumutukoy sa may-pribilehiyong kalagayan na kinalalagyan ng isang anak ng mga mananampalataya. Gayunman, ang kalagayang ito ay hindi natatamo sa pamamagitan ng bautismo, ni hindi rin ito nangangailangan ng

bautismo. Wala sa Kasulatan na sinasabing ang isang tao ay “ipinanganak sa loob ng iglesya” dahil sa mga magulang na Cristiano. Ang kaligtasan ay nagmumula sa bagong kapanganakan, hindi sa likas na kapanganakan (Juan 1:13; 3:5-7).

2. **Argumento Mula sa Pagtutuli.** Ang mga batang Judio ay tinutuli sa ikawalong araw matapos ipanganak (Lucas 1:59), at sa gayon sila ay ipinapasok sa bansang Judio. Kaya’t ikinatwiran mula rito na may karapatan ang mga Cristiano na bautismuhan ang kanilang mga sanggol. Binabanggit ang Colosas 2:11-12, na tumutukoy sa pagtutuli ni Cristo. Ngunit ito ay pagtukoy sa Kanyang kamatayan, na sa pamamagitan nito ay naalis Niya ang kasalanan. Walang pahintulot sa talatang ito na bautismuhan ang isang sanggol.
3. **Argumento Mula sa Pagbabautismo sa Buong Sambahayan.** Ang pagkaligtas ni Lydia (Mga Gawa 16:14-15), ng bantay ng bilangguan sa Filipos (Mga Gawa 16:30-33), ni Crispo (Mga Gawa 18:18), at ni Estefanas (1 Corinto 1:16; 16:15) ay mga pagkakataon kung saan sinasabing ang buong sambahayan ay sumampalataya at binautismuhan. Inaakala ng ilan na “tiyak na may mga sanggol” sa mga tahanang ito, o mga napakabata pa upang sumampalataya. Bukod dito, inaakala na ang mga ito ay kasama sa mga binautismuhan, bagaman walang pahayag na ganito sa mga talata. Gayunman, makatwiran din namang isipin na ang mga may sapat na gulang lamang upang maunawaan at sampalatayanan ang mensahe ni Cristo ang binautismuhan (gaya ng sa Mga Gawa 16:34).

Ano ang Kahulugan ng Bautismo ng Mananampalataya?

Ang tubig kung minsan ay iniuugnay sa paglilinis, ngunit ang mananampalataya ay malilinis lamang sa pamamagitan ng dugo ni Cristo. Ang makahulugang wangis o larawan sa bautismo ay ang kamatayan, paglilibing at muling pagkabuhay (Roma 6:3-5). Si Cristo ay namatay dahil sa ating mga kasalanan at muling nabuhay para sa ating pagkaaring-ganap. Sa kaligtasan, ibinibilang ng Diyos ang lahat ng ito sa ating kapakinabangan at inilalagay tayo “kay Cristo.” Tayo ay namatay na kasama Niya at muling binuhay na kasama Niya sa paningin ng Diyos (Colosas 3:1-3; Roma 6:6-11). Kung gayon, ang bautismo ay ang larawan o paglalarawan ng nangyari na sa mananampalataya. Ang mananampalataya ay sagisag na dumaraan sa kamatayan, paglilibing at muling pagkabuhay sa tubig ng bautismo. Sa gayon, ang mananampalataya ay nakikiisa kay Cristo, na ang kamatayan, paglilibing at muling pagkabuhay ay para sa kanya. Sa ganito, ipinahahayag niya na siya ay kaisa ni Cristo. Ang bautismo ay tinatawag na “paghiling sa Diyos ng isang mabuting budhi” (1 Pedro 3:21 NASB). Hayagang sinasabi ng mananampalataya, “Ginawa ni Cristo sa krus ang lahat ng kinakailangan para sa aking kaligtasan. Sinampalatayanan ko ito sa aking puso. Ipinahahayag ko ito sa panlabas sa ganitong paraan gaya ng iniutos Niya. Nakikiisa ako sa Kanya.” Ang pakikiisang ito ay dapat magdala ng pangakong ipamuhay ang maaaring tawaging isang “buhay na binautismuhan,” isang buhay na lumalakad tayong kasama Niya.

Hindi na natin kailangang pagtalunan ang mga salitang hindi ginamit sa Kasulatan tungkol sa bautismo, ngunit madalas gamitin ng mga tao. Kabilang dito ang “sakramento, rito, seremonya, inisyasyon, ordenansa, tatak ng biyaya, sagisag ng paglilinis, sangla.”

Nakapagligligtas Ba ang Bautismo?

Napakaraming iglesya ang nagtuturo ng tinatawag na “baptismal regeneration” (pagkapanganak na muli sa pamamagitan ng bautismo), na nangangahulugang ang bautismo sa tubig ay talagang nagdudulot ng muling pagsilang (nagiging sanhi ng bagong kapanganakan) at

nagdadala ng kapatawaran ng mga kasalanan. Anong mga talata ng Kasulatan ang ginagamit nila?

1. JUAN 3:5. Ang pananalitang “ipanganak sa tubig at sa Espiritu” ay maaaring magpahiwatig na ang muling pagsilang ay nagmumula sa bautismo sa tubig. Una, pansinin na hindi binanggit ang salitang “bautismo.” Ang tubig ay hindi laging nangangahulugang bautismo. Sa Juan 7:38-39, ginamit ito bilang sagisag ng Espiritu Santo. Ang pang-ugnay na salita sa pagitan ng tubig at ng Espiritu (*kai*) ay hindi isang karaniwang pang-ugnay at maaaring wastong isalin na “samakatuwid ay.” Kaya’t mababasa ito na “tubig, *samakatuwid* ay ang Espiritu.” Malinaw na ipinahihiwatig ng Juan 3:6, 8 na ang isang tao ay “ipinanganak sa Espiritu.” Naniniwala naman ang iba na ang tubig ay tumutukoy sa Salita ng Diyos. Ang Juan 15:3 ay nagsasalita tungkol sa paglilinis sa pamamagitan ng Salita. Ang Efeso 5:26 ay nagsasalita tungkol sa tubig ng Salita at sinasabi ng 1 Pedro 1:23 na ang bagong kapanganakan ay sa pamamagitan ng Salita. Isa pang gamit ay nang magsalita ang Panginoon tungkol sa tubig ng buhay na walang hanggan (Juan 4:14). Dalawang paglalarawan ng bagong kapanganakan sa Juan 3 ang bumabanggit sa hangin at sa ahas na tanso. Wala sa dalawang ito ang katulad ng bautismo sa tubig. Ang hangin sa kanyang pag-hip ay di-nakikita, di-mahuhulaan at di-mahahawakan. Walang anuman dito na nagpapahiwatig ng isang serbisyo ng bautismo.
2. TITO 3:5. Ang talatang ito ay tumutukoy sa “paghuhugas ng muling pagsilang,” ngunit muli, hindi ginamit ang salitang “bautismo.” Ang kaagapay na pananalita ay “ang pagbabago sa pamamagitan ng Espiritu Santo.” Bukod dito, ang salitang “paghuhugas” ay hindi mula sa salitang Griyegong *baptismos*, kundi mula sa *loutron*, na ginagamit para sa paliligo.
3. 1 PEDRO 3:21. Ang pahayag na, “ang bautismo ay nagliligtas din naman ngayon sa atin,” ay waring sumusuporta sa kaligtasan sa pamamagitan ng bautismo. Pinahihina ng kasunod na parirala ang ideyang ito sa pagdaragdag na hindi ito naglilinis kundi isang tugon ng budhi. Ang konteksto ng talata ay nagsasalita tungkol sa tubig ng paghatol noong panahon ni Noe na gumiba sa lupa at nag-angat sa daong ng kaligtasan (t. 20). Sa paglalarawang ito, si Cristo ang daong ng kaligtasan. Dumaan Siya sa tubig ng kamatayan bilang kahalili natin at tayo ay dumaraan din doon kasama Niya. Kaya’t Siya ang larawan, wangis o anyo ng kaligtasan at pagkaligtas mula sa paghatol. Tayo ay ligtas kay Cristo, hindi sa bautismo sa tubig.
4. MARCOS 16:16. Ang pananalitang “ang sumampalataya at mabautismuhan ay maliligtas” ay waring ginagawang kailangang-kailangan ang bautismo para sa kaligtasan. Ngunit hindi nito papansinin ang kasunod na parirala, “ang hindi sumampalataya ay parurusahan.” Hindi nito sinasabing “ang hindi nabautismuhan ay parurusahan.”
5. MGA GAWA 22:16. Sinasabi ng talatang ito na “magpabautismo ka, at hugasan mo ang iyong mga kasalanan,” na waring nagtuturo na ang kapatawaran ng mga kasalanan ay sa pamamagitan ng bautismo. Kung totoo ito, itatanggi nito na ang kapatawaran ay sa pamamagitan lamang ng dugo ni Cristo (1 Juan 1:7; Hebreo 9:22). Ang talata ay bahagi ng salaysay ni Pablo tungkol sa kanyang pagbabalik-loob. Hinimok ni Ananias si Pablo na magpabautismo ngunit sinabi rin sa kanya na dapat siyang tumawag sa pangalan ng Panginoon (ihambing ang Roma 10:13). Ang tubig ng bautismo ay hindi naghuhugas ng mga kasalanan (Apocalipsis 1:5).

Itinuturo ng Biblia na ang tubig ay hindi ang ating tagapagligtas, gaya ng makikita sa mga sumusunod na halimbawa: (1) Ang magnanakaw sa krus ay naligtas nang walang tubig (Lucas

23:43). (2) Hindi laging binabautismuhan ni Pablo ang mga inakay niya kay Cristo, isang di-mapapatawad na pagkukulang kung ito ang nagdudulot ng bagong kapanganakan (1 Corinto 1:14-17). (3) Si Jesus Mismo ay hindi nagbautismo, bagaman Siya ang Tagapagligtas (Juan 4:2). (4) Ang mga Gentil ay tumanggap ng kaligtasan at ng Espiritu Santo *bago* sila binabautismuhan sa tubig (Mga Gawa 10:44-48).

Paano Binabautismuhan ang Isang Tao?

1. **Paraan.** Ang mga unang Cristiano ay nagbautismo sa pamamagitan ng paglulubog (pagsisisid sa tubig). Ang gawain ng pagbubuhos o pagwiwisik ay waring lumitaw noong ikalawang siglo at lumaganap noong mga ikalabintatlong siglo. Gayunman, ang *pagsasagawa ng bautismo* sa Kasulatan ay tumuturo sa paglulubog, gaya ng makikita sa mga halimbawa ni Juan (Mateo 3:16; Juan 3:23) at ni Felipe (Mga Gawa 8:38-39). Ang *simbolismo ng bautismo* ay humihingi rin ng paglulubog. Ang paglilibing kasama ni Cristo (Colosas 2:12; Roma 6:4) ay mas naipapakita ng lubos na paglubog sa ilalim ng tubig kaysa sa pagwiwisik ng ilang patak sa ulo. “Ang isang patak ay kasimbuti ng isang karagatan,” sinasabi kung minsan, ngunit ang isang patak ay halos hindi nagpapahiwatig ng paglilibing. Ang *kahulugan ng salitang bautismo* ay nagpapahiwatig ng paglulubog o paglulublob sa ilalim ng tubig, sapagkat ang ugat na kahulugan nito ay “ilubog” lamang. Kung nais ng Espiritu ng Diyos na ipahiwatig ang pagwiwisik, ibang salita (*rhantizo*) sana ang ginamit. Kaya’t ang pagsasagawa, simbolismo at kahulugan ay pawang tumuturo sa bautismo sa pamamagitan ng paglulubog.
2. **Pormula.** Ang pormula o pahayag sa bautismo ay “sa pangalan ng Ama at ng Anak at ng Espiritu Santo” (Mateo 28:19 NASB). Ang mga salitang “sa pangalan ni Jesus” o “sa pangalan ng Panginoon” (o iba pang anyo nito) ay ginamit sa Mga Gawa 2:38; 8:16; 10:48. Waring pinaikling pagtukoy ang mga ito, lalo na upang maibukod ito sa bautismo ni Juan (Mga Gawa 19:3-5).
3. **Ang Nagbabautismo.** Ang nagbabautismo ay dapat magmula sa hanay ng mga mananampalataya, na kumakatawan sa Panginoon at sa iglesia. Walang ibinigay na mga kuwalipikasyon. Ang pag-oordena sa mga klerigo bilang isang uri ng mga taong naiiba sa tinatawag na “laiko” ay hindi ginawa sa Bagong Tipan.

Bakit Napakahalaga ng Bautismo?

Maaari nating itanong sa ating sarili sa puntong ito, “Kung ang bautismo ay hindi naghuhugas ng ating mga kasalanan, ni hindi tayo isinasama sa iglesia, ni hindi tinitiyak ang ating kaligtasan, bakit ito napakahalaga?” Isaalang-alang ang mga sumusunod:

1. **Ang Bautismo ay Di-mapaghihiwalay na Bahagi ng Dakilang Utos.** Ang personal na pagsunod sa Dakilang Utos ay nag-aatas na sundin natin ang Panginoon sa bautismo at na ang bautismo ay ituro at isagawa sa ating mga alagad. Sa gayon, sinusunod natin ang utos na ituro “ang lahat ng mga bagay na iniutos Ko [ni Cristo] sa inyo” (Mateo 28:19-20).
2. **Ang Bautismo ay Isang Pagpapatotoo sa Sanlibutan.** Ang bautismo ay isa sa pinakamabisang pagpapatotoo ng ating pananampalataya sa pamilya at mga kaibigan.
3. **Ang Bautismo ay Isang Pagpapatotoo sa Ibang mga Mananampalataya.** Yamang ang bautismo ay isang panlabas na hayagang pagpapakita ng pakikiisa ng mananampalataya sa persona at layunin ni Cristo, ito rin ay isang pakikiisa sa ibang mga mananampalataya. Sa ilang bansa kung saan matinding inuusig ang mga mananampalataya dahil sa kanilang

pananampalataya, nag-iingat ang mga mananampalataya sa isang Cristianong ayaw manindigan nang hayagan sa pamamagitan ng bautismo.

Konklusyon

Tayo ay inutusan ni Cristo na magpabautismo. Mula sa mga unang araw ng Cristianismo, ang mga mananampalataya sa Kanya ay nagpasakop sa bautismo. Kung paanong inutusan tayong mamuhay nang may moralidad at mabubuting gawa, alalahanin Siya sa Pagpipira-pirasong Tinapay, magpatotoo tungkol sa ating pananampalataya kay Cristo at makipagtipon sa mga kapwa mananampalataya, gayundin naman tayo ay dapat magpabautismo. Hindi ito kailangan para sa kaligtasan, ngunit kailangan ito para sa pagsunod. Dapat pa nating ipakita ang katotohanan ng ating pagpapahayag ng pananampalataya sa pamamagitan ng pamumuhay ng isang “buhay na binautismuhan.”

Gabay sa Pag-aaral

1. Gaano kahalaga ang bautismo para kay Cristo (Mateo 28:19-20)?

Paano nauugnay ang Juan 14:21 sa talatang nasa itaas?

(Basahin ang Mga Gawa 2:41; 8:12, 36-39; 10:47-48; 16:14-15, 30-33; 18:8 para sa mga tanong 2-4.)

2. Noong panahon ng Bagong Tipan, ano ang karaniwang tugon ng isang bagong Cristiano?
3. Anong pangako ang kinakailangan bago ang bautismo ng mananampalataya?
4. Gaano kabilis matapos ang pagbabalik-loob binabautismuhan ang mga mananampalataya noong panahon ng Bagong Tipan?

Sa anong mga dahilan maaaring *ipagpaliban* ng isang tao ang kanyang pagtugon sa bautismo ngayon?

5. Hindi mabilang na mga pagtatalo ang naganap tungkol sa paraan ng bautismo (paglulubog, pagbubuhos, o pagwiwisik) na dapat sundin. Mula sa konteksto ng Mga Gawa 8:36-39, anong paraan ng bautismo ang karaniwang ginagamit noong panahon ng Bagong Tipan?
6. Ayon sa 1 Corinto 15:3-4, ano ang pangunahing mensahe ng Ebanghelyo?

Sa paghahambing ng talatang ito sa Roma 6:3-6 at Colosas 2:12, paano inilalarawan ng seremonya ng bautismo ang pangunahing mensahe ng Ebanghelyo?

7. Isulat muli sa sarili mong pananalita ang Galacia 2:20. Ano ang sinasabi ng talatang ito tungkol sa pamumuhay ng “buhay na binautismuhan”?
8. Mula sa mga tanong 3 at 6, may halaga ba ang pagbabautismo sa isang sanggol o sa isang di-mananampalataya? Bakit o bakit hindi?

Hanapin ang salitang “bautismo” (o iba pang anyo nito) sa isang konkordansiya. Ginamit ba kailanman ang “bautismo” kaugnay ng mga sanggol?

Kung ang isang tao ay binautismuhan noong sanggol pa o bago tumanggap kay Cristo, dapat ba siyang bautismuhan bilang isang mananampalataya? Ipaliwanag.

9. Itinuturo ng ilang grupo na ang bautismo ng mananampalataya ay *kailangan para sa kaligtasan*, at sinisipi nila ang Marcos 16:16.

Paano mo pasusubalian ang turong iyan gamit ang Mga Gawa 10:44, 47-48 (ihambing ang Roma 8:9)?

Ano lamang ang naghuhugas ng ating mga kasalanan (Hebreo 9:14, 22; 1 Juan 1:7; Apocalipsis 1:5)?

10. Lagyan ng tsek ang isa sa mga sumusunod na tugon:

- a. Ako ay nabautismuhan na mula nang tanggapin ko si Jesu-Cristo bilang aking Panginoon at Tagapagligtas.
- b. Hindi pa ako nabautismuhan mula nang ako ay maging Cristiano, at nais kong makipag-usap sa isa sa mga lider ng iglesya tungkol sa pagpapabautismo.
- c. Mayroon pa akong ilang tanong tungkol sa bautismo ng mananampalataya at nais ko ng karagdagang impormasyon.
- d. Iba pang mga puna:

Aralin 5: Walang Hanggang Kaligtasan

“ANG AKING KALIGTASAN AY MAGPAKAILANMAN,” sabi ng Panginoon (Isaias 51:6b). Ang ating dakilang Diyos at Tagapagligtas ay nagpasimula ng isang gawain sa Kanyang bayan at “ito’y lulubusin Niya hanggang sa araw ni Cristo Jesus” (Filipos 1:6 NASB). Ang Panginoong Jesus ay nagtamo ng walang hanggang pagtubos para sa atin (Hebreo 9:12). Ang buhay na nasa Diyos ay walang hanggan (Juan 1:4; 5:26; 1 Juan 1:2). Ang buhay ding iyon ang ibinibigay sa tao sa kaligtasan (1 Juan 5:11-12). Ang buhay na walang hanggan ay malayang ibinibigay sa mga nakikinig sa Kanyang Salita (Juan 5:24), sumasampalataya sa Anak (Juan 3:15-16) at “kumakain ng Kanyang laman at umiinom ng Kanyang dugo” (na ang ibig sabihin ay angkinin ang bisa ng Kanyang gawain sa krus, Juan 6:56). Ang buhay na walang hanggan ay *kaloob* ng Diyos (Roma 6:23; Juan 17:2). Napakamahal ng kaloob na ito para sa Diyos, sapagkat hiningi nito ang mga paghihirap at kamatayan ng Kanyang Anak. Hindi ito makakamit sa pamamagitan ng debosyon o pagiging alagad, sapagkat kung gayon ay hindi na ito kaloob kundi utang ng Diyos sa karapat-dapat (Roma 4:4). Walang anuman sa mga Kasulatang ito ang nagpapahiwatig na ang buhay na walang hanggan ay isang buhay na pansamantala lamang na tinatamasa ng isang tao, na nakasalalay sa kanyang mabuting asal. Walang doktrina ng “pansamantalang” buhay na walang hanggan—isang salungatan sa mismong mga salita.

Kahanga-hangang pansinin ang mga talatang nagsasalita tungkol sa kaligtasan ng mananampalataya bilang tiyak at walang patid na pagpapatuloy. Tayo ay ipinanganak na muli “sa isang manang walang kasiraan, at walang dungis, at hindi kumukupas, na inilaan sa langit para sa inyo, na sa pamamagitan ng pananampalataya ay iniingatan ng kapangyarihan ng Diyos hanggang sa kaligtasang handang ihayag sa huling panahon” (1 Pedro 1:4-5). Pansinin ang tanikalang walang putol: “ang mga itinalaga Niya noong una ay tinawag din Niya: at ang mga tinawag Niya ay inaring-ganap din Niya: at ang mga inaring-ganap Niya ay niluwalhati din Niya” (Roma 8:30). Kahit ang mga bagay na kasalukuyan, o ang mga bagay na darating, ay hindi makapaghihiwalay sa atin sa pag-ibig ng Diyos (Roma 8:38-39). Kapag binigyan tayo ng buhay na walang hanggan ng Panginoong Jesus, walang makaagaw sa atin mula sa nag-iingat na kamay ng Diyos (Juan 10:28-29). Walang kondisyong isiningit gaya ng “kung susunod ang mga tupa” o “kung iingatan nila ang kanilang sarili sa Kanyang kamay.” Walang taong may karapatang magdagdag ng gayong mga kondisyon sa pahayag na ito ng Salita ng Diyos. Ang kapangyarihang mag-ingat ay nasa Diyos at hindi sa tao. Siya ay makapag-iingat (Judas 24). Siya ay makapagpapatibay hanggang sa wakas (1 Corinto 1:8). Siya ay makapag-iingat at makapagbabantay (2 Timoteo 1:12 NASB). Siya ay makapagligligtas nang lubusan at magpakailanman (Hebreo 7:25 NASB). Ang kaligtasan ay magpakailanman sapagkat ang tumatapos at lumulubos nito ay ang ating makapangyarihan-sa-lahat na Diyos.

Ang Kasakdalan ng Walang Hanggang Kaligtasan

Isaalang-alang ang nagligligtas na gawain Niya na “siyang may-akda at nagpapasakdal ng pananampalataya” (Hebreo 12:2 NASB).

1. **Sakdal na Kapanganakan.** Ang kaligtasan ay tiyak na magpakailanman kapag tayo ay ipinanganak sa pamilya ng Diyos. Sinabi ng Panginoong Jesus kay Nicodemo na ang isang tao ay kailangang “ipanganak na muli” upang makapasok sa kaharian ng Diyos (Juan 3:3-7). Tayo ay ipinanganak na muli kapag tunay tayong sumampalataya sa pangalan ng Anak ng Diyos (Juan 1:12-13). Walang aral sa Kasulatan na nag-uutos sa atin na ipanganak na muli

nang paulit-ulit upang maging kaanib ng pamilya ng Diyos. Kung paanong ang pisikal na kapanganakan ay minsan lamang nangyayari, gayundin ang espirituwal na kapanganakan.

2. **Sakdal na Hain.** Malinaw na ipinakikita ng aklat ng Hebreo na, kabaligtaran ng maraming hain ng Lumang Tipan, ang gawain ng Panginoong Jesus sa krus ay minsan at magpakailanman lumutas sa usapin ng mga kasalanan ng mananampalataya. Ang gawaing ito ay sakdal, magpakailanman at “minsan magpakailanman,” at wala nang maaari o dapat idagdag dito mula sa ating panig. “Tayo ay pinapaging-banal sa pamamagitan ng paghahandog ng katawan ni Jesu-Cristo nang minsan magpakailanman” (Hebreo 10:10). “Ngunit ang taong ito, pagkatapos na makapaghandog ng isang hain dahil sa mga kasalanan magpakailanman, ay umupo sa kanan ng Diyos” (Hebreo 10:12). “Sapagkat sa pamamagitan ng isang handog ay pinasakdal Niya magpakailanman ang mga pinapaging-banal” (Hebreo 10:14). Walang anuman sa mga talatang ito ang nagpapahiwatig na ang pagkakapit ng sakdal na gawaing ito sa ating mga kaluluwa ay nakasalalay sa patuloy na mabuting asal. Ang mananampalataya ay nananalig sa natapos na gawain ni Cristo, at wala nang iba pa.
3. **Sakdal na Pakikipag-isa.** Ang kaligtasan ay hindi nagdadala sa atin sa pagiging kaanib ng isang lokal na iglesia. Dinadala tayo nito, sa espirituwal, sa mismong katawan ni Cristo, isang pakikipag-isa sa Anak ng Diyos. Binabautismuhan tayo ng Espiritu Santo sa katawan ni Cristo (1 Corinto 12:13) at ginagawa tayong mga sangkap Niya (1 Corinto 12:27; Efeso 5:30). Napakalapit ng pakikipag-isang ito, kaya ang pag-uusig sa mga mananampalataya ay pag-uusig kay Cristo (Mga Gawa 9:4-5). Ang pagkakakilanlan natin sa Kanya sa isip ng Diyos ay gayon na lamang, kaya tayo ay binuhay na kasama Niya, ibinangong kasama Niya at pinaupong kasama Niya ngayon sa mga dakong makalangit (Efeso 2:4-6). Ang pagkakaugnay natin kay Cristo ang espirituwal na huwaran ng bigkis ng pag-aasawa (Roma 7:4; Efeso 5:31-32). Walang makapaghihiwalay sa atin sa Kanyang pag-ibig at pagkalinga (Roma 8:35-39). Sinabi Niya, “Hindi kita iiwan, ni pababayaan man” (Hebreo 13:5).
4. **Sakdal na Gawain ng Espiritu.** Ang gawain ng Espiritu Santo noong panahon ng Lumang Tipan at sa buong panahon ng mga Ebanghelyo ay iba sa Kanyang kasalukuyang gawain sa Katawan ni Cristo. Ang Espiritu ay dumarating sa mga tao at umaalis din sa kanila (1 Samuel 16:14). Kinataktan ni David na alisin sa kanya ang Kanyang Espiritu (Awit 51:11). Hinikayat ng Panginoong Jesus ang pananalangin upang ibigay ang Kanyang Espiritu (Lucas 11:13). Gayunman, nilinaw ng Panginoon na isang bago at kakaibang gawain ng Espiritu ang darating pagkatapos ng Kanyang pag-alis. Bago Siya niluwalhati, ang Espiritu ay “hindi pa ibinibigay” (Juan 7:39). Sa kalaunan ay ibibigay ng Panginoong Jesus ang Espiritu *upang manahan magpakailanman* sa mananampalataya (Juan 14:16-17). Natupad ito noong Araw ng Pentecostes, ang pasimula ng isang bagong panahon (Mga Gawa 1:4-5; 2:1-18, 33). Wala na ngayong tunay na mananampalataya na walang Espiritu ni Cristo (Roma 8:9b). Kapag tunay nating pinaniwalaan ang mensahe ng Ebanghelyo, tayo ay tinatakan ng Espiritu Santo, na siyang paunang bayad o garantiya ng ating pagtubos (Efeso 1:13-14; 4:30; 2 Corinto 1:22). Ang pagpapahid na ito ng Espiritu ay *nananatili* sa lahat ng tunay na mananampalataya (1 Juan 2:27). Kaya ang bawat mananampalataya ay tinatakan ng Diyos at tinitiyakan ng walang hanggang pagtubos at mana.
5. **Sakdal na Tagapagtanggol.** Walang tala sa Biblia ng sinuman, maliban sa Panginoong Jesus, na hindi kailanman nagkasala o nabigo. Ano ang nangyayari kapag ang isang tunay na mananampalataya ay nagkasala? Tiyak na kailangan niyang ipahayag at talikuran ang

kanyang kasalanan (Kawikaan 28:13; 1 Juan 1:9). Kailangan din niya ng isang kinatawan sa harap ng isang banal na Diyos. Ang papel ng Panginoong Jesus bilang ating Dakilang Punong Saserdote ay ang humarap sa Ama bilang ating Tagapagtanggol (sa literal, “isang nasa tabi upang tumulong”). Sa papel na ito ay nagsasalita Siya sa Ama bilang ating tagapagtanggol (1 Juan 2:1). Siya ay palaging nasa kanan ng Diyos, namamagitan para sa atin (Roma 8:34; Hebreo 9:24). Siya ay makapagligtas magpakailanman (o nang lubusan) sa mga ipinamamagitan Niya (Hebreo 7:25-28). Walang binabanggit na ang pagtatanggol na ito ay nakasalalay sa ating mabuting asal. Paano tayo matatalo sa hukuman ng Langit kung may Tagapagtanggol tayong tulad Niya?

6. **Sakdal na Pag-iingat.** Anumang kaligtasang nakasalalay sa katapatan ng tao ay may tatak na ng kapahamakan mula pa sa simula. Kilalang-kilala ang kahinaan ng laman (Roma 6:19). Ang pinasimulan sa Espiritu ay hindi lulubusin ng ating laman (Galacia 3:3). Kaya nakapagpapanatag pakinggan ang mga salita ng ating Tagapagligtas. “At ito ang kalooban ng Ama na nagsugo sa Akin, na sa lahat ng ibinigay Niya sa Akin ay wala Akong iwawala, kundi ito’y Aking ibabangon sa huling araw. Sapagkat ito ang kalooban Niya na nagsugo sa Akin, na ang bawat nakakakita sa Anak, at sumasampalataya sa Kanya, ay magkaroon ng buhay na walang hanggan: at siya’y Aking ibabangon sa huling araw” (Juan 6:39-40). Ang Panginoon ang tagapag-ingat ng ating mga kaluluwa. Ito ay paulit-ulit na idinidiin sa Bagong Tipan (Juan 10:27-30; 1 Corinto 1:8; Filipos 1:6; Judas 24-25; 1 Pedro 1:5). Wala ni isa man sa mga talatang ito ang nagpapahiwatig ng anumang pagsandig sa katapatan ng tao.

Mga Suliranin Tungkol sa Walang Hanggang Kaligtasan

Nauunawaan kung bakit maraming taimtim na nananampalataya ang nahihirapang tanggapin ang doktrina ng walang hanggang kaligtasan. Ang kanilang mga pagtutol ay nahahati sa tatlong pangkalahatang paksa.

1. **Pagkabigo ng mga “Nakumberte.”** May ilang nagsasabing ang kaligtasan ay tiyak na may kondisyon sapagkat may ilang taong minsang nagpahayag na sila ay mga Cristiano (pati mga mangangaral) na bumagsak sa moralidad, tumalikod sa Diyos at nauwi pa nga sa tahasang pagtanggì sa Panginoon. Kung ang mga tao ay bumalik sa dating pamumuhay, o kung sila ay maghimagsik, paano sila makaaasa ng kaligtasan? Upang masagot ang tanong na ito, kailangan munang itanong kung ang bawat isang nagpapahayag na siya ay Cristiano ay talagang ligtas. Malinaw sa Bagong Tipan na posible ang walang-buhay na pagpapahayag kay Cristo. Isinalaysay ni Jesus ang talinghaga ng trigo at ng mga panirang-damo na sabay na tumutubo (Mateo 13:24-30, 36-42). Ang mga panirang-damo ay hindi kailanman naging mga anak ng Diyos. Ang pagbalik sa makasalanang pamumuhay pagkatapos makilala “ang daan ng katuwiran” ay itinutulad sa asong bumabalik sa kanyang suka at sa inahing baboy na bumabalik sa paglulublob sa putik (2 Pedro 2:20-22). Ang aso at ang baboy ay bumalik sa likas nilang gawi sapagkat hindi sila kailanman ginawang mga tupa ni Cristo ng Espiritu ng Diyos. Sa darating na araw ay itatakwil ng Panginoong Jesus ang mga lalapit sa Kanya na ipinagmamalaki ang kanilang mga gawa upang angkinin ang kaugnayan sa Kanya. Sasabihin Niya, “Hindi Ko kayo nakilala kailanman. Magsilayo kayo sa Akin” (Mateo 7:23). Mahalagang pansinin na hindi Niya sasabihing, “Minsan ninyo Akong nakilala ngunit lumayo kayo sa Akin.” Ang nagligligtas na pananampalataya ay iba sa huwad na pananampalataya. Ang isang panalangin noong pagkabata, isang pagtataas ng kamay, isang paglakad sa harapan sa isang pulong ng iglesya, isang bautismo o isang aktibong tungkulin sa iglesya ay hindi nagbibigay ng katiyakan ng kaligtasan. Hindi ang basta *pagpapahayag* ang tiyak magpakailanman kundi

ang *tunay na kaligtasan*! Ang mga nakaugaliang kasalanan gaya ng imoralidad, alitan, galit, paglalasing at paninibugho ay mga babalang tanda. “Ang mga gumagawa ng gayong mga bagay ay hindi magmamana ng kaharian ng Diyos” (Galacia 5:19-21). May tiyak na mga pagsubok sa katotohanan ng nagliligtas na pananampalataya sa mga talatang gaya ng 1 Juan 2:3-6, 15; 3:6-10, 14; 5:2-4. Kung hindi tayo nagpapasakop sa Panginoong Jesus at sa Kanyang Salita, kung ginagawa nating gawi ang kasalanan, kung iniibig natin ang sanlibutan at hindi natin iniibig ang bayan ng Diyos, kung gayon ay walang kabuluhan ang ating pagsasabing kilala natin Siya. Sinasabi ng Diyos na tayo ay mga sinungaling (1 Juan 1:6; 2:4). Hindi kailanman naganap ang pagbabagong-buhay.

2. **“Lisensiya Upang Magkasala.”** May ilang nangangatwiran na kung ang mga tao ay nakatitiyak ng walang hanggang kaligtasan, sila ay magiging kampante sa espirituwal. Malaya na raw silang “magkasala hangga’t gusto nila.” Ito ay isang malubhang di-pagkaunawa at maling paglalarawan sa doktrinang ito. Ang *tunay na tupa ni Cristo* ay naghahangad na sumunod sa Panginoon at hindi samantalain ang Kanyang pag-ibig at biyaya. Itinuturo ng Kasulatan sa anak ng Diyos na may mga paraan ang Diyos sa pakikitungo sa mga anak na nagkakamali. Isang paraan ay ang disiplina o “pagsaway” ng Panginoon (Hebreo 12:5-11). Ang pagtutuwid ay iba sa pagpapalayas mula sa pamilya ng Diyos. Hinaharap din ng Diyos ang mga anak na naliligaw sa pamamagitan ng pagpapahintulot na mawala ang kagalakan, kapayapaan, patotoo, kapangyarihan sa panalangin at pagiging mabunga sa buhay na ito, at ang pagkawala ng mga gantimpala sa Hukuman ni Cristo sa susunod na buhay. Walang tupa ni Cristo ang dapat maging kampante sa kalagayang naliligaw.
3. **Mga Kasulatang “Sumasalungat” sa Walang Hanggang Kaligtasan.** May ilang nagsisikap na pabulaanan ang doktrina ng walang hanggang kaligtasan sa pamamagitan ng pagbanggit ng mga Kasulatang tila sumasalungat sa gayong aral. Gayunman, ang doktrina ay wastong nakasalig sa kabuuan ng Kasulatan at hindi sa isang bahagi lamang. Hindi masusumpungang sumasalungat sa sarili ang Salita ng Diyos kapag ang lahat ng talata ay wastong pinagtugma. Kailangang suriin ang maraming talata na tila nagtuturo na ang mga minsang nakiisa sa mga Cristiano ay sa kalaunan ay tumalikod at nawalan ng kanilang kaligtasan. Titingnan natin ang mga pangunahing bahagi ng Kasulatan na tila sumasalungat sa doktrina ng walang hanggang kaligtasan.
 - a. **“Pagtalikod.”** Kung minsan, ang mga bahaging nagsasalita tungkol sa mga taong “tumatalikod” ay inuunawang nangangahulugan na ang *tunay na mananampalataya* ay maaaring mawalan ng kaligtasan. Gayunman, ang “pagtalikod” (*apostasia*) ay pangunahing pagtiwalag sa pananampalataya ng mga minsang nagpahayag na sila ay mga Cristiano. Lalo na, kasangkot dito ang pagtanggap sa pagka-Diyos ni Cristo at sa pagtubos na tanging sa pamamagitan ng Kanyang dugong nabuhos sa krus. Ang gayong mga tao ay hindi palaging umaalis sa iglesia. Marami ang nananatili at nagiging mga guro sa loob nito. Ang iba naman ay tumitiwalag. “Sila’y nagsialis sa atin, ngunit sila’y hindi sa atin” (1 Juan 2:19). Napakahusay na inilalarawan ng sulat ni Judas ang gayong mga tao kaya tinawag itong “Ang mga Gawa ng mga Apostata.” Ang gayong mga tao ay pumapasok nang palihim. Sila ay “masasama” (t. 4), mga ulap na walang tubig (t. 12) at “walang Espiritu” (t. 19). Malinaw na hindi sila *tunay na mananampalataya*, bagaman maaaring mayroon silang “anyo ng kabanalan” (2 Timoteo 3:5). Makikita ang karagdagang paglalarawan sa gayong mga tao sa 1 Timoteo 4:1-3; 2 Pedro 2:1, 15-22; 1 Juan 2:18-22 at 2 Juan 7-9. Ibang salita sa halip na *apostasia* ang ginagamit kapag inilalarawan ang mga nahuhulog mula sa biyaya (Galacia 5:4), nahuhulog mula sa unang

pag-ibig kay Cristo (Apocalipsis 2:4-5) at nahuhulog mula sa katatagan (2 Pedro 3:17). Kasangkot sa mga ito ang pagkabigo ng mga mananampalataya, ngunit hindi isang “pagkahulog mula sa kaligtasan.”

- b. Mga Pangungusap na May Kondisyon. May ilang Kasulatang nagsasalita tungkol sa kaligtasan na may kalakip na “kung.” Inuunawa ng ilan na ang “kung” ay nangangahulugang ang kaligtasan ay napananatili lamang *kung* patuloy tayong mamumuhay sa isang tiyak na paraan. Ang mas maingat na pag-aaral ay magpapakita na ang ibig sabihin nito ay hindi tunay ang kaligtasan sa simula pa lamang, na pinatutunayan ng isang buhay na hindi umaayon sa mga pamantayan ng Kasulatan. Ang aklat ng Hebreo ay naglalaman ng maraming talatang “may kondisyon” na nagtatanong kung tunay ang kaligtasan. Ang aklat ay isinulat para sa isang pangkat ng mga Judio na binubuo kapwa ng mga mananampalatayang ipinanganak na muli at ng mga hindi ipinanganak na muli at mga tagasunod na nag-aalinlangan. Ang huli ay nasa panganib na bumalik sa mga hain sa templo at tumalikod sa tanging pagsandig sa dugo ni Cristo. Ang bawat isa sa iba’t ibang babala ay para sa mga nag-aalinlangan na handang lumayo sa isang malabong pag-asa kay Jesus na hindi nauwi sa pagbabagong-buhay (2:1-3; 3:6, 12, 14; 4:1; 12:25). Ang iba pang mga bahaging nagsasalita tungkol sa patuloy na pagsandig kay Cristo ay ang 1 Corinto 15:1-2 at Colosas 1:22-23.

Ang bahagi sa Hebreo 6:4-6 ay bumagabag sa marami. Maaaring magmukhang paglalarawan ito sa mga Cristiano kung hindi dahil sa dalawang bagay. Walang binabanggit na *pagtatatak* o *pananahan* ng Espiritu kundi isang pakikibahagi sa ministeryo ng Espiritu (t. 4), na maaaring totoo sa isang taong sumasama lamang nang hindi naligtas. Bukod dito, sa talatang 9 ay sinasabi ng manunulat na siya ay naniniwala sa “lalong mabubuting bagay tungkol sa inyo, at mga bagay na kalakip ng kaligtasan,” na nagpapahiwatig na ang naunang paglalarawan ay hindi angkop sa mga tunay na mananampalataya. Kung pinatutunayan ng bahaging ito na ang isang tupa ay maaaring mapahamak, sobra ang pinatutunayan nito, sapagkat kung gayon ay magiging imposible na kailanman ang mga tao ay mapanumbalik sa pagsisisi kung sila ay tumalikod. Ang kasalanan dito ay ang pagtiwalag mula sa pagsandig sa dugo lamang ni Cristo para sa kaligtasan—hindi ang mga karaniwang pagkabigo.

Isa pang mabigat na babala ay nasa Hebreo 10:26-39, tungkol sa mga “sadyang nagkakasala.” Sa paghahambing ng t. 26 at t. 39 ay makikita natin na magkaiba ang tinutukoy ng “tayo.” Ang sadyang nagkakasala sa t. 26 ay tumalikod sa tanging katanggap-tanggap na hain at “niyurakan ang Anak ng Diyos” (t. 29). Ang kabaligtarang pangkat ay nasa t. 39. “Tayo ay hindi sa mga nagsisiurong sa kapahamakan; kundi sa mga nagsisisampalataya sa ikaliligtas ng kaluluwa.” Ang mga tunay na mananampalataya ay hindi umuurong mula sa krus ni Cristo bilang kanilang tanging pag-asa. Ang nagliligtas na pananampalataya ay nagtitiis hanggang wakas.

- c. Iba’t Ibang Talinghaga. Ang mga detalye ng ilang talinghaga ay kung minsan ginagamit upang suportahan ang doktrina ng kaligtasang may pagsubok (probasyon). Gayunman, hinihingi ng wastong pagpapaliwanag ng Biblia na ang mga detalye ng isang talinghaga ay ipaliwanag ayon sa mas malawak na aral ng talinghaga. Apat na talinghagang karaniwang ginagamit upang ituro ang kaligtasang may pagsubok ang sinusuri sa ibaba:

1. Ang Manghahasik (Lucas 8:4-15). *Suliranin*: May mga “sumasampalataya sa loob ng ilang panahon.” *Paliwanag*: Sinasabi rin na wala silang ugat. Ano ba ang kanilang pinaniniwalaan? Ang mga demonyo man ay naniniwala, ngunit hindi sila ligtas (Santiago 2:19). Ang talinghaga ay tungkol sa kalagayan ng puso ng mga nakikinig sa Salita ng Diyos. Ang mga

nakikinig nang may tapat at mabuting puso, at sumasampalataya, ay ligtas at nagbubunga nang naayon.

2. Ang Katiwala (Lucas 12:41-48). *Suliranin*: Ang di-tapat na katiwala ay hindi naghihintay sa pagdating ng Panginoon at “itinakda ang kanyang bahagi kasama ng mga di-sumasampalataya.” *Paliwanag*: Ang bawat tao ay katiwala ng Diyos sa lahat ng ibinigay sa kanya. Hindi ito nagpapahiwatig na ang di-tapat ay isang mananampalatayang nawalan ng kaligtasan.
3. Ang Batas ng Pagpapatawad (Mateo 18:23-35). *Suliranin*: Sinasabi na kung hindi natin patatawarin ang iba, hindi rin tayo patatawarin ng Diyos. Ang masamang alipin ay ibinigay “sa mga tagapagpahirap.” *Paliwanag*: Walang anumang nagpapahiwatig na ligtas ang hindi nagpapatawad. Ang pangkalahatang aral ay ang pagiging makatarungan sa iba sa liwanag ng biyaya ng Diyos.
4. Ang Tunay na Puno ng Ubas (Juan 15:1-7). *Suliranin*: “Kung ang isang tao ay hindi manatili sa Akin, siya’y itatapon na gaya ng sanga, at matutuyo; at kanilang tinitipon, at inihahagis sa apoy, at nangasusunog.” *Paliwanag*: Ang paksa ng bahaging ito ay ang pagbubunga, na nangangailangan ng nananatiling pakikisama kay Cristo. Ang pagsunog ng mga tao sa mga sangang walang bunga, gaya ng madalas gawin sa mga bukid, ay hindi ang apoy ng walang hanggang paghuhukom para sa mga napapahamak.
- d. Iba Pang mga Bahagi. Ang mga bahaging nagsasalita tungkol sa pananampalatayang nawasak na gaya ng barko (1 Timoteo 1:19-20), pananampalatayang naligaw (1 Timoteo 6:10, 21) at pananampalatayang ibinagsak (2 Timoteo 2:18) ay madalas gamitin upang pabulaanan ang walang hanggang kaligtasan. Gayunman, ang mga talatang ito ay maaaring ituring na tumutukoy sa mga mananampalatayang nagkakamali o sa mga huwad na nagpapahayag. “Nakikilala ng Panginoon ang mga Kanya” (2 Timoteo 2:19). Madalas ay hindi tayo nakatitiyak sa kaligtasan ng iba kapag magulo ang kanyang buhay. Hindi natin malalaman na si Lot ay isang taong ligtas mula sa salaysay sa Genesis, ngunit sinabi ito sa atin sa 2 Pedro 2:7-9.

Ang mga mananampalataya ay maaaring mawalan ng kanilang gantimpala sa pamamagitan ng pagkalugi sa Hukuman ni Cristo at gayunma’y maligtas pa rin, bagaman ang gawain ng kanilang buhay ay “masunog” (1 Corinto 3:15). Walang alinlangang ito ang nasa isip ng apostol nang magsalita siya tungkol sa panganib na maging “itinakwil” o hindi karapat-dapat (1 Corinto 9:27). Hindi ito nangangahulugan na natatakot si Pablo na mawala ang kanyang kaligtasan. Siya ay may katiyakan tungkol sa kanyang kaligtasan (2 Timoteo 1:12; 4:7-8).

Konklusyon

Malinaw ang Kasulatan na ang nagliligtas na pananampalataya ay nagpapatuloy hanggang sa katapusan ng buhay at hindi lamang isang pagkilos sa isang sandali. Ang nagliligtas na pananampalataya ay iba sa mababaw na paniniwala, sa pagsang-ayon lamang ng isip sa isang doktrina, sa nakagawiang panalangin o sa iba’t ibang gawi ng kaligtasang ayon sa pormula. Ang tunay na pananampalataya ay hindi kailanman tatanggi kay Cristo at sa Kanyang nagliligtas na gawain bilang tanging pag-asa ng tao. Magbubunga ito ng mabuting buhay at hindi ng makasalanang buhay. Hindi ang taong *nagsasabi* lamang na siya ay may pananampalataya ang ligtas, kundi ang nagpapakita ng katotohanan ng pananampalataya sa kanyang buhay (Santiago 2:14-24). Ang nagpapahayag ng pananampalataya nang walang ganitong katotohanan ay hindi makatitiyak ng anumang “tiket patungong langit.” Sa halip, maaari niyang harapin ang

Panginoon sa darating na araw at marinig ang nakapangingilabot na mga salita, “Magsilayo kayo sa Akin. Hindi Ko kayo nakilala kailanman!” Sa kabilang dako, ang tunay na tupa ni Cristo ay makapagsasabi, “Ililigtas ako ng Panginoon sa bawat masamang gawa, at dadalhin Niya akong ligtas sa Kanyang makalangit na kaharian” (2 Timoteo 4:18a NASB).

1. Bilang Mga Mananampalataya, Ano Ang Ilan Sa Mga Bagay Na Pinagligtasan Sa Atin Ni Cristo (Mateo 1:21; Roma 5:9; 6:14, 17-18; Galacia 3:13; Efeso 2:1-6)?

2. Ano ang ginawa ng Diyos sa ating mga kasalanan (Isaias 1:18; Awit 103:12)?

Sa ano nakasalig ang kapatawaran ng mga kasalanan (Efeso 1:7)?

3. Kailan at saan inalis ang ating mga kasalanan (1 Pedro 2:24)?

Kasama ba rito ang *lahat* ng ating mga kasalanan, o ang mga kasalanan lamang na ginawa natin bago tayo naligtas (Hebreo 9:24-28; 10:10-14)?

4. Ano ang tinatanggap natin kapag sumampalataya tayo sa Anak (Juan 5:24)? Ito ba ay isang bagay na agad nating tinatanggap, o kapag namatay na lamang tayo? Ipaliwanag.

Bigyang-kahulugan ang salitang “walang hanggan” at ilarawan ang hangganan nito.

5. Kapag tayo ay ligtas na, paano tayo iniingatang ligtas (Juan 6:39-40; 1 Pedro 1:4-5; Judas 24)?

Sa “Pagiging Ligtas, Katiyakan at Kasiyahan” (Apendise A), paano ipinakikita ni George Cutting mula sa Kasulatan na ang ating pagiging ligtas ay nakasalalay sa Diyos, hindi sa ating sarili?

6. Ano ang ating kaugnayan sa Diyos bilang mga Cristiano (1 Juan 3:1-2)?

Paano tayo pumasok sa kaugnayang iyon (Juan 1:12-13)?

Ano ang makapaghihiwalay sa atin sa kaugnayang iyon (Juan 10:28-29; Roma 8:35-39)?

7. Paano ipinakikita ng gawain ng Espiritu Santo sa buhay ng mananampalataya na ang kaligtasan ng mananampalataya ay walang hanggan (Juan 14:16-17; Roma 8:9b; Efeso 1:13-14; 4:30)?

8. Salin sa sarili mong pananalita (isulat muli sa sarili mong mga salita) ang 2 Timoteo 1:12b.

Mula sa talatang ito at sa 4:7-8, 18, anong katiyakan ang taglay ni Pablo tungkol sa kanyang walang hanggang kaligtasan?

9. Ano ang ipinahihwatig ng 1 Juan 5:11-13 tungkol sa ating kakayahang malaman na mayroon tayong walang hanggang kaligtasan?

10. Paano mo sasagutin ang mga sumusunod na pahayag at anong Kasulatan ang gagamitin mo?

“Hindi mo malalaman na ligtas ka hangga’t hindi ka namamatay.”

“Alam kong hindi ito makikita sa buhay ko, pero alam kong ligtas ako dahil nanalangin ako na tanggapin si Cristo noong walong taong gulang ako.”

“Kung hindi mawawala ang kaligtasan ko, siguro puwede na akong magkasala hangga’t gusto ko.”

“Hindi maaaring totoo ang aral na ito tungkol sa walang hanggang kaligtasan dahil may kilala akong mangangaral na tumakas kasama ang organista ng iglesya.”

Aralin 6: Ang Buhay sa Iglesya

Lubhang nakaaantig na matagpuan sa Kasulatan ang katotohanang ang Makapangyarihang Diyos ay umiibig at nagmamalasakit sa bawat tao sa Kanyang malawak na nilikha. Ipinahayag ng Mang-aawit ang kanyang galak sa kaisipang siya ay lubos at personal na kilala ng Diyos bago pa man siya isilang (Awit 139:13-17). Ang mapagmahal na malasakit na ito ang nagtulak sa Diyos na ibigay ang Kanyang bugtong na Anak upang ang bawat isa ay maligtas sa pagkapahamak (Juan 3:16). Bilang mga indibidwal, kailangan nating tanggapin ang Panginoong Jesus (Juan 1:12). Ang pagkapanganak na muli ay isang pangyayaring kasing-iisa ng pisikal na pagkapanganak (Juan 3:5). Maging ang paglago at pag-unlad ay nakasalalay sa personal na pagtugon sa Diyos. Ang mga kaisipang ito ay maaaring tumukso sa atin na maniwalang tayo ay mga nag-iisang mananampalataya sa paningin ng Diyos, na namumuhay nang kanya-kanya. Malayung-malayo ito sa larawang ibinibigay ng Kasulatan.

Ang maging isa sa mga anak ng Diyos ay ang maging kaanib ng Kanyang pamilya (1 Juan 3:1; Efeso 3:15). Sama-sama tayong “bayan ng Diyos” (1 Pedro 2:9-10; Apocalipsis 21:3). Nakikita tayo ng Diyos bilang isang kolonya ng Langit dito sa lupa, habang mga mamamayan ng ibang kaharian (Filipos 3:20). Ang mga pagtukoy ng Biblia sa mga tagasunod ni Jesu-Cristo ay halos laging nasa anyong maramihan. Kabilang dito ang mga katawagang gaya ng “mga mananampalataya” (Mga Gawa 5:14), “mga alagad” (Mga Gawa 9:1), “mga banal” (Efeso 1:1), “mga kapatid” (Santiago 2:1) at, sa mas madalang na pagkakataon, “mga Cristiano” (Mga Gawa 11:26) [Dapat pansinin na sa Biblia, hindi tayo kailanman tinawag na “laymen” o “laiko,” na ang ibig sabihin ay “karaniwang tao,” ni ibinukod sa tinatawag ng mga tao na “ang klero.”] Karamihan sa mga sulat ng Bagong Tipan ay para sa mga grupo ng mananampalataya. Tayo ay nakikitang namumuhay nang sama-sama sa pagkakaisa sa isa’t isa at kay Cristo (Efeso 2:5-6, 21-22). Tayo ay nilayong kumilos nang sama-sama, hindi bilang mga bahaging hiwa-hiwalay (1 Corinto 12:12-27). Noong panahon ng mga apostol, idinaragdag ng Panginoon araw-araw sa pakikisama ng mga mananampalataya ang mga naliligtas (Mga Gawa 2:47). Ang pakikisamang ito ay tinawag na *ekklesia*, na isinalin sa Ingles bilang “church” (iglesya). Ito ay isang praktikal, lokal at kumikilos na katawan ng mga mananampalataya. Ang plano at layunin ng Diyos ay ang bawat mananampalataya ay maging bahagi ng ganitong pakikisama.

Kahulugan ng Iglesya

Ang salitang “iglesya” ay nagdadala ng maraming kaisipang malayo sa tunay na kahulugan ng *ekklesia*. May mga nag-iisip na ito ay isang *gusali*. “Ang iglesya ay nasa kanto.” Iniisip ito sa anyong *mga serbisyo* o kabuuan ng iba’t ibang pulong. “Nagsisimba kami tuwing Linggo.” Kung minsan ito ay itinuturing na nakatuon sa mga gawain o isang pangkat ng *mga tungkulin*. “Lagi kaming napakaaktibo sa iglesya.” Madalas, ito ay inaakalang isang institusyon o *organisasyon*. “Kami ay kaanib ng Iglesya Katolika Romana.” Ang mga ideyang ito ay lumago sa paligid ng salitang iglesya nang walang anumang kaugnayan sa kahulugan nito sa Biblia.

Ang unang bahagi ng salitang *ekklesia* ay nangangahulugang “mula sa” at ang ikalawang bahagi ay kaugnay ng pandiwang “tumawag.” Literal itong isang pangkat na tinawag palabas o isang pagtitipon. Ang salita ring ito ay ginamit sa Mga Gawa 19:32, 39, 41 para sa isang mang-gugulong tinipon upang sumigaw laban sa pangangaral ng mga alagad. Ito ang karaniwang salita para sa isang kapulungan o pagtitipon ng mga tao. Ang salita ay kinuha ng Panginoon at ikinapit sa pagtitipon ng Diyos ng mga tao sa Kanyang sarili. *Tinatawag Niya tayo mula sa kadiliman* tungo sa Kanyang kagila-gilalas na liwanag (1 Pedro 2:9). Tayo ay tinawag tungo sa

kaharian ng minamahal na Anak ng Diyos (Colosas 1:13). Ang *ekkleisia*, ayon sa pagkakagamit nito sa mga mananampalataya kay Cristo sa Biblia, ay tumutukoy sa bayan ng Diyos—hindi sa mga gusali, serbisyo, tungkulin o organisasyon.

Dalawang Aspeto ng Iglesya

Sa Kasulatan ay may dalawang aspeto ang *ekkleisia*—ang iglesyang pandaigdigan at ang lokal. Ang pandaigdigang iglesya ay nangangahulugang ang kabuuan ng lahat ng lumapit kay Cristo mula noong Pentecostes, buhay man o patay, kabilang ang mga mula sa bawat lipi at bansa. Kapag sinasabi ng Biblia, “Inibig din ni Cristo ang iglesya, at ibinigay ang Kanyang sarili dahil dito” (Efeso 5:25), ang tinutukoy nito ay ang kabuuan. Totoo rin ito sa mga pagtukoy sa iglesya bilang Kanyang Katawan (Efeso 1:22-23; 4:4) na Siya lamang ang Ulo (Efeso 5:23; Colosas 1:18). Maliwanag na ang mga ito ay hindi kailanman nagkasama-sama sa iisang lugar o naging bahagi ng iisang organisasyon sa lupa. Bilang isang banal na pagkakaisa, ito ay umiiral sa isip ng Diyos sa panahong ito, kaya kung minsan ay tinatawag itong “mistikal.” Ito ang iisa at tunay na iglesyang itinayo sa saligan ng mga apostol at mga propeta ng Bagong Tipan, na si Jesu-Cristo mismo ang pangulong batong panulok (Efeso 2:20). Ang Espiritu Santo lamang ang gumagawa sa atin na mga kaanib sa pamamagitan ng pagsasanib sa atin kay Cristo (1 Corinto 6:17; Efeso 5:30). Ang ganitong kaisipan ay isang hiwaga noong panahon ng Lumang Tipan at ng apat na Ebanghelyo (Efeso 3:4-5). Ang mga Judio at mga Gentil ay hindi pa noon pinagsasama sa magkapatay na katayuan (Efeso 2:11-16; 3:6). Ang iglesya ni Cristo ay itatayo pa lamang noon (Mateo 16:18). Ito ay nabuo sa pamamagitan ng bautismo ng Espiritu sa pagsasanib ng mga mananampalataya kay Cristo (1 Corinto 12:13) simula noong Araw ng Pentecostes (Mga Gawa 1:5; 2:4; 5:11). Ang iglesya ni Cristo ay iba sa Israel bilang kapulungan (o iglesya) sa ilang (Mga Gawa 7:38). Ang Judio, ang mga Gentil at ang Iglesya ng Diyos sa ngayon ay magkakaiba sa isa’t isa (1 Corinto 10:32). Ang bansang Israel ay inilalarawan ngayon ng Diyos bilang “*hindi Ko bayan*” (Roma 9:15; Hosea 2:23). Ang lahat ng mananampalataya kay Cristo, ayon sa kahulugan ng Biblia, at wala nang iba, ang bayan ng Diyos sa ngayon.

Ang pagiging bahagi ng pandaigdigang iglesya ay hindi dahilan upang hindi maging aktibo sa isang *lokal na iglesya*. Ang mga unang sumampalataya kay Cristo ay binautismuhan at idinagdag sa lokal na pakikisama sa Jerusalem (Mga Gawa 2:41). Sila ay kasama ng ibang mga mananampalataya, nakikibahagi sa kanilang pinagsasaluhang buhay (Mga Gawa 2:42-44). Mabilis na naitatag ang mga iglesya sa mga kalapit na lugar (Mga Gawa 9:31; 15:41; 16:5). Lumaganap ang mga ito sa iba pang mga lalawigan ng sanlibutan gaya ng Asia (1 Corinto 16:19), Macedonia (2 Corinto 8:1) at Galacia (Galacia 1:2). Tinawag silang “mga iglesya ni Cristo” (Roma 16:16), “ang mga iglesya ng Diyos” (1 Corinto 11:16) at “mga iglesya ng mga banal” (1 Corinto 14:33). Kung minsan ay tinutukoy sila ayon sa lungsod na kanilang pinagtitiipunan, gaya ng Corinto (1 Corinto 1:2), o bilang mga naninirahan sa lungsod na iyon, “ang iglesya ng mga taga-Tesalonica” (1 Tesalonica 1:1). Sa loob marahil ng dalawang siglo, maliwanag na wala silang mga pampublikong gusali ng pagsamba, at karaniwang nagtitipon sa mga tahanan (Roma 16:5; Colosas 4:15). Mayroon silang simpleng kaayusan ng pamumuno sa gitna ng mga banal, na tinatawag na “mga tagapangasiwa” at “mga diakono” (Filipos 1:1; 1 Timoteo 3; Tito 1), kapwa nasa anyong maramihan. Ang iisang pinuno ay hindi naging huwaran sa mga unang iglesyang ito pagdating sa patuloy na pamamahala. Ang mga pinuno ay dapat igoalang at sundin (Hebreo 13:17; 1 Tesalonica 5:12). Hindi lamang tayo dapat pasakop kay Cristo. Kailangan din nating pasakop sa mga pinuno ng iglesya.

Ang lahat ng kaanib ng pandaigdigang iglesia ay tunay na mananampalataya, at ganoon din dapat sa lokal na iglesia. Gayunman, madalas itong mahirap sapagkat ang pagpapahayag ng pananampalataya kay Cristo ay hindi laging katumbas ng tunay na pagbabalik-loob. Itinuro ng Panginoong Jesus na ang mga pansirang damo ay iiral kasama ng trigo sa larangan ng pagpapahayag (Mateo 13:24-30, 36-43). Ang pagpapahayag na walang katotohanan ay tatanggihan Niya sa darating na araw, kaanib man ang mga taong iyon ng isang lokal na iglesia o hindi (Mateo 7:21-23).

Mga Katangian ng Iglesia

Madalas isipin ng mga tao ang iglesia bilang isang bulwagan na may tagapagsalita, o isang organisasyong may punong-tanggapan at hanay ng mga opisyal. Ang turo ng Biblia ay nagbibigay-diin sa lubos na naiibang mga kaisipan.

1. **Pagkakaisa** (Efeso 4:3-6). Ang iglesia ay iisa, at hindi dapat magkaroon ng pagkakabaha-bahagi o pangkatan sa lokal na pagpapakita nito. Dapat gawin ang lahat ng pagsisikap upang mapanatili ang espirituwal na pagkakaisang ito (Efeso 4:3). Ang anumang naghahati sa mga mananampalataya sa loob ng pakikisama ay dapat iwasan (1 Corinto 1:10; 11:18; 12:25; 2 Corinto 12:20). Lalo nang totoo ito sa maling doktrina (2 Pedro 2:1). Ang mga taong nagdudulot ng pagkakabaha-bahagi ay dapat paalalahanan at pagkatapos ay iwasan (Tito 3:10).
2. **Pagkakaiba-iba** (Efeso 4:7; 1 Corinto 12:11). Bawat kaanib ay may maiaambag, bagaman sa magkakaibang paraan. Ang ambag ng iba't ibang bahagi ay inilalabas sa larawan ng iglesia bilang tulad ng isang katawan ng tao (1 Corinto 12:12-27; Roma 12:4-5). Bawat mananampalataya sa loob ng pagkakaisa ng iglesia ay tulad ng isang bahagi ng katawan. Si Cristo ang ulo ng katawan. Siya ang nagbibigay ng mga espirituwal na kaloob ayon sa Kanyang pasya (1 Corinto 12:13). Kapag ang Kasulatan ay nagsasalita tungkol sa paghahangad ng ilang kaloob, ito ay tumutukoy sa lokal na iglesia bilang kabuuan na nagbibigay ng natatanging pagpapahalaga sa ilang kaloob sa kanilang gitna (1 Corinto 12:31; 14:1), hindi sa personal na ambisyon ng isang indibidwal. Ang mahalaga ay bawat kaanib ay may kaloob at itinakdang tungkulin sa loob ng katawan (1 Corinto 12:27). Bawat kaanib ay mahalaga. Bawat isa ay dapat magkaroon ng wastong pagkakataong kumilos. Bawat isa ay dapat igalang. Hindi lahat ay may iisang kaloob.
3. **Pagtutulungan** (Efeso 4:11-12; 1 Corinto 12:21-24). Kailangan natin ang isa't isa at hindi tayo ginawa upang kumilos nang mag-isa. Ang layunin ng mga pangunahing kaloob ay patibayin ang ibang mga mananampalataya upang sila ay makibahagi sa ministryo. Hindi sila dapat manatiling mga manonood, mga indibidwalista o mga bahaging paralisado. Ang lahat ng mananampalataya ay tinawag upang kumilos sa mga lokal na iglesia.
4. **Pagsamba** (1 Pedro 2:4-5). Mayroon tayong mataas at pangunahing tawag na purihin at sambahin ang ating kahanga-hangang Diyos (Juan 4:23). Ang tungkuling ito ay inilalabas sa larawan ng iglesia bilang isang Templo o Bahay ng Diyos (1 Corinto 3:9, 16-17; 1 Timoteo 3:15; Efeso 2:22). Ang bayan ng Diyos sa Lumang Tipan ay naghandog ng pagsamba sa isang natatanging tolda na tinatawag na tabernakulo sa ilang at pagkatapos ay sa templo sa Jerusalem. Nang lumaon ay hindi na Siya tumahan sa mga tempong gawa ng mga kamay (Mga Gawa 6:48), isang mahalagang pagkakaiba ng bansang Israel at ng iglesia ni Cristo. Ang bahay ng Diyos ngayon ay espirituwal, binubuo ng mga buhay na bato, samakatuwid ay mga mananampalatayang tinatahanan ng Espiritu. Ang ating mga handog ay hindi na mga

hayop. Ang mga ito ngayon ay mga katawang itinalaga, mga materyal na kaloob at personal na papuri. Ang lahat ng mananampalataya kay Cristo ay mga saserdote, hindi lamang “ang klero,” isang salitang nagmula sa salitang Latin para sa saserdote (1 Pedro 2:5, 9). Ang iglesya ng Diyos ay dapat magkaroon ng pagsamba bilang pangunahing tungkulin, at ito ay ang pagbubuhos ng papuri sa Diyos, hindi lamang pakikinig sa isang sermon o sabay-sabay na pag-uulit ng mga salita mula sa isang aklat.

5. **Mapagmahal na Ugnayan** (Efeso 5:23-27; 2 Corinto 11:2). Lalo itong inilalabas sa larawan ng iglesya bilang isang nobya. Ang bayan ng Diyos mula noong Pentecostes ay sama-samang inihahalintulad sa isang magandang babae, na nakatakhang ikasal sa isang dakilang Lalaking Ikakasal, ang Panginoong Jesu-Cristo. Iniibig Niya ang Kanyang nobya nang may walang kaptantay na pagmamahal at hinahangad Niyang iharap ito sa Kanyang sarili sa kalinisan. Sa kabaligtaran, ang bansang Israel ay inihahalintulad sa isang babaeng hiniwalayan (Isaias 50:1). Dapat makita ng iglesya na siya ay may malapit at mahal na ugnayan sa Panginoong Jesus at may sentrong papel sa Kanyang mga layunin sa kasalukuyan at sa hinaharap. Wala Siyang iniisip kundi kabutihan para sa Kanyang Nobya. Ang mga mata ng iglesya ay dapat laging nakatuon sa kanyang Lalaking Ikakasal.
6. **Iba Pang mga Katangian** ang maaaring banggitin. May paglago, hindi pagkaparalisa o pagkabulok (Mga Gawa 6:1, 7; 12:24; 19:20). May buhay, hindi kamatayan. May kabanalan, hindi kasamaan (1 Corinto 3:17; 1 Pedro 1:15-16). May kadalisayan ng doktrina, hindi pagtalikod sa pananampalataya (1 Timoteo 1:3, 10; Tito 1:9-10; 2 Pedro 2:1-3; Apocalipsis 2:13-14, 20). Ang mga turo ng pag-ibig, buhay at liwanag, na sa pamamagitan nito ay naipapakita natin si Cristo, ay dapat magniningning mula sa isang tunay na makabiblikal na lokal na iglesya.

Tungkulin ng Iglesya

Ano ang tinawag na gawin ng iglesya sa lokal nitong tungkulin? Tiyak na dapat nitong seryosohin ang gawaing tinatawag na Dakilang Utos (Mateo 28:19-20). Ito ay ang ipangaral ang Ebanghelyo saanman (mag-ebanghelyo) at gumawa ng mga alagad. Ang huwaran ay makikita sa Mga Gawa 2:40-42. Narinig ng mga tao ang ipinahayag na Ebanghelyo, sila ay sumampalataya, binautismuhan at pagkatapos ay pumasok sa aktibong buhay-iglesya. Ang buhay at tungkuling ito ay binubuo ng apat na bahaging huwaran: ang turo ng mga apostol, ang pakikisama, ang pagpipira-pirasong tinapay at ang mga panalangin. Ipapahayag natin ito bilang: matibay na turo ng Biblia, pakikipagtipon sa ibang mga mananampalataya sa mga pulong ng iglesya, pag-alaala sa Panginoon sa Hapunan ng Panginoon at sama-samang pananalangin kasama ng kapwa mananampalataya. Bakit nabanggit sa listahang ito ang pagpipira-pirasong tinapay o komunion? Lumilitaw na ito ay sentro ng pagtitipon ng unang iglesya (Mga Gawa 20:7; 1 Corinto 11:23-33). Ang huwarang ito ay hindi dapat magpahiwatig na interesado ang Diyos sa anyo na walang espirituwal na buhay. Ang mga relihiyosong pagdiriwang ng mga Judyo sa Kasulatan ay nahatulan ng Diyos dahil mismo sa nawalan na ang mga ito ng tunay na buhay at kahulugan.

Nahikayat ng unang iglesya ang mga tao mula sa patay na relihiyon ng panahong iyon sa pamamagitan ng pag-ibig na isinasagawa (Mga Gawa 2:45) at ng matapang na pagpapahayag ng Salita ng Diyos (Mga Gawa 4:13, 29, 31). Nang mangalat ang mga mananampalataya dahil sa matinding pag-uusig, lumaganap ang kanilang pananampalataya dahil sa masiglang katangian ng kanilang buhay at pagpapatotoo. Hindi ito nangangahulugang wala silang mga kakulangan. Kung minsan sila ay pinupuna dahil sa pagiging makalaman o pinangungunahan ng mga

hangarin ng tao (1 Corinto 3:1-4). Ang ilan ay pinakiusapang suriin ang kanilang sariling buhay upang matiyak na sila ay mga Cristiano (2 Corinto 13:5). Ang ilan ay sinaway dahil sa maling doktrina (Galacia 1:6-9; 3:1-3). Nang makita si Cristo na lumalakad sa gitna ng mga iglesya, Siya ay kapwa pumuri at pumuna (Apocalipsis 2-3). Gayunman, lumaganap ang mga iglesya sa buong sibilisadong daigdig at nangibabaw ang pananampalatayang Cristiano. Anuman ang kanilang kakulangan, may buhay sa mga iglesya. Bukod dito, isinasakatuparan ng Diyos ang Kanyang plano.

Ang Hinaharap ng Iglesya

Ang maluwahating hinaharap ng iglesya ni Cristo ay ang madagit upang salubungin ang Panginoon sa hangin sa Kanyang pagbabalik (1 Tesalonica 4:16-17). Sa panahong iyon tayo ay babaguhin, sa ating mga katawan at sa iba pang paraan (1 Corinto 15:51-54). Makakasama natin Siya at tayo ay magiging katulad Niya sa espirituwal (1 Juan 3:2-3). Tayo ay magiging walang dungis o kulubot o anumang gayong bagay (Efeso 5:27). Ang iglesya ang magiging walang hanggang halimbawa sa Langit ng biyaya ng Diyos sa mga abang nilalang na itinaas Niya sa gayong nakasisilaw na kataasan ng kaluwahatian (Efeso 2:7).

Gabay sa Pag-aaral

1. Sa Bagong Tipan, ang katawagang “iglesya” ay ginagamit kapwa sa pandaigdigang kahulugan, na tumutukoy sa lahat ng Cristiano sa buong mundo at sa buong kasaysayan, at sa lokal na kahulugan, na tumutukoy sa isang tiyak na grupo ng mga Cristiano sa isang heograpikong lugar. Alin sa mga sumusunod na talata ang tumutukoy sa pandaigdigang iglesya at alin ang tumutukoy sa lokal na iglesya?

1 Corinto 10:32

Efeso 5:25

1 Tesalonica 1:1

Galacia 1:1-2

Colosas 1:18

2. Ilarawan ang pandaigdigang iglesya at ang mga kaanib nito (Efeso 1:22-23; 4:15-16).
3. Ipahayag sa sarili mong pananalita (isulat muli sa sarili mong mga salita) ang Mga Gawa 2:42.

Mula sa talatang ito at sa Mateo 28:19-20, ano ang mga pangunahing gawain ng lokal na iglesya?

4. Ano ang layunin ng pakikisamang Cristiano (Kawikaan 27:17; Eclesiastes 4:9-10; Hebreo 10:24-25)?
5. Paano mo sasagutin ang isang taong nagsasabing, “Hindi ko kailangang magsimba; makasasamba rin ako sa Diyos sa aking sariling sala o sa aming bahay-bakasyonan sa tabi ng lawa kasama ang aking pamilya”?
6. Anong mga espirituwal na pinuno ang ibinigay ng Diyos para sa lokal na iglesya (Filipos 1:1) at anong mga katangian ng pagkatao ang dapat taglay nila (1 Timoteo 3:1-13)?

Ano ang mga pananagutan ng mga espirituwal na pinuno ng lokal na iglesya (Hebreo 13:17; 1 Pedro 5:1-5)?

7. Ano ang pananagutan ng bawat mananampalataya sa mga espirituwal na pinuno sa kanyang lokal na iglesia (Hebreo 13:7, 17; 1 Pedro 5:5)?

Sa anong mga paraan mo sinusunod ang mga utos na ito ng Kasulatan?

8. Anong personal na tungkulin mayroon ang bawat mananampalataya sa iglesia (1 Corinto 12:12-17)?

Bakit binigyan ng Diyos ang bawat mananampalataya ng mga espirituwal na kaloob (Efeso 4:11-16)?

Anong wastong mga saloobin ang dapat mong ipakita sa lokal na kapulungan (Efeso 4:2-3; Juan 13:34-35)?

9. Sa iyong palagay, sa anong punto humihinto ang isang tao sa pagiging “dumadalo lamang sa pulong” at nagsisimulang maging isang kumikilos na kaanib ng lokal na iglesia? Alin ka sa dalawa? Ipaliwanag.

10. Kung lilipat ka sa ibang bayan, sa anong batayan ka pipili ng lokal na iglesia? Anong mga talata ng Kasulatan ang iyong isasaalang-alang?

Aralin 7: Pagtatagumpay Laban sa Tukso

Isa sa mga karaniwang karanasan ng sangkatauhan sa larangang moral ang pagkadama ng isang malakas na hila o pang-akit tungo sa paggawa ng alam nating mali. Kung minsan ay matagumpay tayong nakatatanggi. Sa ibang pagkakataon naman ay bumibigay tayo. Ang udyok o pang-akit na iyon na gumawa ng mali ay tinatawag na “tukso.” Ang ating kakayahang unawain ito at matagumpay na labanan ito, sa kapangyarihan ng Diyos, ay may malalim na epekto sa ating paglago bilang mga mananampalataya. Ito ang magpapasya kung tayo ay mabubuhay sa pagkatalo o sa pagtatagumpay.

Ang Kahulugan ng Tukso

Sa paggamit ng Biblia, ang tukso ay may higit sa isang kahulugan.

1. Ang **pagsubok** o pagpapatunay ng Diyos sa tao sa larangan ng pananampalataya ay isang kahulugan (Genesis 22:1; Exodo 15:25; 16:4). Ang pagsubok sa pananampalataya ay maaaring tuwiran, gaya ng utos ng Diyos kay Abraham na ihandog si Isaac. Maaari rin itong di-tuwiran, sa pamamagitan ng mga kahirapan at mga pag-uusig sa buhay (Santiago 1:2-3; 1 Pedro 1:6; 4:12). Ang pagsubok ay hindi upang bigyan ng impormasyon ang Diyos, kundi upang patunayan ang katotohanan ng ating pananampalataya.
2. Ang **paghamon** o pag-udyok ng tao sa Diyos ay isang negatibong paggamit ng salitang ito (Exodo 17:7; Mga Gawa 15:10; 1 Corinto 10:9; Hebreo 3:8). Tinutukso ng isang tao ang Diyos kapag nagpapahayag siya ng pag-aalinlangan sa Kanyang pag-ibig o kapangyarihan, sa pamamagitan ng mga gawang salungat sa Kasulatan na naglalayong pilitin Siyang kumilos, at sa pagsasamantala sa Kanyang biyaya sa pamamagitan ng patuloy na paghihimagsik. Ang ganitong mga gawa ay maaaring pumukaw sa galit ng Diyos (Awit 106:29; Isaia 5:25).
3. Ang **pang-aakit** o pang-eengganyo na gawin ang mali sa paningin ng Diyos ang kahulugang pinakakaraniwang pumapasok sa ating isipan (Santiago 1:14; Galacia 6:1; 1 Timoteo 6:9; 1 Tesalonica 3:5). Ito ang paksa ng araling ito. Hindi kailanman tuwirang tinutukso ng Diyos ang tao sa ganitong paraan (Santiago 1:13), bagaman pinahihintulutan Niya si Satanas na gawin ito. Pinahihintulutan din Niya, kung minsan, ang diyablo na subukin o guluhin ang mga mananampalataya (Job 1:12; 2:3-6).

Kapag nakikiusap ang Mang-aawit sa Diyos na subukin siya at tingnan kung may anumang nakasasamang lakad sa kanya, tila ang *unang* kahulugan ang kanyang ipinahahayag (Awit 139:23). Nang anyayahan ang Panginoong Jesus na magpatihulog mula sa taluktok at saka iligtas ng mga anghel, tumanggi Siyang tuksuhin ang Diyos (Lucas 4:12). Ito ang *ikalawang* kahulugan. Ang tinatawag na Panalangin ng Panginoon ay may pariralang, “At huwag Mo kaming ihatid sa tukso” (Mateo 6:13), na sinusundan ng pariralang “kundi iligtas Mo kami sa masama.” Kaya maliwanag na ang *ikatlong* kahulugan ang tinutukoy dito. Dapat na maingat na makilala ang bawat paggamit ng salita. Nakapagpapalakas-loob na mabasa ito mula sa Salita ng Diyos: “Walang tuksong dumating sa inyo na hindi karaniwan sa tao; at tapat ang Diyos, na hindi Niya pahihintulutang kayo ay tuksuhin nang higit sa inyong makakaya, kundi kasama ng tukso ay maglalaan din Siya ng daan ng pag-iwas, upang ito ay inyong matiis” (1 Corinto 10:13 NASB). Ginagamit ng Diyos ang tukso para sa Kanyang sariling mga layunin at para sa ikabubuti ng tao. Sa pamamagitan nito ay inihahayag Niya ang pananampalataya at katapatan, pinaunlad ang mga katangian ng pagkatao—gaya ng pagtitiis—at madalas ay tinatakpan ang bibig ng mga kaaway ng Diyos.

Tatlong Pinagmumulan ng Pang-aakit

Ang pagsalakay sa tao ay nagmumula sa tatlong direksiyon. Makatutulong na huwag paghaluin ang mga ito o makaligtaan ang isang bahagi na maaaring doon tayo mahina.

1. Ang **diyablo** ay isang personal at aktibong ahente ng kasamaan, na umaakit o humihikayat sa tao palayo sa landas ng pagsunod sa Diyos. Tinatawag siyang Manunukso (Mateo 4:3; 1 Tesalonica 3:5). Ang salitang “diyablo” ay nangangahulugang “maninirang-puri” o “tagapagparatang.” Sinisiraan niya ang Diyos sa tao (Genesis 3:5) at sinisiraan ang tao sa Diyos (Apocalipsis 12:10). Ang salitang “satanas” ay nangangahulugang “kaaway” o “kalaban,” sapagkat siya ang kaaway ng Diyos at ng tao (1 Pedro 5:8). Ang pinagmulan ng masamang ito ay ipinahihiwatig sa Ezekiel 28:12-19 at sa Isaias 14:12-14. Kumikilos ang diyablo sa pamamagitan ng paghahasik ng pag-aalinlangan sa Salita ng Diyos (Genesis 3:1); pang-aapi sa mga tao sa katawan, isipan at espiritu (Mga Gawa 10:38); at pag-iiwan ng bakas ng pagkawasak na karapat-dapat sa pangalang Apollyon o Abaddon, na nangangahulugang “tagapuksa” (Apocalipsis 9:11). Ang nakamamatay na gawaing ito ay maaaring makaimpluwensiya sa tao sa paraang maiwala niya ang kanyang kaluluwa. Ang diyablo ay mamamatay-tao ng mga kaluluwa (Juan 8:44).
2. Ang **sanlibutan** ay ang kaakit-akit na sistema ng mga pinahahalagahan, moralidad at makasanlibutang impluwensiya na humihila sa mga di-nag-iingat palayo sa Diyos at papasok sa sarili nitong ligid. Ang paggamit na ito ay hindi dapat ipagkamali sa parehong salita na kung minsan ay nangangahulugang ang planetang daigdig o ang mga naninirahan dito. Ang masamang sistema ng sanlibutan ay may prinsipio o pinuno, si Satanang (Juan 12:31; Efeso 2:2). Ang sistemang ito ay hawak niya gaya ng sanggol sa bisig ng kanyang ina (1 Juan 5:19). Ang makipagkaibigan dito ay ang maging kaaway ng Diyos (Santiago 4:4). Ang mga mananampalataya ay nasa sanlibutan sa diwa na doon sila naninirahan (Juan 13:1), ngunit hindi sila taga-sanlibutan sa personal na pakikibahagi o pakikiayon dito (Juan 15:19). Ang mga ipinanganak na muli ay sinasabing nagtagumpay na sa sanlibutan (1 Juan 5:4).
3. Ang **laman** ay ginagamit bilang pananalita sa tatlong magkakaibang paraan sa Biblia. Tumutukoy ito sa sangkatauhan sa pangkalahatan (Mga Gawa 2:17), sa katawan ng tao (Juan 1:14; 3:6; 6:51) at sa mahahalay na pagnanasa o paghahangad na lumalampas sa wastong hangganang itinakda ng Diyos (Galacia 5:16, 24; Santiago 1:14; Efeso 2:3). Ang ikatlong kahulugang ito ang tinutukoy dito. Ang likas na mga pagnanasa ay dinadala nang lampas sa wastong hangganan kapag ang laman ang may kontrol. Halimbawa, ang pagtatalik, na tama sa loob ng pag-aasawa, ay nagiging pakikiapid sa labas ng pag-aasawa. Ang pagkain upang tustusan ang pangangailangan ng katawan ay nagiging katakawan kapag nabubuhay tayo para kumain, nagpapakabusog hanggang sa labis na katabaan. Ang mga gawa ng laman ay inilalarawan bilang “imoralidad, karumihan, kahalayan, pagsamba sa diyus-diyosan, pangkukulam, mga alitan, pagtatalo, paninibugho, mga pagsiklab ng galit, mga pagtatalu-talo, mga pagkakabaha-bahagi, mga pangkatin, mga pagkainggit, paglalasing at mga walang-habas na pagsasaya” (Galacia 5:19-20 NASB). Ang pagpapatuloy sa ganitong mga bagay ay tanda ng mga hindi magmamana ng kaharian ng Diyos (Galacia 5:21).

Ang Dalawang Kalikasan—Ang Laman Laban sa Espiritu

Batid na batid ng mananampalataya kay Cristo ang isang personal na pakikipagbuno, na madalas ay matindi, sa pagitan ng hangaring gumawa ng tama at ng tuksong gumawa ng mali. “Sapagkat ang laman ay nagnanasa laban sa Espiritu, at ang Espiritu laban sa laman, sapagkat

ang mga ito ay magkalaban sa isa't isa, kaya't hindi ninyo magawa ang mga bagay na ibig ninyo" (Galacia 5:17 NASB).

Ang mananampalataya ay ligtas, ngunit sa kasamaang palad, ang kanyang kalikasan ay hindi. Hindi ito binago ng bagong pagkapanganak. Ang "kalikasan" ay ang hilig, ugali, pagkatao o kakayahan sa paggawa ng isang bagay. Ang lumang kalikasan, na kumikiling sa kasalanan na kasintiyak ng pagtahal ng aso, ay ang hilig ng tao mula pa sa kapanganakan. Ito ay minana kay Adan (Roma 5:12). Sa likas na kalagayan, ang tao ay kumikiling sa pagnanasa at sa pagbibigay-layaw sa mga hangarin ng laman at ng isipan (Efeso 2:3). Kung minsan ang kalikasang ito ay tinatawag na "ang lumang pagkatao" (Efeso 4:22; Colosas 3:9) o ang "makalamang pag-iisip" (Roma 8:7). Ang kalikasang ito ay pinagmumulan ng kasamaan (Marcos 7:21-23). Ito ay hinubog sa kasamaan (Awit 51:5). Ito ay kaaway ng Diyos at hindi makapagbibigay-lugod sa Kanya (Roma 8:7-8). Walang mabuting maaaring manggaling dito (Roma 7:18).

Kapag tayo ay ipinanganak na muli, tumatanggap tayo ng isang bagong kalikasan, hindi isang pagsasaayos ng luma (2 Pedro 1:4). Ginawa tayong isang "bagong nilalang" (2 Corinto 5:17) at isang "bagong pagkatao" (Efeso 4:24). May isang banal na binhing itanim na hindi maaaring magkasala sapagkat ito ay mula sa Diyos (1 Juan 3:9). Yamang ang lumang kalikasan ay hindi inalis, ni pinabuti, may nauunawaang tunggalian sa pagitan ng dalawang kalikasan, gaya ng inilalarawan sa Roma 7:15-23. Mahalaga na ang bagong kalikasan ang mangibabaw sa luma. Upang magawa ito, dapat tayong sumandig sa kapangyarihan ng Diyos, pakainin ang bagong kalikasan sa lahat ng paraan, at gutumin ang luma sa anumang anyo ng pagbibigay-kasiyahan dito. Sinasabi ni Apostol Pablo na hinahampas niya ang kanyang katawan upang mapanatili itong nasasakop (1 Corinto 9:27). Ito ay isang pananalita para sa pagdidisiplina sa sarili.

Dalawang Halimbawa ng Pang-aakit

Ang pagtukso sa mga unang tao ay isang halimbawang naglalarawan ng tatlong daan kung saan sinasalakay ang tao. (Tingnan ang 1 Juan 2:16.) Nang iwagayway ng Manunukso ang ipinagbabawal na bunga sa harap ng mga mata ni Eva (Genesis 3:6), nakita niyang ito ay "mabuting kainin" (ang pita ng laman), "nakalulugod sa mga mata" (ang pita ng mga mata o ang sanlibutan), at "kanais-nais upang magpadunong" (ang kapalaluan sa buhay o ang kasalanan ng diyablo).

Ang mga pagtukso sa Panginoong Jesus ay sumusunod sa katulad na padron. Una Siyang tinukso, noong Siya ay nagugutom, na gawing tinapay ang mga bato, isang pag-akit sa *laman* (Mateo 4:3). Sumunod ay inanyayahan Siyang magpatihulog mula sa taluktok ng templo upang iligtas Siya ng mga anghel, isang pag-akit sa *kapalaluan sa buhay* (Mateo 4:5-6). Sa huli ay inialok sa Kanya ang sanlibutan sa buong kaluwalhatian nito bilang gantimpala sa pagsamba sa diyablo, o ang pang-akit ng *sanlibutan* (Mateo 4:8).

Tagumpay Laban sa Pang-aakit—Ang Ginawa ng Diyos

Walang tuksong humaharap sa tao na hindi pa napagtagumpayan ng ating Panginoong Jesu-Cristo, at sa gayon ay naglaan Siya para sa ating tagumpay.

1. Ang **pagkatalo ng diyablo** ay naisakatuparan ng Panginoong Jesus sa krus (Juan 12:31; 16:11). Ang kapangyarihan ni Satanas sa mga mananampalataya ay winasak (Colosas 2:15; Hebreo 2:14). Hindi kailanman sinabi sa atin na matakot sa diyablo. Sa halip, sinabi sa atin na labanan siya, at siya ay tatakas (Santiago 4:7). Tiyak na hindi niya ito gagawin kung may kapangyarihan pa rin siya sa mananampalataya. Gayunman, binabalaan tayo na huwag siyang bigyan ng pagkakataon laban sa atin, sapagkat matalino niya itong sasamantalahin

(Efeso 4:27). Bagaman maaari niyang tuksuhin, dayain at salakayin ang mga mananampalataya, maaari siyang mapaglabanan sa kapangyarihan ng Diyos sa pamamagitan ng dugo ng Panginoong Jesus (Apocalipsis 12:10-11).

2. Ang **pagkatalo ng sanlibutan** ay isa pang naisakatuparan ng ating Panginoon. Sinabi Niya, “Lakasan ninyo ang inyong loob. Dinaig Ko na ang sanlibutan” (Juan 16:33). Lubos na Niya itong hinatulan (Juan 12:31; 1 Corinto 11:32). Dahil dito, dapat tayong magpanatili ng moral na pagkahiwalay dito (2 Corinto 6:14-17). Hindi ito nangangahulugang ihiwalay ang ating sarili sa mga hindi Cristiano (Mateo 11:19). Sa halip, nangangahulugan ito ng paglayo sa mga karumihan, pakikipagkompromiso at di-pantay na pakikipag-ugnayan. Hindi natin dapat ibigin ang sanlibutan (1 Juan 2:15). Dapat natin itong pagtagumpayan sa pamamagitan ng pananampalataya (1 Juan 5:4).
3. Ang **pagkatalo ng laman** ay natiyak nang wasakin ng Panginoong Jesus ang kapangyarihan nito sa krus (Roma 6:6). Doon ay hinatulan Niya ang kasalanan sa laman (Roma 8:3). Dati tayong mga alipin ng kasalanan ngunit ngayon ay malaya na (Roma 6:20-22). Si Cristo ang “dobleng lunas” sa kasalanan sa mananampalataya. Inililigtas Niya tayo kapwa sa pagkakasala nito at sa kapangyarihan nito. Hindi tayo walang-magawang biktima ng di-mapaglabanang pagnanasa. Mayroon tayong kakayahang mula sa Diyos upang mapagtagumpayan ang makalamang mga pagnanasa na magtutulak sa atin na magkasala.

Tagumpay Laban sa Pang-aakit—Ang Dapat Nating Gawin

Ang maluwalhating paglalaan ng ating Panginoon ay laging nangangailangan ng *personal na pag-angkin*. Kaya patuloy na sumasalakay ang mga kaaway. Bawat tukso ay may daan ng pag-iwas (1 Corinto 10:13). Laging mabuting manalangin sa panahon ng tukso, na kinikilala ang kahinaan ng laman (Mateo 26:41). Kailangan nating sumandig sa nagbibigay-kakayahang kapangyarihan ng Espiritu upang magtagumpay. Ang matatalinong hakbang ay makatutulong sa atin na maiwasan ang ilang tukso (1 Corinto 7:5). Ang labis na pagtitiwala sa ating sariling laman ay isang mapanganib na saloobin at dapat iwasan (Filipos 3:3). Inilalatag ng Kasulatan para sa atin ang landas ng tagumpay.

1. **Ibilang** o “ituring ninyo ang inyong sarili na patay sa kasalanan ngunit buhay sa Diyos kay Cristo Jesus” (Roma 6:11 NIV). Dapat maituon ang ating isipan na maunawaang tayo ay namatay kasama ni Cristo, ang ating Dakilang Kahalili, sa krus, at ang lahat ng nauukol sa lumang buhay ay namatay kasama Niya roon (Colosas 3:3). Ang isang patay na tao ay hindi naaakit sa kasalanan.
2. **Isuko** o “ihandog ninyo ang inyong sarili sa Diyos, gaya ng mga nagbalik mula sa kamatayan tungo sa buhay, at ihandog ninyo ang mga bahagi ng inyong katawan bilang mga kasangkapan ng katuwiran” (Roma 6:13 NIV). Sinabi sa atin na ihandog ang ating mga katawan bilang mga buhay na hain sa Diyos (Roma 12:1). Sa gayon ay maaaring dumaloy ang ilog ng Espiritu sa isang buhay na nasasakop Niya (Juan 7:38-39). “Mamuhay kayo sa pamamagitan ng Espiritu at hindi ninyo bibigyang-kasiyahan ang mga pagnanasa ng inyong makasalanang kalikasan” (Galacia 5:16 NIV).
3. **Labanan** ang diyablo, gayon ang payo sa atin (Santiago 4:7). Dapat tayong manalangin at gamitin ang Salita ng Diyos (Mateo 4:1-11). Ang aktibong espirituwal na pakikidigma, na nangangailangan ng ating pakikibahagi, ay kasinghalagang bahagi ng matagumpay na pamumuhay gaya ng pagpapahinga sa tagumpay ni Cristo laban sa ating mga kaaway at

pag-angkin sa Kanyang kapangyarihan. Kapwa dapat gamitin ang aktibo at ang tahimik na mga paraan.

Paglalaan para sa Pagkabigo

1. **Angkinin ang Tulong ni Cristo.** Ang isang Cristiano, bagaman maaaring *mas madalang nang magkasala*, ay hindi *walang kasalanan*. Kaya sinasabi ng Biblia, “Kung ang sinuman ay magkasala, may Tagapamagitan tayo sa Ama, si Jesu-Cristo na matuwid” (1 Juan 2:1). Sinasabi ng kasunod na talata na nalutas na ni Jesus ang suliranin ng kasalanan nang Siya ay mamatay sa krus para sa *lahat ng ating kasalanan*—nakaraan, kasalukuyan at hinaharap. Ngayon si Jesus ang ating Tagapamagitan, Abogado, at Tagapagtanggol sa harap ng Ama upang ipagtanggol ang ating usapin kapag tayo ay nagkakasala.
2. **Magpahayag ng Kasalanan sa Diyos.** Ang ating pakikipag-isa sa Diyos ay naibabalik sa pamamagitan ng pagpapahayag ng ating kasalanan (1 Juan 1:9). Ang salitang “ipahayag” ay nangangahulugang “sabihin ang gayunding bagay na sinasabi ng iba” o “sumang-ayon.” Kapag ipinahahayag natin ang isang kasalanan, sumasang-ayon tayo sa Diyos na ang bagay na ginawa natin ay mali. Hindi sapat na basta sumang-ayon sa katotohanang tayo ay nagkasala, kundi dapat din nating tiyak na sabihin kung anong kasalanan ang talagang nagawa natin.
3. **Angkinin ang Kapatawaran ng Diyos.** Tanggapin ang lubos na kapatawaran at paglilinis ng Diyos. Kapag ang isang kasalanan ay naipahayag na at tinalikuran, ang hindi pagtanggap sa kapatawaran ng Diyos ay pagtawag sa Kanya na sinungaling, sapagkat ipinangako Niya ang kapatawaran ayon sa mga kondisyong iyon. Ang patuloy na pag-iisip sa isang nakaraang kasalanan ay maaaring maging dahilan ng pagkatisod sa hinaharap.

Konklusyon

Ang tukso ay isang katotohanan ng buhay para sa bawat Cristiano. Hinaharap niya ang kakilakilabot na tatluhan: ang diyablo, ang sistema ng sanlibutan, at ang laman. Sa kabila nito, tinawag tayo ng Panginoong Jesus mula sa kadiliman upang lumakad sa liwanag, mamuhay sa tagumpay, mamunga nang sagana at ipakita ang isang binagong buhay. Ginawa itong posible ni Cristo sa pamamagitan ng pagtalo sa ating mga kaaway sa krus at sa pagiging Kapitan ng ating kaligtasan (Hebreo 2:10). Bilang ating Kapitan, nais Niya tayong pangunahan sa pagtatagumpay, at sa pamamagitan natin ay ikalat sa lahat ng dako “ang halimuyak ng pagkakilala sa Kanya” (2 Corinto 2:14 NIV). Bukod dito, naglaan si Cristo sa atin ng apat na napakahalagang mapagkukunan upang harapin ang malalaking hamon ng espirituwal na pakikibaka: ang Espiritu Santo na nananahan sa atin (Roma 8:9,11), si Cristo Mismo na namamagitan para sa atin sa Langit (Hebreo 7:25), ang Salita ng Diyos na nagpapakain sa atin at lumalaban para sa atin (Efeso 6:17), at ang panalangin—na nagbubukas ng daluyan ng buhay patungo sa Diyos para sa atin (Hebreo 4:16). Kahit na may ganoon kadakilang pinuno at ganitong mga mapagkukunan, ang espirituwal na tagumpay ay humihingi pa rin na sumunod at tumalima tayo sa katotohanan. Hindi ito nagmumula sa basta kaalamang pangkaisipan tungkol sa mga impormasyon sa Biblia. Hindi rin ito nag-uugat sa pansariling espirituwal na mga karanasan na hiwalay sa nag-uutos na Salita ng Diyos. Ang tawaging “Panginoon” si Jesus at hindi madama ang pananagutang gawin ang Kanyang sinasabi ay huwad na pagpapahayag sa pinakamasama at pagkukunwari sa pinakamabuti (Lucas 6:46). Ang pagsunod ang pagsubok ng espirituwal na katotohanan (1 Juan 2:3-4), ang pagsubok ng ating pag-ibig sa Kanya (Juan 14:15-21) at ang daan ng espirituwal na paglago.

Gabay sa Pag-aaral

1. Paghambingin ang pinagmulan, katangian at layunin ng mga pagsubok (Santiago 1:2-12) at ang pinagmulan, katangian at layunin ng mga tukso (Santiago 1:13-15 NASB).
2. Tukuyin ang pinagmumulan ng tukso sa sumusunod na mga talata at tukuyin ang mga katangian ng bawat pinagmumulan.

Efeso 6:11-12; 1 Pedro 5:8

Roma 12:2; 2 Timoteo 4:10; 1 Juan 2:15-16

Marcos 7:21-23

3. Ano ang pinakapundasyon ng ating sariling tagumpay laban sa tukso (Juan 12:31-33; Roma 6:6)?
4. Dalawang kilalang talata tungkol sa tukso ang Genesis 3:1-6 at Josue 7:20-21. Sa iyong palagay, saan nagtatapos ang tukso at nagsisimula ang kasalanan sa bawat talata? Anong pagsulong ang napapansin mo sa bawat kaso?
5. Paghambingin ang Genesis 3:1-6 at ang Mateo 4:1-11. Anong mga pagkakatulad at pagkakaiba ang nakikita mo tungkol sa tukso at sa mga kinalabasan?
6. Ipaliwanag sa sarili mong pananalita (isulat muli sa sarili mong mga salita) ang 1 Corinto 10:13.

Ano ang natututuhan mo tungkol sa mga hangganan at mga paglalaan sa talatang ito? Paano mo ipaliliwanag ang mga tuksong tila napakabigat para sa iyo na pasanin?

7. Basahin ang Roma 6. Ang isang Cristiano ba ay *kailangang magkasala*? Ano ang iyong pananagutan?
8. Ano ang ilang hakbang na pang-iwas na maaari mong gawin upang mapagtagumpayan ang tukso? Awit 119:9-11

Mateo 26:41

2 Timoteo 2:22

Santiago 4:7

9. Ano ang maaaring maging halimbawa ng “paglalaan para sa laman” (Roma 13:13-14)? Anong simulain ang nakikita mo sa Mga Gawa 19:19? Paano mo naisagawa ang simulaing ito sa iyong sariling buhay? Ano ang kinalabasan ng hakbang na ginawa ng mga mananampalatayang ito (Mga Gawa 19:20)?
10. Ano ang dapat nating gawin kapag tayo ay nabigo (1 Juan 1:9)? Ano ang kasangkot dito (Awit 32:1-5)? Ang paglalaan ito ba ay isang pahintulot upang magkasala (Roma 6:1-2)?

Aralin 8: Pakikipagtagpo sa Diyos

“KUNG PAANONG ANG USA AY NANANABIK SA MGA BATIS NG TUBIG, gayon nananabik ang aking kaluluwa sa Iyo, O Diyos. Ang aking kaluluwa ay nauuhaw sa Diyos, sa buhay na Diyos” (Awit 42:1-2 NASB). “Hahanapin Kita nang buong sikap; ang aking kaluluwa ay nauuhaw sa Iyo, ang aking laman ay nananabik sa Iyo” (Awit 63:1 NASB). Ang pagkauhaw sa Diyos at ang pananabik sa pakikisama sa Kanya ang nakaaantig na daing ng Mang-aawit sa kanyang debosyon sa Banal. Anong pakikipag-isa ang hihigit pa kaysa sa pakikipag-isa sa Panginoon ng buhay at kaluwalhatian? Anong pribilehiyo ang hihigit pa kaysa sa isang banal na pakikipagtagpo—panahong kasama ang Diyos? Mahusay na nasabi na kung iniibig mo ang isang tao, gugugol ka ng panahon kasama niya. Tayong nagsasabing iniibig ang Panginoon ay halos hindi maaaring magpabaya sa paggugol ng panahong mag-isa kasama Siya. Ang pagmamadali ng araw-araw na pamumuhay ay walang tigil na pumipiga sa ating buhay sa pagitan ng malingay na kahilingan. Tayo ay nauubos sa “pagiging abala” kaya’t hindi natin nahahawakan ang ating mga kayamanan kay Cristo. Ang ating araw-araw na paglakad ay nangangailangan ng isang pakikipagtagpo sa Diyos, na inilaan bilang isang banal na pagtitiwala at hindi basta-basta sinisira. Kung naitakda natin ito, Siya ay naghihintay.

Panahon at Lugar

1. **Kailan Tayo Dapat Makipag-isa sa Kanya?** Sa bawat panahon ng kagipitan ay malapit Siya (Awit 20:1; 46:1). Walang panahong hindi tayo makatatawag sa ating Ama. Gayunman, matagal nang kaugalian ng mga maka-Diyos ang may takdang mga oras. Ang mga ito ay maaaring kasindalas ng umaga, tanghali at gabi (Awit 55:17; Daniel 6:10). Maaari pa ngang mangyari ang mga ito sa hatinggabi (Awit 119:62). Gayunman, karaniwang nagiging abala tayo sa araw, at sa gabi naman ay inuubos ng pagod ang ating lakas. Ang pinakamabuting paghahanda para sa isang araw ay tiyaking nakita na natin ang mukha ng Diyos bago natin makita ang mukha ng tao. Ang mga lingkod ng Diyos ay madalas na humahanap sa Kanya nang maaga. “Sa umaga, O Panginoon, didinggin Mo ang aking tinig; sa umaga ay iaayos ko ang aking panalangin sa Iyo at masigasig na maghihintay” (Awit 5:3 NASB). “Ginigising Niya Ako tuwing umaga. Ginigising Niya ang Aking pandinig upang makinig na gaya ng isang alagad” (Isaias 50:4b NASB). “Bumabangon ako bago magbukang-liwayway” (Awit 119:147 NASB). Sa umaga ipinatawag ng Panginoon ang mga anak ni Israel upang mamulot ng mana, ang tinapay mula sa Langit na magpapalakas sa kanila sa buong maghapon (Exodo 16:21). Ang pinakamabuti sa lahat ng simula ay ang simulang kasama ang Diyos.
2. **Saan Tayo Dapat Makipagtagpo sa Kanya?** Ang Diyos ay maaaring lapitan saanman. Ang ating gawain ay humanap ng lugar upang makipagtagpo sa Kanya nang walang abala o gambala. Sa Kanyang buhay dito sa lupa, ang ating Panginoon ay naghanap ng gayong lugar. “Kinaumagahan, nang madilim pa, Siya ay bumangon at lumabas, at pumunta sa isang ilang na lugar, at doon ay nanalangin” (Marcos 1:35 NASB). Madalas Siyang manalangin mag-isa sa mga burol (Mateo 14:23). Para sa atin, ang isang silid o sulok ng kusina ay maaaring maging kasimbuti ng tuktok ng bundok. Ang kailangan ay ang makasama Siya nang mag-isa para sa personal na pagtuon.

Layunin ng Pakikipagtagpo

Ano ang dapat nating hanapin? Higit sa lahat, nais nating hanapin Siya. Ang pakikipag-isa sa Diyos ay pangunahing para sa layuning palalimin ang ating mga ugat sa Kanya, sa halip na

tapusin ang mga proyekto sa pag-aaral. Sa pinakamainam, ito ay dapat maging panahon ng pagpapahalaga, pakikisama at pag-aalab ng ating mga puso, gayundin ng pagkatuto. Maaari tayong palakasin nito sa pamamagitan ng pagbibigay sa atin ng mga dakilang kaisipan tungkol sa Diyos. Maaari itong magbigay ng patnubay tungkol sa Kanyang kalooban para sa ating buhay. Mabuting magtagal sa harapan Niya at tumangging umalis hangga't hindi pa natin tunay na Siya nakakatagpo at natatanggap ang Kanyang pagpapala (Genesis 32:26). Walang anumang magagawa natin para sa Diyos o para sa iba ang makapalalit sa pagpapalang ito. Kaya hindi tayo dapat magmadaling pumasok at magmadaling lumabas sa Kanyang presensya. Ang Kaaway ng ating mga kaluluwa ay marahas na sasalungat at hahadlang sa ating mga pagsisikap na mapanatili ang isang may disiplinang buhay-debosyon. Alam niyang ito ay pakinabang sa buhay ng mga deboto at ang pagkawala nito ay kapinsalaan sa buhay ng mga espirituwal na palaboy.

Ang pakikisama sa Diyos ay isang daang may dalawang direksyon. Kapag nagbubulay-bulay tayo sa Salita ng Diyos, Siya ay nagsasalita sa atin. Kapag itinataas natin ang ating mga kamay sa panalangin, tayo ay nagsasalita sa Kanya. Kapwa bahagi ang mga ito ng panahong kasama ang Diyos. Maging ang tahimik na paghihintay sa Kanya ay makatutulong sa pagdinig sa Kanyang tinig.

1. **Makinig sa Diyos.** Sinabi ng Panginoong Jesus na ang tao ay dapat mabuhay sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos (Mateo 4:4). Kung ito ay totoo, kung gayon ay dapat bigyan ang Diyos ng pagkakataong magsalita sa ating mga kaluluwa, upang hawakan ang ating buong pagkatao sa Kanyang sarili, sa Kanyang kalooban, sa Kanyang mga daan. Upang maiwasan ang walang disiplina at di-regular na paglukso-lukso mula sa isang bahagi tungo sa iba sa Biblia, kailangan nating basahin nang sunud-sunod ang mga kabanata at mga aklat ng Kasulatan. Kailangan nating magbasa nang dahan-dahan, may pag-iisip at may maingat na pagsasaalang-alang sa mga bahagi gayundin sa kabuuan. Lalo nang nakatutulong kung maglalaan tayo ng panahon upang magbulay-bulay sa isang kaisipan o talata na doon ay nagsasalita ang Diyos sa atin (Awit 119:15,23, 48, 78, 97). Ang pagbasa sa isang bahagi nang hindi nagmamadali, kahit dalawang ulit, ay makatutulong upang ito ay tumimo sa ating isipan. Ihahanda tayo nito upang magtanong ng iba't ibang tanong tungkol sa talata: Ano ang sinasabi ng talata? (Pagmamasid) Ano ang ibig sabihin ng talata? (Pagpapakahulugan) Alamin ang kahulugan ng mahihirap na salitang hindi mo nauunawaan. Paano ikinakapit ang talatang ito sa aking buhay? (Pagkakapit) Laging tandaan na ang pagiging kawangis ng pagkatao ni Cristo ang layunin ng Diyos sa ating buhay (Roma 8:29).

Binanggit ni Stephen Olford ang apat na mahahalagang layunin ng araw-araw na panahon ng debosyon.¹ Ang mga ito ay ang espirituwal na kalusugan (1 Pedro 2:2), espirituwal na paglilinis sa isang sanlibutang marumi (Awit 119:9; Juan 15:3; 17:17), espirituwal na payo (2 Timoteo 3:16; Awit 73:24) at espirituwal na pakikipaglaban (Efeso 6:17). Ang mabisang pagtanggap sa Salita at ang personal na pagkakapit nito ay natutulungan ng isang kuwaderno ng debosyon kung saan isinusulat natin ang petsa, ang teksto at ang susing talata na doon ay nagsalita ang Diyos sa atin, at pagkatapos ay ang pagkakapit o espirituwal na kaunawaan. Ang pagkakapit ay pinakanakatutulong kapag ito ay tiyak at hindi pangkalahatan. Binubuksan ng Diyos ang mga mata ng mga handang sumunod sa anumang ipakikita Niya sa kanila (Awit 119:18).

2. **MAKIPAG-USAP SA DIYOS.** Ang panalangin ay ang paglapit sa pamamagitan ng pananampalataya upang makipag-usap sa Diyos nang may katapatan at kasimplihan. Hindi ito dapat maging pormal o pag-uulit lamang ng ilang anyo (Mateo 6:7). Ang pagpapanatiling

sariwa at parang pakikipag-usap ng ating mga salita ay nagpapanatili ng katotohanan at katapatan sa harapan ng Diyos. Isang mahusay na simula ay ang magsalita nang may papuri at pagsamba sa mga personal na kagalingan ng Diyos (pagsamba). Dapat itong magpaalala sa atin na kailangan nating matuto pa ng tungkol sa Kanyang mga katangian. Maaari nating ipahayag ang ating pasasalamat sa Kanyang maraming pagpapala, kapwa espirituwal at materyal (pagpapasalamat). Inaanyayahan tayong dalhin sa harapan Niya ang mga pangangailangan ng iba (pamamagitan). Dito ay nakatutulong ang pagkakaroon ng listahang pampaalala sa panalangin na laging napapanahon. Maaari itong hatiin upang hindi subukang saklawin ang bawat kahilingan araw-araw. Isang sistema (mula kay Olford) ang gumagamit ng unang titik ng mga araw ng linggo bilang susi (sa Ingles). Lunes (Monday) para sa mga misyonero (missionaries), Martes (Tuesday) para sa pasasalamat (thanksgiving) sa mga pagpapala at mga sagot sa panalangin, Miyerkoles (Wednesday) para sa mga manggagawa (workers) sa lokal o pambansang larangan, Huwebes (Thursday) para sa mga gawain (tasks) sa ministeryo o sa trabaho, Biyernes (Friday) para sa *pamilya* (family), Sabado (Saturday) para sa mga banal (saints, mga mananampalataya) sa kanilang natatanging mga pangangailangan, at Linggo (Sunday) para sa mga makasalanan (sinners) o sa mga nangangailangang maligtas. Ang ilang mananampalataya ay naglalaan ng bahagi para sa mga sagot sa kanilang mga panalangin. Madalas ay may pangangailangan ng pagpapahayag ng kasalanan. Sa huli, tandaang humiling para sa mga personal na pangangailangan gaano man kaliit o kalaki ang mga ito (Filipos 4:6-7).

Mga Paalalang Dapat Tandaan

1. Magkaroon ng regular na oras at tahimik na lugar. Itakda ang oras at panindigan ito. Tiyaking makapananalangin ka nang malakas nang hindi nakagagambala sa iba. Magsimula sa maikling panahon (20 minuto) at unti-unti itong dagdagan.
2. Ihanda ang lahat ng kailangang kagamitan (Biblia, kuwaderno, panulat) bago matulog. Nakapagpapasigla ang mga aklat-debosyonal, ngunit hindi dapat gamitin bilang kapalit ng sariling, sunud-sunod na pag-aaral ng Kasulatan. Magkaroon ng plano sa pagbasa ng buong Biblia. Huwag subukang bumasa ng mas maraming Kasulatan kaysa sa kayang tunawin sa espirituwal. Ang isang dosenang talata o isang kabanata ay karaniwang sapat na.
3. Matulog nang maaga. Ang pagpupuyat ay nag-aalis sa atin ng kasariwaan sa pagbangon. Bumangon agad. Huwag nang bumaling sa kabila para sa ilan pang minuto ng tulog. Bumangon, maghilamos at maging alisto.
4. Hilingin sa Diyos na magsalita sa iyo at ipakita ang Kanyang presensya.
5. Maging umaasa, sumasampalataya at nakikinig sa Diyos. Pigilan ang paglalaglag ng isip sa pamamagitan ng sinadyang pagpapasya ng kalooban. Isipin ang Panginoon, sa halip na abalihin ang sarili sa sarili.
6. Huwag madaliin ang Diyos. Magbulay-bulay sa iyong binabasa. Huminto sa iyong mga panalangin at makinig sa Diyos.
7. Isulat ang mga kaisipan sa iyong kuwaderno ng debosyon. Gumawa ng mga tala para sa karagdagang pag-aaral o para sa listahan ng panalangin. Planuhing ibahagi ang iyong mga kaisipan sa isang kaibigan o kapareha sa panalangin.

Sinabi ni Olford na ang panahon ng debosyon kasama ang Diyos ay “lubos na mahalaga sa isang buhay ng patuloy na espirituwalidad, kabisaan at pag-ibig. Ito ang barometro ng buhay Cristiano.”² Maaari ba naming itanong: Nakapagtakda ka na ba ng pakikipagtagpo sa Diyos araw-araw? Tapat mo ba itong tinutupad? Maaari ka bang magtagumpay sa iyong espirituwal na buhay nang walang panahong kasama ang Diyos?

1. Anong prayoridad ng buhay Cristiano ang ipinahihiwatig sa Awit 42:1-2? Bakit ito kailangan para sa lumalagong ugnayan sa Panginoon?
2. Bakit kailangan natin ng regular na panahon kasama ang Diyos?

Juan 15:3

1 Pedro 2:2

Roma 12:2

1 Samuel 1:19a

Awit 143:8

3. Ilarawan ang ginawa ni Maria sa Lucas 10:38-42. Ano ang pagsusuri ni Jesus sa kanyang mga ginawa?

Ilarawan ang saloobin at mga ginawa ni Marta habang tinatanggap niya si Jesus sa kanyang tahanan.

Paano nilimitahan ng espirituwal na kawalan ng pakiramdam ni Marta ang halaga ng kanyang paglilingkod? Ano ang dapat mauna bago ang paglilingkod (Lucas 5:15-16)?

4. Ano ang ilang paraan na ipinakikita nating madalas nating pinahahalagahan ang paglilingkod/mga gawain nang higit sa ating pakikisama sa Panginoon? Ano ang dapat mong gawin kapag napapansin mong nangyayari ito sa iyong buhay?
5. Ano ang ilang mabubuting oras upang regular na “maupo sa paanan ni Jesus” (Daniel 6:10; Awit 119:147-148)? Ano ang natatanging mga kalamangan ng iba’t ibang oras ng araw (ihambing ang Awit 1:2)?
6. Nang ang mga Israelita ay naglalakbay sa ilang, naglaan ang Diyos ng mana, “ang tinapay mula sa Langit,” bilang kanilang pagkain. Gaano kadalas nila dapat pulutin ang mana? Ano ang nangyari kung naghintay sila hanggang sa huling bahagi ng araw (Exodo 16:21)? Anong mga pagkakapit ang magagawa mo mula sa talatang ito tungkol sa paggugol ng regular na panahon kasama ang Diyos?

Saan pumunta si Jesus upang gumugol ng panahon kasama ang Ama (Marcos 1:33-35)? Sa palagay mo, bakit pinili Niya ang madaling-araw para sa panahong ito na mag-isa kasama ang Ama?

7. Ano ang ilang bagay na magagawa natin sa ating panahong mag-isa kasama ang Diyos?

Awit 5:3

Isaias 50:4b

8. Ano ang ilang hadlang sa isang mabisang panahong mag-isa kasama ang Diyos?

Kawikaan 6:9

Lucas 10:41

Awit 66:18

Paano mo haharapin ang mga ito sa iyong buhay?

9. Ipahayag sa sarili mong pananalita (isulat muli sa sarili mong mga salita) ang Awit 63:1.

Paano nito ipinahahayag ang iyong sariling hangaring makilala Siya?

10. Mayroon ka bang regular na oras para sa araw-araw na pakikisama nang mag-isa kasama ang Diyos?

Gaano karaming panahon sa palagay mo ang ginugol mong mag-isa kasama ang Diyos sa paraang debosyonal bawat araw? bawat linggo?

Ano ang pinakamabuting oras (o mga oras) ng araw para sa iyo upang makipagtagpo sa Diyos?

“Sa tulong ng Diyos, nais kong gumugol ng hindi bababa sa _____ minuto bawat araw nang mag-isa kasama ang Diyos, mula

_____ hanggang _____ (sabihin ang oras ng araw).”

LAGDA_____

Aralin 9: Pagkain ng Salita ng Diyos

“HINDI SA TINAPAY LAMANG MABUBUHAY ANG TAO, kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos” (Mateo 4:4). Isang kamangha-manghang pahayag ito ng Panginoong Jesus, na sinipi Niya mula sa Deuteronomio 8:3. Ang paksa ay ang paglalaan ng Diyos para sa Kanyang bayan. Naglaan ang Diyos ng higit pa sa makalupang pagkain. Ibinigay Niya sa atin ang Kasulatan. Sa Lumang Tipan, na madalas siipin ni Jesus, at sa Bagong Tipan, na katuparan ng marami sa nasusulat sa Luma, nasa atin ang Biblia bilang ganap na Salita ng Diyos (2 Timoteo 3:16; 2 Pedro 1:19-21). Ito ay isang aklat na palaging inuulit ang “Ganito ang sabi ng Panginoon” at mga katulad na pananalita. Nagsasalita ang Diyos sa unang panauhan o sa pamamagitan ng Kanyang mga kinatawan. Ang Salita ng Diyos ay buhay at mabisa (Hebreo 4:12). Ito ay nabubuhay at nananatili magpakailanman (1 Pedro 1:23). Ang mga kaluwalhatian nito ay inaawit sa Awit 119. Yamang ang Biblia ang pakikipag-usap ng Diyos sa tao, ang aklat ng tagubilin mula sa May-ari at Maylalang ng tao, dapat natin itong masikap na sangguniin araw-araw habang tayo ay nabubuhay sa lupa. Ang ganitong palagi ang pagtutok at pagsunod ang mismong iniuutos ng Biblia (Deuteronomio 6:6-9).

Mga Pakinabang mula sa Biblia

Ang nagbabagong kapangyarihan ng Salita ng Diyos sa buhay ng mga nag-aaral nito nang may magalang na pagsunod ay makikita sa di-mabilang na pagkakataon. Isipin ang maraming paraan kung paano gumagawa ang kahanga-hangang aklat na ito sa buhay ng mga humuhugot mula sa kayamanan nito:

1. **Kaligtasan.** Ang pagkapanganak na muli ay nangyayari sa pamamagitan ng Salita ng Diyos (1 Pedro 1:23). Kapag naitanim, dinadala tayo ng Salita sa kaligtasang “sa pamamagitan ng pananampalataya na kay Cristo Jesus” (2 Timoteo 3:15). Ito ay dapat sampalatayanan at ibahagi sa iba.
2. **Espirituwal na Pagkain.** Nagsalita ang propeta tungkol sa pagkain ng Salita, ang pagtanggap dito sa kaloob-looban ng kanyang kaluluwa (Jeremias 15:16). Inihahambing ito sa gatas (1 Pedro 2:2), sa pulot (Awit 19:10; 119:103) at sa matigas na pagkain o karne (Hebreo 5:12, 14). Ang espirituwal na buhay ay pinananatili ng pagkaing mula sa Salita.
3. **Paglagi.** Habang naglilingkod ito sa ating mga kaluluwa, pinatitibay tayo ng Salita sa ating kabanal-banalang pananampalataya (Mga Gawa 20:32). Ang espirituwal na paglagi ay nangangailangan ng pagkain ng Salita (1 Pedro 2:2).
4. **Karunungan.** Ang halaga ng edukasyon ay itinataas saanman, at mula rito ay umaasa ang mga tao na magtamo ng karunungan. Gayunman, kaya tayong gawing mas marunong ng Kasulatan kaysa sa ating mga kaaway at bigyan tayo ng higit na unawa kaysa sa mga makamundong guro (Awit 119:99-100).
5. **Paglilinis.** Ang sanlibutan ay puno ng moral na karumihan. Ang dakilang tagapaglinis ng isip at puso ay ang Salita (Awit 119:9; Juan 15:3). Iniingatan tayo nito mula sa kasalanan (Awit 119:11).
6. **Patnubay.** Ang pagkaalam kung ano ang gagawin at kung saan babaling ay palagi ang suliranin. Ang Salita ay ilaw sa ating landas (Awit 119:105).
7. **Kaaliwan** o pagpapalakas-loob sa ating mga kahirapan at kalungkutan ay nagmumula sa di-nauubos na bukal na ito (Awit 119:28, 50, 76; Roma 15:4).

8. **Kagalakan** sa isang sanlibutang puno ng kalungkutan ay maaaring mapasaatin sa pamamagitan ng Salita (Juan 15:11).
9. **Mga Pagpapala** sa mga nag-iingat na sumunod sa Salita ay kitang-kita sa Kasulatan (Deuteronomio 28:1-8). Ang tagumpay, ayon sa pamantayan ng Diyos, ay magiging bahagi ng mga nananatili sa Salita at tumutupad sa mga utos nito (Josue 1:8).

Iba't Ibang Paraan ng Pagtanggap sa Biblia

Ang wastong pagkain mula sa Salita ay maaaring dumating sa atin sa maraming anyo. Kapag nananalangin tayo na buksan ng Diyos ang ating mga mata (Awit 119:18) at ang Espiritu Santo ang ating banal na tagapagturo (Juan 14:26), makakakain tayo ng tinapay ng Diyos sa pagtanggap nito sa kaloob-looban ng ating pagkatao. Isinasagawa ng lumalagong mananampalataya ang mga disiplinang ito:

1. **Pakinggan** ang Salita (Kawikaan 28:9; Lucas 19:48). Bago naimbento ang paglilimbag at bago naging madaling makakuha ng Biblia, ang karamihan ng tao ay nakikinig lamang sa Kasulatan sa isang pagtitipon ng iglesya. Dapat nating linangin ang ugali ng masusing pakikinig kapag ipinapahayag ang Salita ng Diyos. Dapat nating pag-isipang mabuti ang sinasabi. Mapapabuti natin ang ating pagtanda sa pamamagitan ng pagsusulat ng mga tala at pagkatapos ay paghahambing o pakikipag-usap tungkol sa nilalaman nito sa iba.
2. **Basahin** ang Salita (Deuteronomio 17:19; Apocalipsis 1:3). Gumamit ng isang maayos na plano sa halip na basta pumili kung saan-saan. Basahin ang Biblia sa tiyak na dami bawat araw. Pagpapala, pribilehiyo at tungkulin ang lubos na malaman ang nilalaman ng aklat na ito, sa halip na mga bahagi lamang dito at doon. Dapat maging bihasa kapwa sa Luma at Bagong Tipan.
3. **Pag-aralan** ang Salita (Mga Gawa 17:11; Kawikaan 2:1-5). Higit pa ito sa pagbasa ng isang talata. Ito ay paghuhukay dito. Isulat ang mahahalagang kaisipan. Magtanong o magbahagi ng mga kaisipan sa iba. Saliksikin ang mga bagay na hindi mo alam. Lalo na, ilapat ito sa iyong sarili. Ang mabisang pag-aaral ng Biblia ay nakatuon sa paglalapat.
4. **Isaulo** ang Salita (Deuteronomio 6:6-7; Awit 37:31; Kawikaan 7:1-3). Ang pinakatiyak na paraan upang ingatan ang Salita ng Diyos sa ating mga puso ay ang pagsasaulo nito. Malilimutan natin ang halos lahat ng ating naririnig at karamihan sa ating nababasa, ngunit matatandaan natin ang 100% ng ating isinasaulo, kung regular nating ito babalikan. Kapag kailangan nating maalala ang isang mahalagang talata para sa kapakanan ng ating sariling kaluluwa, o sa paglilingkod sa iba, napakahalaga ng Salitang naisaulo. Sumipi ang Panginoong Jesus mula sa alaala nang labanan Niya ang tukso (Mateo 4:1-11). Maraming makukuhang maliliit na kard na may mahahalagang talata upang makatulong sa pagsasaulo ng Kasulatan.
5. **Magbulay-bulay** sa Salita (Awit 119:15, 23, 48, 78, 148; Filipos 4:8). Ang magbulay-bulay ay ang mag-isip nang malalim, magnilay at kausapin ang sarili nang tahimik o malakas. Ito ay panahon ng pagninilay sa isang katotohanan o sa isang aspeto ng persona ng Diyos. Inihalintulad ito sa payapa at banayad na paraan ng pagnguya ng baka sa kanyang ngata. Maaaring sumunod ang pagbulay-bulay sa ating pag-aaral sa umaga kung saan nadama nating isang talata ang lalo na nagsalita sa ating puso. Isulat ang mga kaisipan. Ibahagi ang mga ito sa isang tao.

Malaki ang kinalaman ng ating saloobin sa paglapit sa Salita sa mabisang pagtanggap nito. Ang taimtim na mag-aaral ng Salita ay nakatalaga sa Panginoong Jesu-Cristo, sa Kanyang Salita para sa regular na pag-aaral at sa paglalapat ng Salitang iyon sa pang-araw-araw na buhay. May matibay na pag-asa ng unti-unting pagkatuto at paglago, sa halip na mahiwagang epekto mula sa paminsan-minsang pagmamadali sa Kasulatan kapag may kagipitan. May pag-unawa na ang pagtanggap sa Salita ay isang espirituwal na pakikipag-ugnayan sa Diyos, hindi makinang na pagsasanay o akademikong paghihimay ng isang tagamasid na nakaupo bilang hukom sa Salita ng Diyos.

Paraan ng Pag-aaral ng Biblia

Walang tiyak na paraan ng pag-aaral ng Biblia na iminumungkahi sa mismong Salita. Gayunman, ang mananampalatayang may masiglang kaugnayan sa Salita ay karaniwang may sumusunod:

Isang ORAS na nakalaan araw-araw

Isang LUGAR ng pag-aaral, malaya sa anumang nakagagambala

Isang PLANO upang sunud-sunod na pag-aralan ang buong Kasulatan

Isang LAYUNIN na personal na maging katulad ni Cristo Ang pagpapasakop kay Cristo, pananabik na matuto at regular na pag-aaral ng Salita ay magbubunga sa karamihan ng pagkakataon, kahit walang natatanging pagtuturo. Makatutulong na gamitin ang sumusunod na tatlong tanong sa paglapit sa Salita. Sagutin ang mga ito nang sunud-sunod habang binabasa mo ang teksto.

1. **Ano ang Sinasabi Nito?** Masusing obserbahan ang mga katotohanan sa talata. Pansinin ang mga tauhan, mga detalye, mga kilos, at ang doktrinang binibigyang-diin. Salungguhitan ang mahahalagang salita sa iyong teksto at magtala sa hiwalay na papel. Maglaan ng sapat na panahon at magtuon ng isip.
2. **Ano ang Kahulugan Nito?** Upang wastong maipaliwanag, dapat mong maunawaan ang kahulugan ng iyong binasa. Tiyakin ang kahulugan ng mga salita at alamin kapag ikaw ay nag-aalinlangan. Itanong kung bakit isinama sa Kasulatan ang pangyayaring ito. Pansinin ang epekto ng ilang kilos o salita. Ano ang saloobin ng Diyos dito? Anong doktrina ang inilalahad? Ano ang kahalagahan ng turong ito sa buhay ng mga mananampalataya? Ano ang nauna sa bahaging ito at ano ang sumunod? Ito ang tinatawag na konteksto. Ayaw nating magsingit ng isang ideya na hindi akma sa konteksto. Sikaping huwag masyadong magtagal sa mga bagay na *hindi* mo nauunawaan. Kung kailangan, itala ang mga tanong para sa susunod na pag-aaral. Pagkatapos ay isantabi muna ang mga ito at magtuon sa mga bagay na *naiintindihan* mo.
3. **Paano Ko Ito Ilalapat?** Ang tanong na ito ay may kinalaman sa paglalapat ng Salita sa iyong personal na buhay o sa iyong pagkaunawa sa Diyos. Ang paglalapat ang bunga ng iyong pag-aaral. Inihaharap ka nito sa kung ano ang balak mong gawin tungkol sa iyong nabasa. Ang pag-aaral ng Biblia ay nilayon upang baguhin tayo, upang gawin tayong katulad ni Cristo at dalhin tayo sa mas ganap na pagpapahalaga sa Diyos. Ang kaalamang walang paglalapat ay pagkabigo ng nilalayong layunin ng Kasulatan. Hanapin ang mga pangako, babala, utos, halimbawa, kasalanan at pagpapalakas-loob o mga katotohanan tungkol sa katangian ng Diyos. Taimtim na lingin sa Diyos na magsalita sa iyo sa pamamagitan ng Kanyang Salita habang ikaw ay nag-aaral. Maghintay sa Diyos kung kinakailangan at huwag

magmadaling pumasok at lumabas sa Kanyang presensya. Isulat araw-araw ang iyong natutunan sa isang kuwaderno o talaarawan ng debosyon para sa susunod na pag-aaral at sanggunian. Gamitin ang panghalip na “ako” kapag sumusulat ka ng paglalapat. Gumamit ng pandiwang kilos upang ipakita kung ano ang balak mong gawin. Alisin sa iyong pag-aaral ang mahihina o di-personal na obserbasyon tungkol sa Kasulatan. Huwag maging umiiwas. Handa ang Diyos na maging iyong Guro kung tunay mong nais na matuto sa Kanyang paanan.

Mga Kasangkapan o Pantulong sa Pag-aaral ng Biblia

Mas marami ngayon ang pantulong sa pag-aaral ng Biblia kaysa sa alinmang panahon sa kasaysayan. Sapat na ang Biblia lamang, kapag ang Espiritu ang ating gabay, ngunit may makukuha tayong pakinabang mula sa mga pantulong sa pag-aaral. Narito ang maikling salita tungkol sa ilan sa mga ito:

1. **Mga Pangunahing Bersyon.** Sikaping maingat na alamin kung ano ang sinasabi ng Biblia, sa mga salitang iyong nauunawaan. Sa wikang Ingles, maraming mambabasa ang mas gusto pa rin ang King James Version (KJV). Kamakailan ay may rebisyon nito na makukuha, kung saan inalis ang mga lumang salita (New King James Bible). Ang iba naman ay mas gusto ang mga salin gaya ng New American Standard Bible (NASB), New International Version (NIV), at New English Bible (NEB). Marami sa mga salin na ito ay makukuha rin sa mga edisyong may sanggunian na may mga tala sa pag-aaral, komentaryo, cross-reference, konkordansya o mapa. Gayunman, ang isang bagong mananampalataya ay marahil dapat magsimula sa isang pangunahing teksto.
2. **Mga Biblia na Paraphrase.** May iba pang mga Biblia na hindi eksaktong salin kundi mga paraphrase o malayang paglalahad. Kabilang dito ang mga edisyong *Living Bible*, *Phillips*, *Today's English (Good News)* at *Amplified*. Mag-aral mula sa isang mahusay na salin at sumangguni sa mga paraphrase o ibang salin para sa paghahambing bilang pantulong sa pag-aaral.
3. **Konkordansya.** Ito ay isang alpabetikong talaan ng mga salita sa Biblia na tumutulong sa paghahanap ng mga talata at cross-reference sa anumang paksang pinag-aaralan. Ibinibigay rin ang kahulugan ng mga salita mula sa wikang Hebreo at Griego, kung saan orihinal na isinulat ang Luma at Bagong Tipan. Napakahusay ng mga konkordansya nina *Strong* at *Young*.
4. **Mga Diksyunaryo.** Ang karaniwang diksyunaryo ay tumutulong sa iyo na magkaroon ng mas malalim na pag-unawa sa mga di-pamilyar o mahahalagang salita sa teksto. Ang mga diksyunaryo ng Biblia, gaya ng *Unger's* o *The New Bible Dictionary*, ay nakatutulong para sa pangkalahatang kaalaman at maiikling paliwanag sa maraming paksa, mga pangalan at mga aklat sa Biblia.
5. **Iba Pang Pantulong.** Ang mga mapa at ilang impormasyon tungkol sa heograpiya at kasaysayan ay kadalasang makikita sa mga Biblia. Maraming mag-aaral ang gumagamit ng Bible atlas o aklat ng heograpiya ng Biblia. Ang mga ensiklopedya ng Biblia, gaya ng *International Standard* o *Zondervan* ay mas malawak na bersyon ng mga diksyunaryo ng Biblia. Ang mga simpleng kurso sa Biblia ay makatutulong sa pangkalahatang kaalaman, sa pag-aaral ng doktrina at ng mga aklat.

Isang mahusay at madaling basahing bersyon ng Biblia at ilang simpleng pantulong sa pag-aaral lamang ang kailangan sa simula. Sa pagbili ng anumang kasangkapan sa pag-aaral ng

Biblia, dapat maging napakaingat upang iwasan ang mga materyales ng mga kulto at ang lahat ng aklat na isinulat ng mga may liberal o mapanuring saloobin laban sa Biblia.

Konklusyon

Nasaan mo nais na makarating sa iyong pag-unawa sa Salita ng Diyos isa, lima, sampung taon mula ngayon? Ikaw ba ay magiging bata, nagbibinata o nagdadalaga, o nasa hustong gulang? Makakakain ka na ba ng “matigas na pagkain” ng Salita—o umiinom ka pa rin ng gatas (1 Corinto 3:1-3)? “Sapagkat bagaman sa panahong ito ay dapat na kayong maging mga guro, kailangan pa ninyong may magturo sa inyong muli ng mga pasimulang aral ng mga orakulo ng Diyos, at kayo ay naging nangangailangan ng gatas at hindi ng matigas na pagkain. Sapagkat ang bawat isang tumatanggap lamang ng gatas ay hindi sanay sa salita ng katuwiran, sapagkat siya ay sanggol. Ngunit ang matigas na pagkain ay para sa mga may sapat na gulang, na dahil sa pagsasanay ay may mga pandamang sinanay upang makilala ang mabuti at masama” (Hebreo 5:12-14 NASB).

Nasa atin ang pagpili. Kung tayo ay bago sa pananampalataya, o hindi pa magulang sa espirituwal, tayo ay “manabik sa dalisay na gatas ng Salita” upang tayo ay lumago sa Panginoon (1 Pedro 2:2 NASB). Kung tayo ay higit nang magulang sa Salita, magpatuloy tayo sa “matigas na pagkain,” na sinasanay ang ating mga espirituwal na pandama sa pagkilala ng tama at mali.

Gabay sa Pag-aaral

Tuwing umaga sa linggong ito ay gagawa tayo ng pagsasanay sa debosyon gamit ang mga talatang may kaugnayan sa iba’t ibang aspeto ng Salita ng Diyos. Ihahanda tayo nito para sa talakayan tungkol sa “Pagkain ng Salita,” at patitibayin nito ang aralin noong nakaraang linggo tungkol sa “Pakikipagtagpo sa Diyos.” Iminumungkahi ang sumusunod na pagkakasunud-sunod upang makatulong sa ating paghahanda:

1. Manalangin para sa pagpapaliwanag ng Espiritu ng Diyos.
2. Basahin ang talata nang ilang ulit.
3. Bigyan ang bawat bahagi ng maikling pamagat. Sumulat ng maikling buod ng pangunahing punto. Gumawa ng personal na paglalapat.
4. Pagkatapos ng iyong oras ng debosyon bawat araw, sagutin ang mga tanong sa likod ng gabay sa pag-aaral na ito na may kaugnayan sa talatang iyon.

Pang-araw-araw na Iskedyul

Araw 1—Awit 19:7-11

Araw 2—Deuteronomio 11:18-21

Araw 3—2 Timoteo 2:14-19

Araw 4—Awit 119:9-16

Araw 5—Awit 1

Araw 6—Santiago 1:22-25

Araw 7—PAGBABALIK-ARAL

Halimbawang Worksheet

Talata: Galacia 1:11-17 Petsa: Hunyo 10, 1976

Pamagat: Hindi Ayon sa Tao (t. 11)

Buod: Ibinahagi ni Pablo kung paano niya tinanggap ang Ebanghelyo nang tuwiran mula sa Diyos at hindi mula sa “laman at dugo.”

Paglalapat: Panginoon, tulungan Mo akong basahin ang salita nang sariwa para sa aking sarili. Pag-aaralan ko ang mga tala ng mga tao (mga komentaryo, at iba pa) pagkatapos lamang ng sarili kong pagsasaliksik sa mismong salita.

1. Araw 1—Awit 19:7-11. Ano ang ipinahihwatig sa iyo ng iba't ibang pangalan ng Salita ng Diyos? Anong mga katangian ng Salita ang binanggit? Anong epekto ang maaaring idulot ng Salita sa iyong buhay?
2. Araw 2—Deuteronomio 11:18-21. Anong iba't ibang bahagi ng buhay ang ipinahihwatig ng mga salitang “puso,” “kamay,” “tali sa noo,” “haligi ng pinto,” “pintuang-bayan”? Mula sa talatang ito, paano pinakamabuting natututunan ang Salita?
3. Araw 3—2 Timoteo 2:14-19. Anong suliranin ang inilalahad sa tt. 14, 16, 17, 18? Ano ang solusyon sa t. 15? Magbigay ng apat na dahilan upang maging mag-aaral ng Salita ng Diyos.
4. Araw 4—Awit 119:9-16. Anong mga saloobin at kilos ang ipinakikita ng Mang-aawit? Paano “iniingatan” ng isang tao ang Salita sa kanyang puso?
5. Araw 5—Awit 1. Ilarawan ang “taong mapalad” sa Awit na ito. Bakit siya nagtatagumpay? Ano ang dapat niyang iwasan?
6. Araw 6—Santiago 1:22-25. Paano naging tulad ng salamin ang Salita? Anong kilos ang hinihingi? Ano ang kaugnayan ng pagsunod at ng espirituwal na pandaraya sa sarili?
7. Araw 7—PAGBABALIK-ARAL. Ano ang natutunan mo tungkol sa kahalagahan ng Salita ng Diyos sa iyong buhay? Anong mga saloobin/kilos ang babaguhin mo bunga ng pag-aaral na ito?

Talata:

Petsa:

Pamagat:

Buod:

Paglalapat:

Talata:

Petsa:

Pamagat:

Buod:

Paglalapat:

Talata:

Petsa:

Pamagat:

Buod:

Paglalapat:
Talata:
Petsa:
Pamagat:
Buod:
Paglalapat:
Talata:
Petsa:
Pamagat:
Buod:
Paglalapat:
Talata:
Petsa:
Pamagat:
Buod:
Paglalapat:

Aralin 10: Turuan Mo Kaming Manalangin

Ang mga nalulunod, naghihingalo, nasa panganib o nagdurusa ay bihirang mahirapang tumawag sa Diyos. Kasing-natural ito ng paghinga. Wala rin silang gaanong hilig sa mga paulit-ulit na salitang mekanikal o sa mga pormal na panalanging sinasaulo lamang. Sa ganitong mga kalagayan, ang panalangin ay hindi isang nakababagot na tungkuling minamadali para lamang mapanatag ang konsensiya. Ito ay isang desperadong pagdaing sa Diyos na nagmumula sa mabigat na pasanin ng personal na pangangailangang Siya lamang ang makatutugon. “O Diyos, tulungan Mo po ako!” ang daing ng mga hindi na masyadong abala, hindi na masyadong umaasa sa sarili, at hindi na masyadong kulang sa pananampalataya upang manalangin. Hindi na sila naghahanap ng magtuturo sa kanila kung paano manalangin. Basta sila nananalangin. Karaniwang inaamin ng mga Cristiano na ang kanilang buhay-panalangin ang pinakamahinang bahagi ng kanilang regular na buhay espirituwal. Inaamin nila na ang tagumpay sa gawaing espirituwal ay nakasalalay sa panalangin at ang kabiguan ay kaugnay ng kakulangan nito. Gayunman, bagaman halos lahat ay nananalangin, kakaunti ang mga taong tunay na mananalangin.

Ang Paaralan ng Panginoon sa Panalangin

Nadama ng mga alagad ang kakulangang ito sa kanilang sarili. “Panginoon, turuan Mo kaming manalangin,” sabi nila, “gaya ng pagtuturo rin ni Juan sa kanyang mga alagad” (Lucas 11:1). Dumating ang kahilingang ito sa isang pagkakataong pinanood nila Siyang nananalangin—Siya na isang Taong mananalangin. Nadama nila ang Kanyang patuloy na pag-asa rito araw-araw. Bumabangon Siya nang maaga bago pa mag-umaga upang hanapin ang mukha ng Ama (Marcos 1:35). Kung minsan ay nananalangin Siya buong magdamag (Lucas 6:12). Ipinanalangin Niya ang kanilang kapakanan at ang kapakanan ng iba (Juan 17). Ang panalangin ay hindi pang-emerhensiyang hakbang para sa Kanya kundi isang paraan ng pamumuhay. Nais Niyang manalangin sila at sinabi Niyang dapat nilang gawin ito nang hindi nanghihimagod o sumusuko (Lucas 18:1). Ang Kanyang paaralan ng panalangin ay nagaganap araw-araw sa pamamagitan ng halimbawa at ng salita. Sinabi Niya, “Humingi kayo, at kayo’y bibigyan; humanap kayo, at kayo’y makasusumpung; tumuktok kayo, at kayo’y bubuksan” (Mateo 7:7). Ang lakas ng panawagang ito ay ipinahahayag sa diwa ng patuloy na pagkilos na lalong tumitindi. Humingi, at patuloy na humingi. Humanap, at patuloy na humanap. Tumuktok, at patuloy na tumuktok. Inilarawan Niya ang turong ito sa kuwento ng isang kaibigang nakikiusap at walang tigil na kumakatok sa pinto sa hatinggabi (Lucas 11:5-9).

Lagi nang inaanyayahan ng Diyos ang mga mananampalataya na malayang tumawag sa Kanya (Jeremias 33:3). Pinalawak at pinatindi ito ng Panginoong Jesus, at iniugnay ito sa Kanyang sariling persona. “Kung kayo’y mananatili sa Akin, at ang Aking mga salita ay mananatili sa inyo, ay hingin ninyo ang anumang inyong ibigin, at gagawin sa inyo” (Juan 15:7). “Anumang hingin ninyo sa Ama sa Aking pangalan, ay ibibigay Niya sa inyo ... humingi kayo, at kayo’y tatanggap, upang ang inyong kagalakan ay malubos” (Juan 16:23-24). Halos hindi kapani-paniwala ang paanyaya, ngunit ang Diyos ay hindi makapagsisinungaling (Tito 1:2). Ang hindi paniwalaan ang Kanyang sinasabi ay ang gawin Siyang sinungaling (1 Juan 5:10). Ang Diyos ay tapat kahit ang bawat taong may kamatayan ay sinungaling (Roma 3:4). Isinulat ni R. A. Torrey, “Ang panalangin ay pagpunta sa bangko ... na may pinakamalaking kapital sa lahat ng bangko sa sansinukob, ang Bangko ng Langit.”³

Pakikipag-usap sa Diyos

Ano ang panalangin? Narito ang iba't ibang popular ngunit maling pananaw. Itinuturing ng ilan ang panalangin bilang isang gawaing pang-isip lamang. Napansin ng ilang sentrong medikal ang epekto ng panalangin sa emosyonal na kalagayan ng mga pasyenteng may sakit na wala nang lunas, sa paghupa ng ilang karamdaman at sa pagbilis ng paggaling. Itinuturing nila itong may psychosomatic na epekto sa katawan. Ang iba naman ay tumitingin sa panalangin bilang isang emosyonal na saklay. Sasabihin nila, “Kung sa palagay mo ay nakatutulong ito sa iyo, mabuti.” Inuuri naman ng ilan ang panalangin bilang pamahiin. Kaunti lamang ang kanilang kaalaman tungkol sa Diyos ng Biblia. Para sa kanila, ang panalangin ay tulad ng pagsasagawa ng mahika—pare-pareho ang bisa nito gamitin man ng albularyo, ng pari o ng relihiyosong manloloko. Ang iba ay nagsasalita sa Diyos sa halip na *kasama* ng Diyos. Kaya ang ilan ay “*bumibigkas*” lamang ng *kanilang mga dasal*, bilang isang ehersisyong sinasaulo. Wala sa mga ideyang ito ang naglalaman ng konsepto ng matalinong pakikipag-ugnayan sa tunay na Diyos na nagbubunga ng paglalabas ng Kanyang kapangyarihan. Hindi kinikilala ng mga pananaw na ito ang Diyos bilang Isang nakikinig, namamagitan at kumikilos bilang tugon sa panalangin.

Ang panalangin ay tuwirang pakikipag-usap sa Diyos, batay sa paghahayag Niya ng Kanyang sarili sa Kasulatan, na may mga espirituwal na simulain o batas na namamahala sa paglapit at pagtugon. Ito ay pagtataas ng kaluluwa sa Diyos (Awit 25:1), isang pagdaing na may malalim na damdamin (Exodo 2:23; Awit 5:2; 18:6). Isinulat ni Cameron Thompson, “Ang panalangin ay ang paglalata ng ating kawalang-kaya at ng kawalang-kaya ng iba sa pangalan ng Panginoong Jesu-Cristo sa harap ng mapagmahal na mga mata ng isang Ama na nakaalam at nakauunawa at nagmamalasakit at sumasagot. Ang panalangin ay ang paghinga at paghinga ng espiritu sa paghahanap sa Diyos. Ito ay paghawak sa pagkukusa ng Diyos, sa halip na pagdaig sa Kanyang pag-aatubili.”⁴ Tinawag ang panalangin na “ang susing nagbubukas sa kabang-yaman ng Diyos.” Hindi ito usapin ng pagpapaalam sa Kanya ng ating mga pangangailangan, sapagkat alam na Niya ang mga ito bago pa man tayo humingi (Mateo 6:8; Lucas 12:30). Hindi ito usapin ng pagbabago sa Kanyang walang hanggang mga layunin, kundi ng pananalangin kaayon ng mga ito. Pinipili Niyang kumilos sa pamamagitan ng ating mga panalangin, kung paanong pinipili Niyang kumilos sa pamamagitan ng ating pananampalataya. Sa katunayan, ang panalangin ay isang gawain ng tunay na pananampalataya. Kamangha-mangha, ito ang paraan kung saan tayo ay pinahihintulatang humawak sa Diyos (Isaia 64:7). Kung minsan ay hilig nating isipin ang panalangin bilang paghingi lamang. Ngunit mas malawak ang saklaw nito. Anong pag-uusap o pakikipag-isa ang maaaring ilaan nang buo sa paghingi lamang? Narito ang mga pangunahing aspekto ng panalangin.

1. **Pagsamba at Pagpupuri.** “Pumasok kayo ... sa Kanyang mga looban na may pagpupuri,” ang sinasabi sa atin (Awit 100:4). Ano pa ang mas mabuting paraan ng pagpasok sa presensiya ng Diyos? Ang “Purihin ang Panginoon,” o ang katumbas nito sa Hebreo, *Hallelujah*, ay isang katangiang pananalita ng mga Awit. Itinuro ni Jesus sa babaeng Samaritana na ang Diyos ay naghahanap ng mga sumasamba (Juan 4:23). Ang pagsamba ay may kinalaman sa kung ano ang Diyos sa Kanyang sarili, hindi sa kung ano ang *ginagawa* Niya para sa atin, isang pagkakaibang hindi na napapansin ng karamihan sa mga mananampalataya. Ito ay pagbibigay sa Diyos, sa halip na pagtanggap mula sa Diyos (Awit 96:8). Umawit si Maria, “Dinadakila ng aking kaluluwa ang Panginoon” (Lucas 1:46). Ang dakilain ay ang gawing malaki, ang magsalita nang may pagmamalaki tungkol sa Kanya (Awit 34:3). Pag-aralan ang Kanyang mga katangian upang magkaroon ng laman ang iyong pagpupuri.

2. **Pagpapasalamat.** Ang kasama ng pagpupuri sa ating pagpasok sa presensiya ng Diyos ay ang pagpapasalamat (Awit 100:4; 95:2). Sa kabila ng maraming pagpapala ng Panginoon, ang sanlibutang hindi ligtas ay namumuhay sa kawalan ng utang na loob (Roma 1:21). Nagpagaling si Jesus ng sampung ketongin nang sabay-sabay, ngunit iisa lamang ang nagpasalamat. Itinanong Niya, “Hindi бага sampu ang nalinis? Datapuwa’t nasaan ang siyam?” (Lucas 17:17). Dapat nating balikan ang ating maraming pagpapala kapag lumalapat tayo sa Panginoon at “isa-isahin ang mga ito.” May mga pisikal na pagpapala ng kalusugan at ng mga pang-araw-araw na pangangailangan, at mga espirituwal na pagpapala sa Panginoon at sa pakikisama sa Kanyang bayan. Mayroon pa ngang mga kahirapan, ngunit ang Diyos ay kumikilos sa mga ito para sa ating kapakinabangan (Roma 8:28). Sinasabi sa atin, “sa lahat ng mga bagay ay magpasalamat kayo” (1 Tesalonica 5:18; cf. Efeso 5:20). Inihahanda ng pagpapasalamat ang daan para sa higit pang mga pagpapala.
3. **Pagpapahayag ng Kasalanan.** Ang ating Diyos ay banal na Diyos, at anumang nagpaparumi sa ating mga isipan o mga gawa ay hadlang sa pakikipag-isa at gayundin sa ating mga panalangin (Awit 66:18). Ang mga kasalanang ito ay dapat ipahayag at talikuran (Kawikaan 28:13). Kailangan tayong maging tapat sa Diyos tungkol sa ating kabiguang gawin ang dapat sana nating ginawa, gayundin tungkol sa makasalanang mga isipan o mga gawa. Nakiusap ang Mang-aawit, “Siyasatin Mo ako, O Diyos, at alamin Mo ang aking puso” (Awit 139:23). Kailangan nating magkaroon ng malinis na puso upang makalakad na kasama ng Banal. Ang pagiging malapit sa Diyos ay nagpapalalim ng ating kamalayan sa kasalanan (Isaias 6:5). Kapag tapat mo nang naipahayag ang iyong mga kasalanan at kabiguan, *tanggapin mo ang Kanyang kapatawaran* (1 Juan 1:9).
4. **Pamamagitan.** Ang malasakit sa iba at ang paniniwalang binabago ng panalangin ang mga bagay ay magtutulak sa atin na lumapit sa Diyos sa panalangin. Tinawag ang pamamagitan na “panalangin may mga pangalan.” Si Moises ay isang makapangyarihang tagapamagitan sa Diyos. Malinaw na naiwan sa atin ang impresyon na may kinalaman ang kanyang mga panalangin sa pagkaligtas ng kanyang kapatid na si Miriam at ng bansang Israel mula sa hatol ng Diyos (Bilang 12:1-13; Exodo 32:7-14). Ang ating Panginoong Jesus mismo ay patuloy na namamagitan para sa atin araw-araw sa tabi ng Ama (Hebreo 7:25). Ang mga sulat ng Bagong Tipan ay puno ng mga pamamagitan para sa mga iglesia at mga indibidwal. Ang masisigasig na tagapamagitan ay may mga listahan ng panalangin na sistematiko nilang dinadala sa harap ng Panginoon. Ang napakaraming hindi pa nahihikayat na mga tao sa ating paligid, ang mga maysakit at ang mga nagdurusa ay nangangailangan ng ating mga panalangin. Ang iba pang malalaking pangangailangan, gaya ng mga manggagawa para sa pandaigdigang misyon, ay dapat ding makakuha ng ating pansin (Mateo 9:37-38).
5. **Pagsamo.** Ang mga pang-araw-araw na pangangailangan ay dapat dalhin sa Panginoon (Mateo 6:11), ngunit hindi tayo dapat magpakalunod sa pag-aalala tungkol sa mga ito (Mateo 6:25-34). Mahalaga ang mga usaping espirituwal, gaya ng paghingi ng pang-unawa sa Kanyang Salita (Awit 119:34) o paghingi ng pagliligtas mula sa kasamaan o sa pang-aapi ng tao (Awit 119:133-134). Kailangan natin ng patnubay sa landas ng mga pang-araw-araw na tungkulin at sa mahahalagang pagpapasya. Siya na nakaaalam sa pagkahulog ng maya at bumibilang sa mga buhok ng ating ulo ay hindi nagtuturing na napakaliit ang anumang bagay upang ipanalangin (Mateo 10:29-31).

Mga Kondisyon ng Panalangin

Ang panalangin ay dapat ayon sa katotohanan, ayon sa mga simulain, kondisyon o batas ng panalangin. Ang mga ito ay nakasaad sa Kasulatan at maaaring iba sa ating inakala, nadama o natutunan mula pa sa ating pagkabata. Kapag nananalangin tayo ayon sa katotohanan ng Diyos, maaasahan natin nang may pagtitiwala na tutugon ang Diyos. Mabuting tandaan na ang panalangin ay isang pribilehiyong ipinagkaloob ng Diyos. Hindi ito isang karapatan.

Tinatanggap ng Diyos ang mapagpakumbaba at nagsisising espiritu, hindi ang mapagHINGI at mareklamong espiritu (Isaia 66:2; Awit 51:17). Ang kapalaluan o kayabangan sa anumang anyo ay lubhang kasuklam-suklam sa Kanya (1 Samuel 2:3; 15:23). Isaalang-alang ang mga sumusunod na paraan kung paanong ang panalangin ay ating pinagpalang pribilehiyo.

1. **Ang Pribilehiyo ng Anak ng Diyos.** Ang mga mananampalataya ay mga anak ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya kay Cristo Jesus at sa wala nang ibang paraan (Galacia 3:26). Ang lahat ng anak ng Diyos ay tinatahanan ng Espiritu Santo. Ang lahat ng hindi ligtas ay mga anak ng pagsuway at ng poot (Efeso 2:1-3). Maaari tayong pumasok nang may katapangan sa presensiya ng Diyos, ngunit sa pamamagitan lamang ng dugo ni Jesus (Hebreo 10:19). Hindi ito karapatan ng bawat tao. Sinabi ni Jesus na hindi tama na ibigay sa mga taga-labas ang tinapay ng mga anak (Mateo 15:26; Marcos 7:27). Ang panalangin ay dapat sa *pangalan ni Jesus* (Juan 14:13-14; 15:16; 16:23-26). Walang sinumang makalalapit sa Diyos maliban sa pamamagitan Niya (Juan 14:6). Ang Diyos ay naluluwalhati sa Kanyang Anak. Hindi nito itinatangi ang karapatan ng Diyos na tumugon sa sinumang tao kung pipiliin Niya, ngunit ang karapatang iyon ay sa Diyos—hindi sa tao. Ang sa *pangalan ni Jesus* ay hindi isang mahiwagang pananalitang idinidikit sa dulo ng panalangin. Sa halip, ipinahihiwatig nito ang batayan ng ating paglapit, na ang dinadala natin sa harap Niya ay yaong kaayon ng Kanyang katangian at mga naisin, sa abot ng ating makakaya na matiyak. Sa pinakamainam na anyo, ang pananalangin sa *pangalan ni Jesus* ay ang pag-anyaya sa Espiritu ni Cristo na pamahalaan ang lahat ng ating ipinapanalangin sa Diyos. Lumapit tayo nang may katapangan (Efeso 3:12)!
2. **Ang Pribilehiyo ng mga Sumasampalataya.** Napakaliit ng pananampalataya sa Diyos ng isang taong lumalapit lamang sa Kanya sa panalangin matapos niyang subukan muna ang lahat ng iba pa at mabigo ang mga ito. Ang nananalangin nang may pabagu-bagong pag-aalinlangan tungkol sa katotohanan ng mga pangako ng Diyos hinggil sa panalangin ay lumalapastangan sa Kanya. Tinatawag siyang taong may dalawang isip. “Huwag ngang isipin ng taong yaon na siya’y tatanggap ng anumang bagay sa Panginoon” (Santiago 1:7). Sinumbatan ng Panginoon ang mga alagad na walang pananampalataya na nabigong angkinin ang Kanyang kapangyarihan (Mateo 17:17; Lucas 9:41). Pinuputol ng pag-aalinlangan ang daloy ng makapangyarihang mga gawa ng Diyos (Mateo 13:58). Ang pananampalatayang kasinliit ng butil ng mustasa, kapag inilagay sa tamang layon—ang Diyos at ang Kanyang Salita—ay pananampalatayang nakapagpapalipat ng bundok (Mateo 17:20). Kung minsan ay itinatanong ng Panginoon sa mga tao kung naniniwala silang kaya Niyang gawin ang kanilang hinihingi. Nang sabihin nilang “Opo,” sumagot Siya, “Mangyari sa inyo ayon sa inyong pananampalataya,” at nakita ng mga sumampalataya ang bunga (Mateo 9:28-30). “Ang lahat ng mga bagay ay mangyayari sa kanya na nananampalataya,” sabi Niya sa isang amang nakikiusap at humihingi ng pagpapagaling sa kanyang anak. Sumagot ang ama, “Panginoon, nananampalataya ako; tulungan Mo ang kawalan ko ng pananampalataya (Marcos 9:23-24). Pinalaya ni Jesus ang bata, gaya ng pagsagot Niya sa panalangin ng lalaki. Kaunti lamang ang alam ng senturion tungkol sa panalangin, ngunit

ang kanyang pananampalataya ay nasa tamang persona (Lucas 7:2-10). Imposible, hindi lamang mahirap, ang kalugdan ng Diyos kung walang pananampalataya (Hebreo 11:6). Umaasa ka ba ng sagot? Kung hindi, huwag ka nang mag-abalang humingi. Lumapit tayo nang sumasampalataya, taglay ang panalangin ng pananampalataya (Santiago 5:15).

3. **Ang Pribilehiyo ng mga Handang Sumunod sa Kalooban Niya.** Pinagpapala ng mabuti at sakdal na kalooban ng Diyos ang mga naghahandog ng kanilang katawan sa Kanya (Roma 12:1-2). Kapag tinanggap natin nang patiuna ang Kanyang kalooban, saka tayo makapananalangin ayon dito (1 Juan 5:14-15). Paano natin malalaman ang Kanyang kalooban sa mga bagay na hindi tahasang sinasaklaw ng Kasulatan? Ang kalooban ng Diyos ay inihahayag sa mga *malinaw na pangako* ng Kasulatan na maaari nating angkinin, sa mga *simulain* na maaari nating sundin, sa mga *utos* na maaari nating tuparin at sa mga *babala* na maaari nating pakinggan. Kapag humihingi tayo ayon sa kalooban ng Diyos, hindi tayo magiging makasarili at hindi tayo hihingi nang may masamang layunin (Santiago 4:3). Paano naman ang mga panalangin para sa mga hindi pa nakakikilala sa Panginoon? Maaari nating angkinin ang mga nawawala para kay Cristo sapagkat nais Niyang maligtas silang lahat (2 Pedro 3:9; 1 Timoteo 2:4). May malapit na kaugnayan ang mga panalangin ng mga mananampalataya at ang kaligtasan ng mga nawawala. Magsumamo ka sa Diyos para sa kanila. Paano naman ang mga panalangin para sa mga maysakit? Maaari ba nating paniwalaang pagagalingin Niya silang lahat kung tayo'y mananalangin? Kumbinsido ang ilan sa mahal na mga anak ng Diyos na ganito nga. Gayunman, kailangan nating isaalang-alang ang karanasan ni Pablo (2 Corinto 12:8-9), ni Trofimo (2 Timoteo 4:20), ni Epafrodito (Filipos 2:25-30), ni Timoteo (1 Timoteo 5:23) at ng iba pa, na lahat ay nagkasakit habang lumalakad na kasama ng Diyos. Kung ang paggaling ay karapatan ng bawat anak ng Diyos, walang sinumang mamamatay kailanman sa anumang sakit. Maraming pinagaling si Cristo, gayundin ang mga apostol. Napakarami na ang pinagaling mula noon sa Kanyang pangalan. Ang panalangin ng pananampalataya ay makapagligligtas pa rin sa maysakit (Santiago 5:15). Kung sa harap ng Panginoon ay may paniniwala tayong ang paggaling ay Kanyang kalooban, maaari tayong manalangin nang naayon dito. Paano naman ang mga panalangin para sa mga pagpapasya ayon sa kalagayan, gaya ng kung saan tayo titira, magtatrabaho, maglalakbay at maglilingkod sa Diyos (Santiago 4:13-15)? Handa ba tayong gawin ang Kanyang kalooban (Lucas 22:42)? Tatanggapin ba natin ang maka-Diyos na payo (Kawikaan 11:14)? Handa ba tayong maghintay hanggang magkaroon tayo ng kapayapaan tungkol sa isang hakbang? Handa ba tayong magpasya batay sa Kanyang mga interes (Mateo 6:33)? Kung gayon ay papatnubayan Niya tayo (Kawikaan 3:5-6). *Lumapit tayo nang handang gawin ang Kanyang kalooban* (Juan 7:17).
4. **Ang Pribilehiyo ng mga Masunurin.** Nabanggit na ang pangangailangang maging walang dungis sa paningin ng Diyos. Ginagawang tanso ng kasalanan ang langit (Deuteronomio 28:23). Ngunit ang positibong pagsunod sa bawat larangan ay may kasamang pangako ng pagpapala ng Diyos (Isaias 1:19; Jeremias 7:23). Ang Panginoong Jesus ay masunurin sa bawat larangan ng buhay. “Ginagawa Ko kailanman ang mga bagay na sa Kanya’y nakalulugod,” sabi Niya (Juan 8:29). Makahulugan na Siya ay pinakikinggan sa tuwing Siya ay nananalangin. *Manatili tayo sa Kanya* upang matanggap natin ang anumang ating hingin (Juan 15:7).

Mga Sagot sa Panalangin

Lagi bang sasagutin ng Diyos ang ating mga panalangin kung matutugunan natin ang mga kondisyong ito? Ang sagot ay oo. Dapat nating tandaan na ang mga sagot ng Diyos ay dumarating sa iba't ibang paraan. Tinukoy ni Lehman Strauss ang apat sa mga ito bilang **tuwirang mga sagot, ipinagpalibang**mga sagot, ibang mga sagot* at tinanggihang mga sagot.*⁵ Maaaring idagdag pa rito ang *nakapipinsalang mga sagot* sa mga kahilingang mas mabuti sanang hindi na hiningi.

1. **Tuwirang mga Sagot** ay makikita sa pagpapalaya kay Pedro mula sa bilangguan habang nananalangin ang iglesya (Mga Gawa 12:5-11) o sa panalangin ni Elias, na unang nagsara sa langit at pagkatapos ay nagbukas nito (Santiago 5:17-18). Nagalak ang Mang-aawit na tumugon ang Diyos sa kanyang mga panalangin (Awit 116:1-2).
2. **Ipinagpalibang mga Sagot** ay maaaring ilarawan sa pakiusap ng milyun-milyong mananampalataya na bumalik na ang Panginoong Jesus (Apocalipsis 22:20). Hindi pa hinog ang panahon. Nakiusap sina Maria at Marta sa Panginoong Jesus na magmadaling bumalik at pagalingin ang kanilang kapatid, ngunit nagpaliban Siya hanggang sa mamatay si Lazaro (Juan 11:3-6, 14-15). Nagbigay ito ng pagkakataon sa Kanya na gumawa ng mas dakilang himala sa pamamagitan ng pagbuhay sa kanya mula sa mga patay. Ang paghihintay sa Panginoon ay kadalasang hindi madali—ngunit sulit ito (Awit 69:3; 37:7, 9, 34).
3. **Ibang mga Sagot** ay mga pagkakataon upang ang pinakamabuti ng Diyos ang pumalit sa ating mga kahilingan. May mas mabuting inilaan ang Panginoon para kay Pablo kaysa sa pag-aalis ng tinik sa laman. Ito ay ang Kanyang umaalalay na biyaya (2 Corinto 12:7-9). Ang panalangin ng Panginoong Jesus sa Getsemani ay, “Kung mangyayari, ay lumampas sa Akin ang sarong ito: gayon ma’y huwag ayon sa Aking kalooban, kundi ayon sa Iyo” (Mateo 26:39). Ang tugon ng Ama ay nagbunga ng kaligtasan ng milyun-milyong nawawalang lalaki at babae sa pamamagitan ng nabuhos na dugo ng Kanyang Anak.
4. **Tinanggihang mga Sagot** ay inilalarawan ng kahilingan ni Elias na siya’y mamatay na (1 Hari 19:4-5), na binigkas sa panahon ng kawalan ng pag-asa at kahinaan; sa halip, siya ay pinalakas at ibinalik sa dati. Iminungkahi ng mga alagad na magpababa ng apoy mula sa langit upang tupukin ang isang nayon ng mga Samaritano (Lucas 9:54) ngunit dumating ang Panginoon upang iligtas sila, hindi upang puksain sila.
5. **Nakapipinsalang mga Sagot** ay makikita sa mareklamong paghingi ng Israel ng isang hari (1 Samuel 8:5-18), na isang pagtanggì sa Diyos, at sa pagnanais ni Ezekias na ipagpaliban ang kanyang kamatayan (2 Hari 20:1-6), na nauwi sa mga araw ng trahedyà (20:12-19). Ang katotohanang maaaring ibigay ng Diyos ang ating kahilingan at gayunma’y magpadala ng “kapayatan sa kaluluwa” ay dapat magpaalab pa sa ating pagnanais na maging nasa Kanyang kalooban kapag tayo’y nananalangin (Awit 106:15).

Iba Pang mga Pagpapala ng Panalangin

1. **Espirituwal na Lakas** ang dumarating sa atin habang tayo’y nananalangin, habang humuhugot tayo mula sa Pinagmumulan ng panibagong lakas para sa ating kaluluwa (Isaias 40:31).
2. **Espirituwal na Kabanalan** ang bahagi ng taong nakikinig sa panawagan ng Panginoon, “Magsipagpuyat kayo at magsipanalangin, upang huwag kayong magsipasok sa tukso” (Mateo 26:41; 6:13).

3. **Espirituwal na Epekto** sa ating ministryo ang dumarating habang tayo'y nananalangin para sa katapangan (Mga Gawa 4:29-31) at humihingi ng karunungan mula sa itaas upang masagot ang ating mga kalaban (Mga Gawa 6:10).
4. **Espirituwal na Pakikipag-isa** sa Diyos sa panalangin ang nagbibigay-kakayahan sa atin na makita ang mga bagay ayon sa pagkakita Niya at lumago sa ating pagkakilala sa Kanya at sa Kanyang mga daan (Mga Gawa 10:9-35).
5. **Espirituwal na Pagliliwanag** ang dumarating habang hinihiling natin sa Kanya na buksan ang ating mga mata upang maunawaan ang Kanyang Salita (Awit 119:18) at ang daan na dapat lakaran ng ating mga paa (Awit 119:105).

Alalahanin ang walang hanggang kayamanan ng Isa na ating nilalapitan. Kaya Niyang punan ang bawat pangangailangan “ayon sa Kanyang kayamanan sa kaluwalhatian kay Cristo Jesus” (Filipos 4:19). “Ang mga bagay na hindi mangyayari sa mga tao ay mangyayari sa Diyos” (Lucas 18:27). Itinatanong Niya sa ating mga puso ang mapanghamong tanong, “May anumang bagay bang napakahirap para sa Akin?” (Jeremias 32:27; Genesis 18:14). Kung tayo'y sasampalataya at hindi mag-aalinlangan, malalaman natin ang sagot.

Gabay sa Pag-aaral

1. Anong dalawang aspekto ng panalangin ang binanggit sa Awit 100:4? Paano mo ilalarawan ang pagkakaiba ng dalawa? Alin ang mas mahirap para sa iyo? Bakit?
2. Sa Awit 103, para sa anong mga “kapakinabangan” nagpapasalamat ang Mang-aawit sa Panginoon? Paano pinupuri ng Mang-aawit ang Panginoon dahil sa Kanyang mga katangian at likas na pagkatao?
3. Gumawa ng listahan ng mga bagay na ginawa ng Diyos para sa iyo at *pasalamat* Siya para sa *Kanyang mga ginawa*. Gumawa ng listahan ng mga katangian ng Diyos at *purihin* Siya dahil sa *kung Sino Siya*.

Mga Dahilan ng Pagpapasalamat

Mga Dahilan ng Pagpupuri

4. Tungkol saan ang panalangin ni David sa Awit 32:1-5? Ano ang sinasabi ni David tungkol sa kalagayan ng isang tao bago at pagkatapos niyang ipahayag sa Diyos ang kanyang kasalanan?
5. Gaano kahalaga para kay Samuel ang panalangin para sa iba (1 Samuel 12:23)? Para kanino tayo dapat manalangin?

Efeso 6:18-20

Lucas 6:28

1 Timoteo 2:1-4

Santiago 5:16

Ano ang praktikal na magagawa mo upang matiyak na regular at mabisa kang nananalangin para sa iba? Gumamit ng nakasulat na listahan ng panalangin sa loob ng isang linggo. (Ang orihinal na kurso ay may kasamang pormularyo ng listahan ng panalangin bilang Apendise B; hindi na ito isinama sa edisyong ito.) Maaaring nais mong gumawa ng sarili mong paraan sa bandang huli.

6. Para sa anong mga personal na pangangailangan tayo dapat manalangin?

Awit 37:5

Mateo 26:41

Hebreo 4:16

Santiago 1:5

1 Pedro 5:7

Paano ka matutulungan ng pagninilay sa iyong sariling mga pangangailangan habang nananalangin ka para sa iba?

7. Tukuyin ang mga *kondisyon* para sa matagumpay na panalangin:

Juan 15:7

Juan 14:13

1 Juan 5:14-15

Mateo 21:22

Sa iyong palagay, ano ang ibig sabihin ng panalangin “sa pangalan ni Jesus”?

8. Tukuyin ang mga *hadlang* sa mabisang panalangin:

Kawikaan 21:13

Kawikaan 28:9

Ezekiel 14:3

Malakias 1:8-9

Mateo 6:14-15

Santiago 1:6-7

Santiago 4:2-3

1 Pedro 3:7

9. Itugma ang mga uri ng sagot sa panalangin sa ibaba sa angkop na talata ng Kasulatan:

Tuwiran	a. Juan 11:3-6, 14-15
Ipinagpaliban	b. Mga Gawa 12:5-11
Tinanggihan	c. Bilang 11:18-20; Awit 106:15
Nakapipinsala	d. 1 Hari 19:4-5

10. Isalin sa sarili mong pananalita (isulat muli sa sarili mong mga salita) ang Filipos 4:6-7.

Paano mo susuriin ang iyong sariling buhay-panalangin kaugnay ng talatang ito? Anong mga pagbabago ang balak mong gawin?

Aralin 11: Tayo ay Kanyang mga Saksi

Nanganganib bang mawala nang walang hanggan ang kaluluwa ng karaniwang tao? Sinabi ng Panginoong Jesus, “Makipot ang pintuan, at makitid ang daang patungo sa buhay, at kakaunti ang nakasusumpung nito” (Mateo 7:14 NASB). Ano ang kalagayan ng isang kaibigan o kapitbahay na walang ipinakikitang katibayan na nakikilala niya si Cristo? “Ang hindi sumasampalataya ay hinatulan na, sapagkat hindi siya sumampalataya sa pangalan ng bugtong na Anak ng Diyos” (Juan 3:18). Ito ay mga salitang kakila-kilabot na hindi dapat magpaiwan sa atin na walang kibo o tahimik. Paano natin ito maitutugma sa karaniwang napapansin na marahil 95% ng lahat ng Cristiano ay hindi nagbabahagi ng Ebanghelyo sa iba bilang mahalagang bahagi ng kanilang pagkatawag bilang Cristiano? Sinabi ng Panginoong Jesus 2,000 taon na ang nakararaan, “Tunay na sagana ang aanihin, ngunit kakaunti ang mga manggagawa” (Mateo 9:37). Pansinin na walang kakulangan sa pangangailangan o pagkakataon. Ang *mga manggagawa* ang kakaunti.

Napakalaki ng malasakit ng Panginoong Jesus sa mga kaluluwa ng tao kaya iniyakan Niya ang isang lungsod na tumanggi sa Kanya (Lucas 19:41-42). Siya ay “hindi nagnanais na ang sinuman ay mapahamak, kundi ang lahat ay dumating sa pagsisisi” (2 Pedro 3:9). Ninais Niya na ang lahat ng tao ay maligtas at makarating sa pagkaalam ng katotohanan (1 Timoteo 2:4). Ibinuhos ni Jesus ang Kanyang buhay sa pagpunta sa bawat nayon upang ipangaral ang kaharian ng Diyos. Siya ang dakilang Personal na Manggagawa, na nagwagi sa karamihan ng tao nang isa-isa, ayon sa ipinapakita ng tala ng mga Ebanghelyo. Hinarap Niya ang Kanyang mga tagapakinig sa kakila-kilabot na walang hanggang walang Cristo at sinabihan silang matakot sa Diyos na may kapangyarihang magtapon ng mga kaluluwa sa Impiyerno (Mateo 10:28).

Ang Panawagan na Maging Saksi

Hindi maaaring mapagkamalan ang panawagan ng Panginoon sa Kanyang mga tagasunod. “Sumunod kayo sa Akin, at gagawin Ko kayong mga mamamalakaya ng tao” (Mateo 4:19). Nais Niyang ihulog nila ang kanilang mga lambat, at mas interesado Siya sa dagat ng mga buhay na tao kaysa sa isda (Lucas 5:4, 10). Tinawag Niya silang humayo bilang mga espirituwal na magsasaka. “Tingnan ninyo ang mga bukid; sapagkat mapuputi na upang anihin. At ang umaani ay tumatanggap ng upa, at nagtitipon ng bunga para sa buhay na walang hanggan” (Juan 4:35-36). Ihahasik nila ang Salita ng Diyos sa puso ng mga tao (Marcos 4:14). Didiligin nila ito ng kanilang mga panalangin at aanihin nila ang mga kaluluwa para sa kaharian ng Diyos. Sila ay mga saksi sa hukuman ng isang sanlibutang kadalasa’y hindi palakaibigan (Mga Gawa 1:8). Ibinigay ang Espiritu ng Diyos upang sila ay mapalakas na maipahayag ang mensahe ng Diyos sa mga napapahamak. Kaya’t ang mga unang mananampalataya ay nagtungo sa lahat ng dako, na ipinangangaral ang Salita (Mga Gawa 8:4).

Kamangha-mangha na ipinagkatiwala ng Diyos ang napakahalagang gawaing ito sa mahihinang tao. Isinulat ni Leroy Eims, “Maaari sanang isulat ng Diyos ang Juan 3:16 sa langit araw-araw. O maaari sana Niya itong isulat sa mga bituin. Sa halip, iniatas Niya sa atin ang napakahalagang misyon ng pagpapahayag ng Ebanghelyo!”⁶ Ang Ebanghelyo ay isang banal na pagkakatiwala (1 Tesalonica 2:4). Dapat itong maging nag-aalab na malasakit, isang usapin ng buhay o kamatayan para sa atin (Roma 9:3). Ang “mga tinubos ng Panginoon” ay dapat “magsabi nito,” hindi manahimik (Awit 107:2). Ang lalaking tinatawag na Legion ay nagpakita ng pagsapi sa kanya ng mga demonyo sa pamamagitan ng mabangis na pamumuhay sa gitna ng mga libingan. Nang siya ay maligtas, agad siyang isinugo ni Jesus bilang saksi (Marcos 5:19). Isang

babaing imoral at hindi naturuan ng Kasulatan ang naligtas din at naging pangunahing saksi Niya sa pag-eebanghelyo sa isang banyagang lugar (Juan 4:28-29, 39). Ang lalaking bulag na pinagaling ni Jesus ay hindi gaanong maraming alam, ngunit nasabi niya, “Isang bagay ang alam ko, na dati akong bulag, ngayon ay nakakikita na ako” (Juan 9:25). Walang talata sa Kasulatan na nag-uuri sa pagpapahayag kay Cristo bilang isang espirituwal na kaloob na iniatas lamang sa iilan, o sa mga mananampalatayang propesyonal na sinanay. Kung hindi tayo makapagsalita gaya ni Pedro, maaari naman tayong magdala ng iba kay Jesus gaya ni Andres (Juan 1:40-42). Walang ibang makaaabot sa ating partikular na bilog ng mga kakilala sa paraang kaya natin. Pananagutan natin ito, hindi ng iba, na balaan ang mga nasa kanilang mga kasalanan pa.

Mga Hadlang sa Ating Pagpapatotoo

Maliwanag na may makapangyarihang mga hadlang na pumipigil sa napakaraming mananampalataya mula sa mahalagang gawaing itinawag sa kanila ng Diyos.

1. **Takot.** Umiiwas tayong makasakit ng iba, makapukaw ng pagtatalo o matawag na “panatiko.” Kung minsan ay natatakot lamang tayong mabigo. Ngunit sinasabi ng Kasulatan, “Ang takot sa tao ay nagdadala ng silo” (Kawikaan 29:25). Hinaharangan nito ang pagpapala ng Diyos at sumasalungat sa Kanyang madalas na paalala, “Huwag kayong matakot.” Ano ang magagawa natin? Maaari tayong manalangin para sa katapangan (Mga Gawa 4:29). Maging ang isang taong tulad ni Pablo ay nakaranas ng takot sa bagay na ito at pinagpala ng Diyos ang kanyang determinasyong magpatotoo pa rin (1 Corinto 2:3). Napapalakas ang loob ng ibang mananampalataya kapag tayo ay matapang (Filipos 1:14). Ang tapang ay kumikilos sa kabila ng takot.
2. **Kakulangan sa Kapangyarihan.** Kung hindi ipinapakita ng ating buhay ang Ebanghelyo ni Cristo, hindi tayo magtatagumpay (Filipos 1:27). Hindi nais ng Panginoon na ang Kanyang mga tagasunod ay magsikap na maging saksi nang walang kapangyarihan ng Espiritu sa kanilang buhay (Lucas 24:49). Ang patotoo ng mga makadiyos na mananampalataya ay “sa pagpapakita ng Espiritu at ng kapangyarihan” (1 Corinto 2:4).
3. **Kakulangan sa Pagsasanay.** Gumugol ang Panginoon ng napakaraming panahon sa pagsasanay sa Kanyang mga alagad. Kung nakadarama tayo ng pagkailang at hindi natin alam ang angkop na Kasulatang gagamitin, maaaring malito tayo at sumuko. Kaya nararapat na magkaroon tayo ng mahusay na inihandang personal na patotoo. Dapat nating isaulo ang ilang simpleng talata ng Ebanghelyo na sa pamamagitan nito ay maipapaliwanag nang malinaw ang daan ng kaligtasan. Narito ang isang simpleng pagkakasunod-sunod na madalas gamitin:
 - a. Iniaalok sa atin ng Diyos ang buhay na walang hanggan (Juan 5:24).
 - b. Ang lahat ay makasalanan (Roma 3:23).
 - c. Ang kamatayan ang parusa sa kasalanan (Roma 6:23).
 - d. Ang lahat ng tao ay tinatawag na tumalikod sa kanilang mga kasalanan sa pagsisisi (Mga Gawa 3:19).
 - e. Pinasan ni Cristo ang ating mga kasalanan sa krus (1 Pedro 2:24).
 - f. Si Cristo ay ang Diyos na nahayag sa laman (Juan 1:1, 14).
 - g. Ang kaligtasan ay sa pamamagitan ng biyaya, hindi ng mga gawa (Efeso 2:8-9).
 - h. Ang tumanggap kay Cristo ay ang magkaroon ng buhay na walang hanggan (1 Juan 5:11-12).

- i. Inaanyayahan tayong tanggapin Siya (Juan 1:12).
- j. Dapat nating ipahayag si Jesus bilang Panginoon (Roma 10:9-10).
- k. Maaari nating malaman na tayo ay may buhay na walang hanggan (1 Juan 5:13).
4. **Kakulangan sa Pagkilos.** Maaari itong magpatuloy kahit naitama na ang ibang mga kakulangan. Ang mga bagong nanampalataya ay kadalasang mas masigasig na nagpapatotoo sa mga unang araw kaysa sa kalaunan kapag marami na silang natutuhan. Ang hindi kinakailangang pagpapaliban ay inilalarawan sa Ecclesiastes 11:4, "Ang nagmamasisid sa hangin ay hindi maghahasik; at ang tumitingin sa mga ulap ay hindi aani."

Ang Patotoo ng Salita

Ang pagpapatotoo ay nangangailangan ng pagsasabi sa iba tungkol kay Cristo: narito ang magagawa natin upang makapagsimula.

1. **Maging Masigla Tungkol kay Jesu-Cristo!** Maging masigasig tungkol sa Kanya sa harap ng iba. Bagaman Siya ang pinakapinagtatalunang tao sa buong kasaysayan, Siya rin ang pinakakawili-wili. Siya ang pangunahing usapin, hindi ang mga iglesya o ang mga Cristianong nabibigo.
2. **Manguna sa Pagkilos.** Si Jesus ay isang naghahanap; hindi Niya hinintay na ang mga tao ang lumapit sa Kanya (Lucas 19:10). Nagtungo Siya sa maraming tahanan at pamayanan upang hanapin ang mga nawawalang kaluluwa. Sikaping magtayo ng mga tulay ng pagkakaunawaan sa iba at makipag-usap nang malaya sa kanila. Maging interesado sa kanila.
3. **Magtatag ng Magkaparehong Interes.** Dapat tayong matutong maging mahusay na tagapakinig. Makasusumpung ng magkatulad na batayan na hindi tayo isinasangkot sa sanlibutan o sa karumihan nito. Patuloy na may mahahalagang pangyayari sa sanlibutan na maaaring magbukas ng daan tungo sa espirituwal na pag-uusap. Ang mga mithiin o pangangailangan ng mga tao ay maaari ring maging pagkakataon.
4. **Manalangin para sa mga Banal na Pagtatagpo.** Nais ng Diyos na akayin tayo sa mga kaluluwang naghahanap (Mga Gawa 8:26-39). Mahalaga sa Kanya ang bawat isang tao at aakayin Niya ang mga manggagawa sa malayong lugar upang makausap kahit isa lamang (Juan 4:3-7). Manalangin na makapagwagi ng kahit isang kaluluwa para kay Cristo!
5. **Gamitin ang Salita ng Diyos.** Ang binhi ay ang Salita. Ito ang paraan upang ang mga tao ay ipanganak na muli (1 Pedro 1:23). Dapat natin itong ihayag sa iba (Filipos 2:16). Titiyakin ng Diyos na maisasakatuparan nito ang Kanyang layunin (Isaias 55:10-11).
6. **Ibahagi ang Iyong Personal na Patotoo.** Dapat ay malinaw sa iyo ang sarili mong kaligtasan at kaya mong ipaliwanag nang malinaw ang daan sa iba. Isulat ito, sanayin ito at saka gamitin ito. Ang susunod na aralin ay nakalaan upang tulungan kang gawin ito.
7. **Gumamit ng Mahuhusay na Tanong.** Ito ang paraan ng Panginoong Jesus. Itanong, "Interesado ka ba sa mga espirituwal na bagay?" Ang mga gumagamit ng mga talatanungan sa pangkalahatang pakikipag-ugnayan ay nagtatanong, "Nakikipag-usap kami sa mga tao tungkol sa kaugnayan ni Jesu-Cristo sa buhay sa ngayon. May ilang minuto ka ba?" Alamin ang kanilang saloobin tungkol sa nangyayari sa sanlibutan ngayon at kung saan ito patungo. Isang popular na paksa, dahil sa ilang aklat kamakailan, ang tanong kung may buhay ba pagkatapos ng kamatayan.

Ang Patotoo ng Buhay

Ang ating patotoo ay hindi lamang sa mga salita kundi umaabot sa buhay na ating ipinamumuhay. “Gayon ninyo paliwanagin ang inyong ilaw sa harap ng mga tao, upang makita nila ang inyong mabubuting gawa, at luwalhatiin ang inyong Ama na nasa Langit” (Mateo 5:16). Ang reklamo tungkol sa “napakaraming mapagkunwari sa iglesya” ay isa sa pinakakaraniwang pagtutol laban sa pagka-Cristiano. Bagaman ito ay madalas na isang dahilan lamang, sa halip na tunay na dahilan ng hindi pagiging Cristiano, maaari tayong sumang-ayon na kung may kahit isang mapagkunwari sa iglesya, iyon ay sobra na. Hindi rin sinang-ayunan ng ating Panginoon ang mga relihiyosong mapagkunwari (Mateo 23:13-29). Dapat tayong mamuhay nang napakabuti anupa’t mahihiya ang iba na magsabi ng anumang masama tungkol sa atin (Tito 2:8; 1 Pedro 3:16).

Bagaman ang lahat ng mananampalataya ay tinatawag na magpatotoo, hindi lahat ay naghandog ng kanilang sarili upang maging taong gagamitin ng Diyos. Ang mga katangiang ito ng buhay ay dapat makita!

1. **Buhay na Pinapakain ng Diyos.** Ang pagiging mabunga ay nakasalalay sa pananatili kay Cristo, ang tunay na Puno ng Ubas, na araw-araw na kumukuha mula sa Kanya. “Kung wala Ako ay wala kayong magagawa,” sabi Niya (Juan 15:5). Isang mahalagang sangkap ng pagpapakaing ito ay ang mabungang pang-araw-araw na buhay-debosyon. Ang Salita ng Diyos ay dapat manahan sa atin nang sagana (Colosas 3:16).
2. **Buhay na Pinamamahalaan ng Diyos.** Ang pagpapasakop ang pinakamahusay na katangiang maaaring taglayin ng putik sa kamay ng Magpapalayok (Jeremias 18:6). Kapag ang Espiritu ni Cristo ang namamahala, aakayin tayo sa mga banal na pagtatagpo sa pagsasalita tungkol sa Panginoon.
3. **Buhay na Umaagos sa Iba.** Nahihipo at napapanariwa ang iba kapag umaagos ang Espiritu mula sa ating buhay na gaya ng isang ilog (Juan 7:38). Ang mabisang pagpapatotoo “ay ang pag-uumapaw ng buhay ni Cristo.”⁷ Ang pang-araw-araw na mga gawa ng kabutihan ay mas tumatatak sa iba kaysa sa pagsipi ng mga talata o pagpapaalam sa kanila tungkol sa ating mga programa. Dapat tayong maging handang lapitan nila, hindi nakahiwalay sa kanila (Lucas 15:1-2). Batid Niya ang kanilang mga suliranin, karamdaman at kalungkutan. Naglingkod Siya sa pamamagitan ng pagkain, pagpapagaling at pag-aliw, habang inihahasik ang binhi ng Salita ng Diyos (Mateo 13:37).

Maraming tao ang may alam na mga katotohanan tungkol kay Cristo, ngunit malayo ito sa kaligtasan. Ang sumampalataya kay Cristo ay nangangailangan ng pagtatalaga na nagdadala sa atin sa isang buháy na kaugnayan sa isang tunay na persona. Hindi ito nauunawaan ng mga hindi pa ligtas. Iyan ang nais nating pag-usapan. Nais nating ibahagi si Cristo bilang isang paraan ng pamumuhay. Pinakamahusay nating nagagawa iyon kapag Siya ay buháy na bahagi ng ating buhay. Sa katunayan, si Cristo ang ating buhay (Colosas 3:4).

Konklusyon

Ang pinakadakilang dapat mag-udyok sa atin sa pagbabahagi ng ating pananampalataya ay ang pag-ibig ni Cristo (2 Corinto 5:14). Namatay Siya para sa atin at nagbigay sa atin ng utos na dapat magtulak sa atin na kumilos. Ang kasunod na pinakadakilang dapat mag-udyok sa atin ay ang mapagmahal na malasakit sa iba. Pinag-ugnay ang dalawang ito sa Mateo 22:37-39. Gayunman, kung kailangan pa natin ng karagdagang pag-uudyok, dapat nating isaalang-alang ang hamong ito mula sa isang hindi mananampalataya: “Kung ako ay tunay, matatag, at

palagiang naniniwala, gaya ng *sinasabi* ng milyun-milyon, na ang kaalaman at pagsasagawa ng relihiyon sa buhay na ito ay nakaiimpluwensya sa kapalaran sa kabilang buhay, ang relihiyon ay magiging *lahat-lahat* sa akin. Itatapon ko ang mga kasiyahan sa lupa na parang dumi, ang mga alalahanin sa lupa bilang kahangalan, at ang mga makalupang kaisipan at damdamin bilang mas mababa pa kaysa sa walang kabuluhan. Ang relihiyon ang magiging una kong kaisipan paggising at huling larawan sa isip kapag inilubog ako ng pagtulog sa kawalang-malay. Para sa kanyang layunin lamang ako magpapagal. Hindi ako magpapagal para sa pagkaing nasisira, ni para sa mga kayamanan sa lupa, kundi para lamang sa isang putong ng kaluwalhatian sa makalangit na mga dako kung saan ang mga kayamanan at kaligayahan ay kapwa hindi maaabot ng panahon at pagkakataon. / *Ituturing kong ang isang kaluluwang nakamit para sa Langit ay katumbas ng buong buhay ng paghihirap. ...* Sisikapin kong tumingin lamang sa walang hanggan at sa mga walang kamatayang kaluluwa sa paligid ko, na di-magtatagal ay magiging walang hanggang kahabag-habag o walang hanggang maligaya. Ituturing ko ang lahat ng nag-iisip lamang tungkol sa sanlibutang ito, na naghahangad lamang na palaguin ang pansamantalang kaligayahan at nagpapagal upang magkamit ng pansamantalang mga ari-arian —ituturing ko ang lahat ng gayon na mga tunay na baliw. Hahayo ako sa sanlibutan at mangangaral dito, napapanahon man o hindi; at ang aking teksto ay 'Ano ang mapapakinabang ng tao kung makamtan niya ang buong sanlibutan at mawala ang kanyang sariling kaluluwa?'⁸

Gabay sa Pag-aaral

1. Basahin ang Marcos 5:2-20. Ano ang sinabi ni Jesus na gawin ng lalaking kapapagaling pa lamang Niya (t. 19)?

Ano ang layunin ng hiling ni Jesus?

Paano tumugon ang lalaki sa hiling ni Jesus at ano ang naging bunga (t. 20)?

Anong personal na aplikasyon ang magagawa mo mula sa talatang ito?

2. Isulat muli sa sarili mong pananalita ang 2 Corinto 5:18, 20a.

Ano ang iyong obligasyon at paano mo ito balak tuparin?

3. Paano ka tutugon sa pahayag na, “Ang pagpapatotoo ay para lamang sa mga ebanghelista”?
4. Ano ang *sinasabi* ng mga sumusunod na talata tungkol sa walang hanggang kahihinatnan ng hindi mananampalataya (Mateo 7:13; 13:41-42)?

Paano mo iaangkop ang Ezekiel 33:1-9 sa iyong pananagutang magpatotoo sa mga naliligaw?

5. Kung minsan ay ipinagpapaliban natin ang pagpapatotoo sa isang kaibigan dahil natatakot tayong tanggihan. Tayo ba ay may pananagutan sa anumang paraan na magpatotoo sa ating mga kaibigan (Ezekiel 33:1-9)?
6. Isang napakahalagang aspeto ng pag-eebanghelyo ang pagpapatotoo sa pamamagitan ng ating buhay araw-araw. Anong katibayan ang mayroon na ang mga taga-Tesalonica ay nagpatotoo sa pamamagitan ng kanilang buhay (1 Tesalonica 1:5-9)?

Magbanggit ng ilang tiyak na bagay na magagawa mo upang maisabuhay ang Mateo 5:16 sa iyong kapitbahayan, paaralan o pinagtatrabahuhan.

7. *Sinasabi* ng ilang mananampalataya na hindi na talaga kailangang magsabi ng anuman tungkol sa Ebanghelyo dahil ang ating *buhay* ay isang patotoo. Paano mo ito sasagutin ayon

sa Roma 10:14-17?

8. Mabisa nating mapagsasama ang patotoo ng buhay at ang patotoo ng salita sa pamamagitan lamang ng pagsasabi sa iba kung paano binago ni Cristo ang ating sariling buhay. Ano ang sinabi ng lalaking bulag sa Juan 9:25 nang siya ay tanungin tungkol kay Jesus?

Paano ibinahagi ng babae sa balon ang kanyang patotoo (Juan 4:28-29)? Ano ang naging bunga (t. 39)?

9. Ang personal na patotoo ay hindi lamang mahusay na kasangkapan para sa bagong Cristiano, kundi mabisa rin itong ginagamit ng mga beterano at may karanasan na. Basahin ang Mga Gawa 26:1-29 at pansinin kung paano ginamit ni Pablo ang kanyang sariling personal na patotoo.

Ano ang ginagawa ni Pablo sa simula ng kanyang patotoo upang matulungang mapakinggan ang Ebanghelyo (tt. 2-3)?

Sa pagsasalaysay tungkol sa kanyang buhay *bago* niya nakilala si Cristo (tt. 4, 5, 9-11), bakit binanggit ni Pablo ang kapwa mabuti at masamang aspeto?

Paano gumamit si Pablo ng *detalye* upang mabisang mailarawan *kung paano* siya naging Cristiano (tt. 12-15) at kung ano ang naging buhay niya *pagkatapos* niyang makilala si Cristo (tt. 19-22)?

Paano isinama ni Pablo ang Ebanghelyo sa kanyang patotoo (t. 23)? Bakit ito mahalaga?

10. Magbanggit ng isang taong ipapanalangin mo at pagpapatotoohan sa loob ng susunod na linggo: _____

Gumawa ng isang mabuting bagay para sa taong ito (isang salita o sulat ng pasasalamat sa isang kabutihan, isang pabor, tulong sa isang pangangailangan, isang paanyaya sa merienda, atbp.). Itala sa ibaba kung ano ang ginawa mo at kung paano tumugon ang tao.

Ang mabuting bagay na ginawa ko nitong nakaraang linggo
ay _____.

Ang naging tugon
ay _____

Aralin 12: Personal na Patotoo

Ang hukuman ang karaniwang tagpuan ng mga salitang tulad ng “saksi,” “magpatotoo” at “patotoo.” Sa hukuman ng sanlibutang ito ginagamit din ang mga salitang ito para sa mga mananampalataya kay Cristo habang sila ay sumasaksi, nagpapatotoo o nagpapahayag ng kanilang pananampalataya kay Jesu-Cristo bilang kanilang Panginoon at Tagapagligtas. Inutusan ni Pablo ang kanyang batang alagad na si Timoteo, “Panghawakan mo ang buhay na walang hanggan na sa iyo’y itinawag, at ginawa mo ang mabuting pagpapahayag sa harap ng maraming saksi. Inuutusan kita sa harapan ng Diyos, na nagbibigay-buhay sa lahat ng bagay, at ni Cristo Jesus, na nagpatotoo ng mabuting pagpapahayag sa harap ni Poncio Pilato” (1 Timoteo 6:12-13 NASB). Ang pagpapahayag kay Cristo sa harap ng iba ay isang dakilang pribilehiyo na magagamit ng Diyos upang madala ang iba sa Kanyang sarili. Maaari rin itong maging dahilan ng pag-uusig at maging ng kamatayan. Ang mga salitang “saksi” at “magpatotoo” ay salin ng isang salita sa Biblia na kaugnay ng ating salitang Ingles na “martyr” (martir). Ginagamit ito sa ganitong kahulugan sa Kasulatan (Apocalipsis 2:13) nang ang mga mananampalataya ay nagpatotoo sa kanilang pananampalataya hanggang kamatayan.

Malinaw ang Panginoon sa Kanyang panawagan sa Kanyang mga tagasunod na maging tapat at hayag tungkol sa kanilang kaugnayan sa Kanya. “Ang sinumang magpahayag sa Akin sa harap ng mga tao, ay ipahahayag din siya ng Anak ng Tao sa harap ng mga anghel ng Diyos” (Lucas 12:8; ihambing ang Mateo 10:32). Ang pagbubukas ng ating bibig sa harap ng iba ay iniuugnay pa nga sa kaligtasan mismo. “Kung ipahahayag mo ng iyong bibig si Jesus bilang Panginoon, at sasampalataya ka sa iyong puso na Siya’y muling binuhay ng Diyos mula sa mga patay, ikaw ay maliligtas” (Roma 10:9 NASB). Ang ating katapatan sa Panginoong Jesus ay hindi dapat ilihim.

Nilalaman

Ang isang mabuting patotoo ay may dalawang sangkap. Una, dapat may tuwirang pagpapatunay sa isang katotohanan. Sinabi ni Ananias kay Saulo na taga-Tarso nang siya ay mahikayat, “Magiging saksi ka Niya sa lahat ng tao sa mga bagay na iyong nakita at narinig” (Mga Gawa 22:15). Ang isang mabuting saksi ay nagsasalita tungkol sa kanyang nakita o nalalaman, hindi sa hinuha o nadama lamang. Ang isang mabuting saksi para kay Jesu-Cristo ay nagsasabi kung paano niya nakatagpo si Cristo, kung paano nabago ang kanyang buhay at kung sa anong awtoridad niya inaangkin na siya ay anak ng Diyos. Ikalawa, ang isang saksi ay gumagawa ng *taimtim na pahayag sa ilalim ng panunumpa bilang tugon sa isang tanong tungkol sa katotohanan ng isang bagay*. Sinasabi sa mananampalataya, “Lagi kayong maging handang sumagot sa bawat taong humihingi sa inyo ng katuwiran tungkol sa pag-asang nasa inyo” (1 Pedro 3:15). Ang Apostol Juan sa kanyang Ebanghelyo ay nagbigay ng patotoo sa mga bagay na alam niyang totoo (Juan 21:24). Isinulat ni Pablo, para sa kapakanan ng mga nag-aalinlangan, na tunay siyang nagpapatotoo na si Cristo ay muling nabuhay mula sa mga patay. Kung hindi ito totoo, siya ay masusumpungang bulaang saksi sa paningin ng Diyos (1 Corinto 15:15).

Ang patotoo ng isang anak ng Diyos ay madalas nagsisimula sa mga pangangailangang nagdala sa kanya kay Cristo, lalo na ang suliranin ng kasalanan. “Marami sa mga sumampalataya ang nagsidating, at nagpahayag, at ipinakilala ang kanilang mga gawa” (Mga Gawa 19:18). Ang mga ito ay masama sa paningin ng Diyos. Nagdala ang Panginoong Jesus ng ginhawa sa milyun-milyong taong ginagapos ng pakiramdam ng pagkakasala, kahungkagan, kawalan ng kahulugan, kawalan ng kapayapaan, takot sa kamatayan at kalungkutan. Kagalakan at layunin

ang ipinalit sa mga iyon. Gayunman, higit sa lahat, si Jesus ay dumating upang iligtas ang mga makasalanan (1 Timoteo 1:15), at iligtas sila mula sa poot na darating (1 Tesalonica 1:10). Kaya't ang mga mananampalataya ay nagpapatotoo tungkol sa panahon sa kanilang karanasan nang marinig nila ang Ebanghelyo ng kanilang kaligtasan at sinampalatayanan ito (Efeso 1:13). Tinanggap nila ang "katubusan sa pamamagitan ng Kanyang dugo, ang kapatawaran ng mga kasalanan, ayon sa kayamanan ng Kanyang biyaya" (Efeso 1:7).

Ang anumang mabuting patotoo ay nakasentro kay Cristo (Mga Gawa 5:31-32). Wasto itong tinatawag na "ang patotoo ni Jesu-Cristo" (Apocalipsis 1:2, 9). Binigyang-diin ng mga mananampalataya noong unang siglo ang katotohanang si Cristo ay muling nabuhay mula sa mga patay (Mga Gawa 2:32; 4:33; 13:30-31). Binanggit nila kapwa ang katuparan ng propesiya at ang patotoo ng mga saksi. Mahalagang sabihin kung paano binago ni Cristo ang ating buhay (1 Tesalonica 1:9; 1 Corinto 6:9-11). Si Pablo ay dating mamumusong at mang-uusig sa mga Cristiano (1 Timoteo 1:13). Siya ay naging pangunahin nilang tagapagtanggol. Ang isang mabuting patotoo ay madalas nagbubukas ng pagkakataon upang taimtim na hamunin ang mga nakikinig tungkol sa pangangailangan ng "pagsisisi sa Diyos, at pananampalataya sa ating Panginoong Jesu-Cristo" (Mga Gawa 20:21). Tandaan na ang espirituwal na pagsalungat ay napagtatagumpayan ng mga mananampalataya sa pamamagitan ng "dugo ng Kordero, at ng salita ng kanilang patotoo" (Apocalipsis 12:11).

Pangkalahatang Balangkas

1. **Gaya ng Makikita sa Kasulatan.** Ang pagsaksi ni Pablo sa Mga Gawa 26:1-29 ay isang halimbawa sa Kasulatan ng isang patotoong tumatalakay sa mga aspeto ng *Bago*, *Paano* at *Pagkatapos* ng pagtanggap kay Cristo. Pansinin ang ayos na ito sa kanyang pakiusap kay Haring Agripa:
 - a. Bago Tinanggap si Cristo (26:4-11). Isinalaysay ni Pablo ang kanyang relihiyosong pinagmulan at ang kanyang paglaban kay Cristo.
 - b. Paano Tinanggap si Cristo (26:12-18). Isinalaysay niya ang kanyang pakikipagtagpo kay Cristo sa daan patungong Damasco at kung paano siya sinumbatan ng Tagapagligtas dahil sa kanyang mga kasalanan, gayunma'y tinawag siya sa paglilingkod sa Kanya na kanyang inusig.
 - c. Pagkatapos Tanggapin si Cristo (26:19-23). Nagsalita siya tungkol sa mga pagbabago sa kanyang buhay at kung paano siya naging mangangaral maging sa gitna ng mga kababayang nagtangkang pumatay sa kanya.
2. **Gaya ng Makikita sa Iyong Patotoo.** Kapag ibinibigay mo ang iyong sariling patotoo, isaisip ang ilang bagay:
 - a. Bago Tinanggap si Cristo. Anong mga bagay sa dati mong buhay ang nagpakita sa iyo ng pangangailangan ng pagbabago? Alin sa mga ito ang karaniwan ding pangangailangan ng iba?
 - b. Paano Tinanggap si Cristo. Maging tiyak upang hindi ito makita ng iba bilang isang malabong espirituwal na pagbabago, kundi isang pakikipagtagpo sa buhay na Diyos. Paano, kailan at saan ito naganap?
 - c. Pagkatapos Tanggapin si Cristo. Anong malilinaw na katibayan ng isang nabagong buhay ang naganap? Ano ang mga pakinabang ng pagiging mananampalataya? Ano ang tumatama sa mga pananabik sa puso ng iba?

Mga Patnubay sa Paghahanda ng Tiyak na Nilalaman

Ang mga sumusunod na patnubay ay dapat sundin sa pagbuo ng iyong patotoo.

1. Panatilihing nasa sentro ang Panginoong Jesus, at sabihin kung ano ang Kanyang ginawa.
2. Gamitin ang Salita ng Diyos (Hebreo 4:12; Efeso 6:17). Banggitin ang mga talatang ginamit ng Diyos sa pag-abot sa iyong budhi. Nagbibigay ito ng awtoridad at nagdadala ng pagkakumbinsi (Marcos 1:22).
3. Maging personal (“ako” at “aking”) at parang nakikipag-usap, sa halip na di-natural at “parang nangangaral.”
4. Mag-ingat sa paggamit ng mga relihiyosong pananalita at natatanging terminolohiyang Cristiano na hindi alam ng iyong mga nakikinig, gaya ng “ipinanganak na muli,” “pagsisisi” at maging ang salitang “naligtas.” Kung gagamitin mo ang mga ito, ipaliwanag ang kahulugan.
5. Isipin ang mga bahagi ng iyong kuwento na maaaring makaugnay ang mga tao.

Maaaring maging kawili-wili ang ilang detalye. Gumamit ng mga salitang gumuguhit ng malinaw na larawan.

6. Manatili sa mga katotohanan, sa halip na sa mga damdamin. Iyan ang gumagawa ng isang mabuting saksi.
7. Maging magiliw sa iyong mga salita (Lucas 4:22), hindi mapait o hinahatulan ang ibang mga grupo. Magsalita nang may kababaang-loob, hindi nang may kayabangan.

Pagkakasunod-sunod ng Paghahanda

1. Manalangin para sa karunungan at patnubay sa paglilinao kung paano mo natagpuan ang bagong buhay kay Cristo.
2. Magtipon ng maiikling tala sa tatlong magkakahiwalay na papel na may markang:
 1. Bago
 2. Paano
 3. Pagkatapos
3. Sumulat ng isang mahaba at magaspang na borador gamit ang iyong mga tala mula sa tatlong papel. (Karaniwang mga sampung minuto ang aabutin sa pagbasa nito.)
4. Pagbutihin ang mahabang borador. Suriin ang iyong patotoo ayon sa mga puna sa ilalim ng “Pangkalahatang Balangkas” at ng pitong “Patnubay.”
5. Paikliin ang iyong borador hanggang wala pang apat na minuto ang pagbasa nito.

Ibalangkas ang iyong tatlo hanggang apat na minutong pagpapahayag sa isang 3 x 5 na kard. Matutong ibigay ang iyong patotoo gamit lamang ang iyong balangkas.

Matutong ibigay ang iyong patotoo sa loob ng tatlo hanggang apat na minuto nang walang balangkas.

Pagsasanay sa Klase

Ang buong sesyon ng pagsasanay para sa araling ito ay ilalana sa pagbabahagi ng mga personal na patotoo. Hahatiin tayo sa mga grupong may anim o mas kaunting kasapi. Bawat isa ay magbibigay ng kanyang patotoo nang sunud-sunod. Maaari mong gamitin ang balangkas sa iyong 3 x 5 na kard upang ipaalala sa iyo ang nilalaman. Maaaring naisin ng ilan na basahin ang

kanilang patotoo, ngunit mas mainam na ang 3 x 5 na kard lamang ang gamitin. Hihingi tayo ng mga mungkahi mula sa grupo kung paano mapagbubuti, mapaiikli, mapalalawak o malilinan ang mga patotoong ito kung kinakailangan.

Maaaring naisin mong humingi ng tulong sa ibang tao o sa isang grupo upang maisagawa ito.

Gabay sa Pag-aaral

Basahing mabuti ang mga TALA at ihanda ang iyong patotoo ayon sa mga “Patnubay” at sa “Pagkakasunod-sunod ng Paghahanda.” Ang iyong huling borador ay dapat isulat sa ilalim ng tatlong pangunahing tanong sa ibaba na naglalabas ng *Bago*, *Paano* at *Pagkatapos* ng iyong pagbabagong-loob.

1. Ano ang iyong buhay *bago* mo ginawang Panginoon at Tagapagligtas si Jesu-Cristo?
2. *Paano* at *kailan* mo ginawang Panginoon at Tagapagligtas si Jesu-Cristo? Ano ang mga pangyayari? Anong Kasulatan ang inangkin mo sa pamamagitan ng pananampalataya? Sa isang simple at madaling maunawaang paraan, linawin sa iba ang daan patungo sa Diyos. Tiyakin na si Cristo, at hindi ang mga tao o ang iglesia, ang nasa sentro.
3. Sa praktikal na paraan, paano nabago ang iyong buhay *pagkatapos* mong gawing Panginoon at Tagapagligtas si Jesu-Cristo? Ang isang pagtatalagang nagbunga ng nabagong buhay ay tanda ng katotohanan. Walang saysay na magkuwento tungkol sa isang “pasya” o panalanging walang ganitong bunga.

Aralin 13: Ang Hapunan ng Panginoon

Ang pagkakataon ay ang gabi ng pagkakanulo sa Kanya at ang bisperas ng Kanyang kamatayan. Isa itong lubhang nakaaantig na tagpo habang nagtitipon si Jesu-Cristo kasama ang Kanyang mga alagad para sa tinatawag ngayong Ang Huling Hapunan. Milyun-milyon mula sa bawat bahagi ng daigdig ang agad nakakikilala sa tagpong ito kapag lumilitaw ito sa sining Cristiano. Iginuhit ito ng mga unang mananampalataya sa mga dingding ng mga katakumba sa Roma dahil nakaukit ito sa kanilang alaala. Sa gabi ng Paskuwa ng mga Judio ipinakilala ng Panginoong Jesus ang isang bagay na lubos na bago. Kumuha Siya ng tinapay, nagpasalamat, pinagpira-piraso ito at ibinigay sa Kanyang mga alagad, na sinasabi, “Kunin ninyo, kainin; ito ang Aking katawan. At kinuha Niya ang saro, at nagpasalamat, at ibinigay sa kanila, na sinasabi, Uminom kayong lahat dito; sapagkat ito ang Aking dugo ng bagong tipan na nabubuhos para sa marami sa ikapagpapatawad ng mga kasalanan” (Mateo 26:26-28). Dalawa pang manunulat ng Ebanghelyo ang nagtala ng gayunding salaysay (Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20).

Mga Pangalan ng Hapunan

Tinatawag itong *Hapunan ng Panginoon* (1 Corinto 11:20) sapagkat Siya ang nagtipon dito at Siya ang pangunahing pinararangalang panauhin. Ang “dulang ng Panginoon” (1 Corinto 10:21) ay may mas malawak na kahulugan at saklaw nito ang lahat ng Kanyang inilaan para sa Kanyang bayan, hindi lamang ang Hapunan. Ang piging ay tinatawag na *Komunyon* (1 Corinto 10:16) sapagkat may sama-samang pagbabahagi o pakikipag-isa kay Cristo at sa isa’t isa habang tayo ay nakikibahagi. Tinatawag itong *Pagpipira-piraso ng Tinapay* (Mga Gawa 2:42; 20:7; 1 Corinto 10:16) sapagkat sinasalamin nito ang simpleng paraan ng isang karaniwang pagkain kung saan karaniwang ginagamit ang pariralang ito. Marami ang nagsasalita tungkol sa *pag-alaala sa Panginoon* dahil sa Kanyang utos na ipinahayag sa ganitong paraan. May iba namang gumamit ng salitang *eucharist*, na nangangahulugang “pasasalamat,” sapagkat Siya ay nagpasalamat para sa mga elemento (Mateo 26:26), ngunit hindi ito tinatawag nang ganito sa Kasulatan.

Ikinakapit ng ilang iglesya ang salitang “sakramento” sa hapunan. Nagmula ito sa panunumpa ng katapatan ng sundalong Romano sa pagsapi niya sa hukbo (*sacramentum*). Ang naging pagkaunawa sa salitang ito sa kalaunan ay lumayo nang malaki sa ideyang ito. May mga iglesyang itinuturing na ang sakramento ay isang ritwal na sa pamamagitan nito ay ipinagkakaloob ng Diyos ang Kanyang biyaya (“isang daluyan ng biyaya”) at na may taglay itong mga katangiang higit sa karaniwan na may nagagawa para sa nakikibahagi. Pinaniniwalaan ng ilan na kaugnay ito ng kapatawaran ng mga kasalanan. Gayunman, walang ganitong turo sa Biblia. Ang mga nagbibigay-diin sa ideya ng sakramento ay salungat sa mga nakakikita sa piging bilang isang paggunita o pag-alaala kung saan ang mga simbolo ay sumasalamin (sa halip na nagkakaloob) sa mga espirituwal na katotohanan. Mabuting alalahanin na ang mga hayop na inihahandog ng mga Judio ay hindi kailanman nag-alis ng mga kasalanan kundi isang paghihintay sa dugo ng Panginoong Jesus na nabuhos sa krus. Ang Kanyang dugo lamang ang makapag-aalis ng mga kasalanan (Hebreo 9:12-14).

Makasaysayang Pinagmulan ng Hapunan

Itinatag ang Hapunan ng Panginoon sa gabi ng Paskuwa ng mga Judio. Ang kamay ng Diyos ang nagligtas sa Israel mula sa pagkaalipin sa Ehipto 1500 taon bago nito. Sa Kanyang utos ay pumatay sila ng isang korderong walang kapintasan at ipinahid ang dugo sa mga hamba ng

kanilang pintuan bilang proteksyon mula sa paghatol na malapit nang bumagsak sa buong lupain (Exodo 12). Ang bawat detalye ng piging, na itinakda para sa kanilang walang hanggang pagdiriwang, ay may malalim na kahulugan. Itinuro nito ang dakilang handog na tunay na magsasanggalang mula sa paghatol ng Diyos sa pamamagitan ng pag-aalis ng mga kasalanan ng sanlibutan. Matagal nang inihahanda ng Diyos ang Kanyang sariling Kordero (Genesis 22:8; Isaías 53:7). Si Jesus ay ipinakilala ni Juan Bautista bilang “ang Kordero ng Diyos na nag-aalis ng kasalanan ng sanlibutan” (Juan 1:29). Isa sa Kanyang maluwalathing mga titulo ay Ang Kordero (Apocalipsis 5:6, 12). Siya ang katuparan ng piging ng Paskuwa. “Si Cristo na ating Paskuwa ay inihandog para sa atin” (1 Corinto 5:7). Ang mas naunang piging ay anino lamang ng mas dakilang katuparang darating (Colosas 2:17; Hebreo 10:1).

Ang bawat makadiyos na Judio ay tapat na nagdiriwang ng Paskuwa (Mateo 26:17). Ito ay pag-alaala sa kanyang pagkatubos. Sa gabi ng banal na pagdiriwang na ito, ipinakilala ni Jesus ang pag-alaalang pagdiriwang ng tinapay at alak. Mula noon ay ipapaalala nito sa mga mananampalataya ang Kanyang katawang ibinigay at ang Kanyang dugong nabuhos para sa kanilang kaligtasan. Magiging ito para sa mga Cristiano kung ano ang Paskuwa para sa mga Judio, at hindi ito magiging mas mababa ang kabanalan. Pinalitan nito ang Paskuwa sa paningin ng Diyos. Ang Israel ay may maraming seremonya, ngunit ang iglesyang Cristiano ay binigyan lamang ng iisang sama-samang pagdiriwang.

Tuwirang ipinahayag ng Panginoong Jesus kay Apostol Pablo ang kahalagahan ng ibinigay sa mga mananampalataya upang kanilang ipagdiwang. Sinabi ni Jesus, “Gawin ninyo ito ... sa pag-alaala sa Akin” (1 Corinto 11:23-25). Ang Hapunan ng Panginoon ay naging regular na bahagi ng kanilang pagsamba (Mga Gawa 2:42, 46). Ipinagdiwang ito ng unang iglesya minsan sa isang linggo bilang sentro ng kanilang mga pagtitipon (Mga Gawa 20:7). Ipinagdiriwang ito sa araw ng Pagkabuhay na Muli. Napansin ng tinatawag na mga unang “ama” o pinuno ng iglesya na ipinagdiriwang ito tuwing Araw ng Panginoon o Linggo (si Justin Martyr at ang *Didache* o *Teaching of the Twelve*).

Pagdiriwang ng Hapunan

1. **Sino ang Maaaring Makibahagi?** Tiyak na kung ang Paskuwa ay para lamang sa mga Judio (Exodo 12:43), ang Hapunan ng Panginoon ay para lamang sa mga Cristiano. Para sa “Kanyang sarili” unang itinatag ng Panginoon ang piging. Ang mga alagad ang nagsimulang magpira-piraso ng tinapay sa pag-alaala sa Kanya pagkatapos Siyang mabuhay na muli. Bukod dito, ang hapunan ay *para sa mga handang* Cristiano. May ilang mananampalatayang naging pabaya sa kanilang espirituwal na kalagayan nang sila ay makibahagi at binalaan sila tungkol sa paghatol ng Diyos (1 Corinto 11:18-31). Dapat alisin ng mga mananampalataya ang mga nagpapatuloy sa kasamaang hindi hinahatulan (1 Corinto 5:12-13) gayundin ang mga may hawak na doktrinang sumisira sa Ebanghelyo o sa persona ni Cristo (2 Juan 9-10; Galacia 5:12-13). Sa positibong pananalita, ang lahat ng nagpapahayag kay Cristo bilang Panginoon at Tagapagligtas at may lakad na naayon sa pananampalatayang iyon ay dapat tanggapin sa Hapunan.
2. **Ano ang Pamamaraan?** Nasa atin ang halimbawa ng Panginoon sa Kanyang pagtatatag ng pag-alaalang ito bilang ating pangunahing gabay. Tila ito ay nakilala sa kasimplehan sa halip na sa marangyang seremonya. Hindi Siya nagtakda ng anumang tiyak na tuntunin o pamamaraan. Ang silid sa itaas ay hindi isang palamuting bahay-sambahan na may nababakurang mesa ng komunyon. Siya lamang ang nangulo. Ang mga elemento ay simpleng tinapay at isang saro, dalawang napakakaraniwang bagay sa hapag. Walang

tanging uri ng tinapay na ipinag-uutos, bagaman malamang na tinapay na walang lebadura ang ginamit noong panahong iyon. Ang diin ay nasa pagiging personal na malinis natin (walang lebadura) kapag ipinagdiriwang natin ang piging, sa halip na sa uri ng tinapay na ginagamit (1 Corinto 5:6-8). Ang saro ay naglalaman ng “bunga ng ubas” (Marcos 14:25; Mateo 26:29). Kung hanggang saan ang katas na ito ay pinaasim o hinaluan ng tubig ay walang katapusan ding pinagtatalunan. Hindi tiyak ang Kasulatan. Ang mahalaga ay makita natin na ang tinapay at ang saro ay sumasagisag sa katawan at dugo ng Panginoong Jesus. Dapat tayong maging abala sa Kanya, hindi sa likas na katangian ng mga materyal na simbolo. Ang bawat isa sa mga alagad ay kumuha ng bahagi ng tinapay at nakibahagi sa saro. Ang bahagi sa 1 Corinto 14:26-34 ay tila karugtong ng talakayan sa 1 Corinto 11 tungkol sa uri ng pulong na dinadaluhan ng mga mananampalataya kapag may pagpipira-piraso ng tinapay. Ipinahihiwatig ang pakikibahagi ng ilan sa mga kapatid na lalaki. Binibigyang-diin ang pangangailangan ng kaayusan, sa halip na kaguluhan. Madalas na may kasamang pagkain ng pakikisama ang pagdiriwang.

3. **Paano Natin Nakikilala ang Katawan ng Panginoon** (1 Corinto 11:29)? Tiyak na dapat nating malaman ang kahulugan ng mga elemento habang nagpapatotoo ang mga ito sa gawain ng Panginoong Jesus sa krus nang alisin Niya ang ating mga kasalanan sa pamamagitan ng paghahandog ng Kanyang sarili (Hebreo 9:26). Dapat ay nasuri na natin ang ating sariling buhay sa paghatol sa sarili (1 Corinto 11:28-32). Mali ang pag-uugnay ng ilan sa Hapunan sa mga salitang sinabi ni Jesus tungkol sa pagkain ng Kanyang laman at pag-inom ng Kanyang dugo (Juan 6:53). Gayunman, ang huling pahayag na iyon ay hindi tungkol sa Hapunan kundi tumutukoy sa espirituwal na pagtanggap ng mananampalataya kay Cristo sa buong kasapatan ng Kanyang gawaing pagliligtas. Ang pahayag na “Ito ang Aking katawan” ay katulad ng Kanyang mga salitang “Ako ang Pintuan.” Kapwa gumagamit ng matalinghagang pananalita at kabilang sa maraming gayong pahayag. Ang maling relihiyosong turo, na nagmumungkahi ng mga himalang pagbabagong-anyo na nagaganap kaugnay ng mga elemento, ay sinusuri sa ibaba:

- a. Transubstantiation. Pinaniniwalaan ng pananaw na ito na ang mga elemento ay nababago at nagiging mismong “katawan, kaluluwa at pagka-Diyos ni Cristo.” Ang “tunay na presensya ni Cristo” na ito ay nangangahulugang kinakain ng mga nakikibahagi ang Kanyang literal na katawan. Itinuturo nito na ang handog sa Kalbaryo ay inuulit sa bawat pagdiriwang at inihahandog para sa mga kasalanan ng mga buhay at ng mga patay. Tinatanggihan ng Hebreo 10:10-18 ang ideyang ito sa pagbibigay-diin na may iisa lamang, hindi inuulit na handog para sa mga kasalanan, na hindi na muling ihahandog. Ang handog ay tapos na at ganap.
 - b. Consubstantiation. Nangangahulugan ito na ang tinapay at alak ay hindi nagbabago, ngunit sa paraang hindi lubos na maipaliwanag, ang materyal na sustansya ng katawan ni Cristo ay naroroon at naipapasa sa mga nakikibahagi. Walang Kasulatang nagtuturo nito.
 - c. Impanation. Itinuturo ng pananaw na ito na tinatanggap ng nakikibahagi si Cristo sa Hapunan sapagkat “isinasalin ni Cristo ang Kanyang buhay sa atin, na para bang tumatagos Siya sa ating mga buto at utak ng buto” kapag tayo ay kumukuha ng komunyon (Calvin). Wala rin itong batayan sa Kasulatan.
4. **Ano ang Ating Naisasakatuparan sa Pagpipira-piraso ng Tinapay?** Kung wala man tayong ibang magawa, natutupad natin ang huling kahilingan ng Panginoon bago Siya namatay at naipapakita nating mahal natin Siya sa paggawa nito. Malayong-malayo ito sa pagiging

legalistiko. Sumusunod din tayo sa gawi ng mga apostol. Sama-sama, bilang mga mananampalataya, inaala natin Siya ayon sa paraang Siya ang pumili, hindi tayo. Nagagalak tayo sa katotohanang inihayag Niya ang buhay at ang kawalang-kamatayan sa pamamagitan ng Ebanghelyo at tayo ay kasama roon. Nakikibahagi tayo nang personal at isa-isa bilang mga kaanib ng pamayanan ng mga mananampalataya, habang tayo ay nakikibahagi sa mga elemento. Ang ating pagkakaisa ay ipinahahayag sa iisang tinapay (1 Corinto 10:17). Ang saro ay nagsasalita ng pakikipag-isa o sama-samang pagbabahagi (1 Corinto 10:16). Tayo ay kaisa Niya, gaya Niya sa atin, sa lahat ng Kanyang naisakatuparan. Ibinabahagi natin ang Kanyang saloobin tungkol sa kasalanan at katuwiran. Sa tuwing kinakain natin ang tinapay at iniinom ang saro, ipinahahayag natin ang kamatayan ng Panginoon (1 Corinto 11:26). Ang piging ay isang mensahe ng kaligtasan. Ang panahon nito ay inilalarawan bilang “hanggang sa Siya ay dumating.” Ang bawat pag-alaala ay maaaring maging huli bago ang Kanyang pagbabalik.

Paghahanda para sa Hapunan

Ang paghahanda para sa Paskuwa sa Lumang Tipan ay sumasaklaw sa maraming bagay. Walang papabang pakikibahagi. Hindi tayo dapat maging mas kulang ang paghahanda.

1. **Pagsusuri.** Ang tunay na paghahanda para sa Hapunan ng Panginoon ay nagsisimula sa pagsusuri sa sarili (1 Corinto 11:28-32). Ito ay upang ihanda, hindi upang hadlangan, ang nakikibahagi. Dapat munang suriin ng isa ang kanyang sariling kaugnayan sa Panginoon at ipahayag ang anumang kasalananang alam niya. Pagkatapos ay dapat niyang tingnan ang kanyang kaugnayan sa iba (lalo na sa ibang mga Cristiano). Dapat sikaping ayusin ang mga suliranin sa ibang mananampalataya bago makibahagi sa piging (Mateo 5:23-24). Nagbababala ang Kasulatan laban sa pagpapabaya sa paghatol sa sarili baka dumating ang paghatol ng Diyos. Sa iglesya sa Corinto, ang pisikal na karamdaman at kamatayan ay naging bunga ng pagpapabaya sa bagay na ito.
2. **PAGBUBULAY-BULAY.** Kung naglilibang tayo at nakikipag-usap tungkol sa mga paksang hindi tuwirang kaugnay ng Panginoon bago dumating sa piging, nabigo ang ating paghahanda. Ang pagbasa ng Salita ng Diyos, ang pag-awit ng mga espirituwal na awit at ang pagbabahagi sa mga mananampalataya o sa pamilya tungkol sa Panginoong Jesus ay mga paraan ng paggugol ng panahon sa paghahanda para sa pag-alaala sa Kanya. Tiyak na maidadala lamang natin sa Kanya ang naihanda na nang patiuna. Sinabi ni David, “Hindi rin ako maghahandog ng mga handog na susunugin sa Panginoon kong Diyos ng anumang hindi ko pinagbayaran” (2 Samuel 24:24). Ang mga pagdiriwang ng Hapunan ng Panginoon ay malalaya mula sa nakamamatay na pagkakapare-pareho kapag inihanda natin ang ating sarili nang patiuna.

Konklusyon

Ang pagsamba ang pinakamataas na pananagutan at pribilehiyo ng mananampalataya (Juan 4:23; Lucas 10:41-42). Naghahandog tayo ng mga espirituwal na hain bilang mga sasardote (1 Pedro 2:5). Ang regular na pag-alaala sa Panginoon gaya ng Kanyang iniutos ay dapat unahin kaysa sa mga gawaing panlibangan, mga pagtitipon ng pamilya at iba pang mga obligasyon. Bilang mahalagang bahagi ng pagkasasardote ng mananampalataya, may pagkakataon tayo, sa panahon ng komunion, na ihandog ang hain ng papuri, ang bunga ng ating mga labi sa Diyos (Hebreo 13:15). Naghaharap tayo ng mga materyal na handog sa Diyos bilang isang gawa ng

pagsamba (Filipos 4:17-18). Sa wakas, dapat nating ihandog muli ang ating mga katawan bilang isang buháy na hain (Roma 12:1-2 RSV).

Sinabi ni Jesus, “Alalahanin ninyo Ako!”

Gabay sa Pag-aaral

1. Balikan ang salaysay ng unang pagdiriwang ng Paskuwa (Exodo 12:1-14). Ano ang layunin ng pagdiriwang (tt. 1-14)?

Ano ang bahagi ng kordero sa pagdiriwang?

2. Paano ginamit ni Cristo ang huling Paskuwa (Lucas 22:7-18) upang ipakilala ang unang Hapunan ng Panginoon (Lucas 22:19-20)?

Anong bagong kahulugan ang ikinabit ng Panginoong Jesus sa tinapay at sa saro?

3. Sa liwanag ng nasa itaas, at isinasaalang-alang ang Isaias 53:7, Juan 1:29 at Apocalipsis 5:8-9, ano ang kahulugan ng pananalitang “Si Cristo na ating Paskuwa” (1 Corinto 5:7)?
4. Higit pang ipinaliliwanag ni Apostol Pablo ang layunin at kahulugan ng Hapunan ng Panginoon sa 1 Corinto 11:23-26. Saan nakuha ng apostol ang turong ito?

Ano ang ating ipinahahayag sa pakikibahagi sa Kanyang Hapunan? Ipaliwanag.

Gaano katagal natin dapat ipagpatuloy ang pag-alaala sa Kanya sa ganitong paraan?

5. Anong karagdagang mga aspeto ng mga elemento ang binibigyang-diin ni Pablo sa 1 Corinto 10:16-17?
6. Paano tumugon ang unang iglesia sa utos ng Panginoon na alalahanin Siya (Mga Gawa 2:42; 20:7)?
7. Sa anong iba’t ibang paraan tayo maaaring maghandog ng mga “hain” sa pagsamba sa Diyos (Hebreo 13:15; Filipos 4:17-18; Roma 12:1-2)?
8. Ano ang pananagutan ng isang Cristiano bago makibahagi sa Hapunan ng Panginoon (1 Corinto 11:27-32)?

Ano ang ipinahihwatig ng talatang ito at ng 1 Corinto 5 tungkol sa kabigatan ng pakikibahagi sa Hapunan nang may kasalanang hindi hinahatulan?

9. Anong espirituwal na paghahanda ang karaniwan mong ginagawa bago makibahagi sa Hapunan ng Panginoon? Ano ang gagawin mo upang maging mas makahulugan ang iyong pagsamba sa hinaharap?
10. Sa konteksto ng iyong kabuuang karanasan sa iglesia (Mga Gawa 2:42) anong pagtatalaga ang mayroon ka sa “pagpipira-piraso ng tinapay”?

Apendise A: Pagiging Ligtas, Katiyakan at Kasiyahan

Ni George Cutting

Anong Klase ang Inyong Paglalakbay?

Kayo ay naglalakbay—naglalakbay mula sa panahon patungo sa walang hanggan. At sino ang nakaaalam kung gaano na kayo kalapit sa sandaling ito sa Dakilang Huling Hintuan?

Kaya hayaan ninyong itanong ko sa inyo, “Anong klase ang inyong paglalakbay?” Tatlo lamang ang klase.

Unang klase—yaong mga ligtas at alam nila ito.

Ikalawang klase—yaong mga hindi tiyak sa kaligtasan ngunit sabik na matiyak ito.

Ikatlong klase—yaong mga hindi lamang hindi ligtas kundi lubos na walang pakialam tungkol dito.

Hindi pa natatagalan, isang lalaki ang nagmamadaling pumasok sa isang istasyon ng tren at, habang hinihinal, ay umupo sa isa sa mga bagon nang paalis na ang tren.

“Talagang pagod na pagod ka!” sabi ng isang kapwa pasahero.

“Oo,” sagot ng lalaki, na humihinal sa bawat dalawa o tatlong salita, “pero nakatipid ako ng apat na oras, at sulit na sulit iyon para takbuhin.”

Nakatipid ng apat na oras! Para sa kanya, ang apat na oras ay sulit na sulit sa masikap na pagpupunyagi.

Paano naman ang walang hanggan? May libu-libong matatalino at malayong-tumanaw na tao ngayon na masigasig na nagbabantay sa sarili nilang kapakanan sa buhay na ito, ngunit tila bulag na bulag sa walang hanggang nasa harap nila. Sa kabila ng walang hangganang pag-ibig ng Diyos, sa kabila ng alam na kaiklian ng buhay ng tao rito, sa kabila ng mga kakila-kilabot na paghatol pagkatapos ng kamatayan at ng taimtim na posibilidad na magising sa wakas sa panig ng Impiyerno ng isang “nakapirming” bangin, ang mga tao ay nagmamadali patungo sa mapait na wakas, na walang ingat na para bang walang Diyos, walang kamatayan, walang paghatol, walang Langit, walang Impiyerno! Buksan nawa ng Diyos ang inyong mga mata sa inyong lubhang mapanganib na kalagayan, na marahil ay nakatayo kayo sa madulas na gilid ng walang katapusang kapighatian!

Maniwa man kayo o hindi, ang inyong kalagayan ay tunay na desperado! Huwag na ninyong ipagpaliban pa ang pag-iisip tungkol sa walang hanggan. Ang pagpapaliban ay hindi lamang magnanakaw kundi mamamatay-tao. Malaking katotohanan ang nasa kawikaang Kastila na nagsasabing, “Ang daan ng ‘Mamaya na’ ay patungo sa bayan ng ‘Hindi Kailanman.’” “Nakikiusap ako sa inyo, huwag na kayong maglakbay pa sa daang iyon; “*ngayon* ang araw ng kaligtasan.”

“Ngunit,” sabi ng isa, “hindi ako walang pakialam sa kapakanan ng aking kaluluwa. Ang aking suliranin ay nakabalot sa ibang salita—kawalang-katiyakan. Kabilang ako sa mga pasahero ng ikalawang klase.”

Ang kawalang-pakialam at ang kawalang-katiyakan ay kapwa anak ng iisang magulang—ang kawalan ng pananampalataya. Ang una ay bunga ng kawalan ng pananampalataya tungkol sa kasalanan at kapahamakan ng tao, ang isa naman ay bunga ng kawalan ng pananampalataya tungkol sa makapangyarihang lunas ng Diyos para sa tao. Lalo na para sa mga kaluluwang

nagnanais na maging tiyak sa kanilang kaligtasan isinulat ang mga pahinang ito. Sa malaking sukat ay nauunawaan ko ang inyong malalim na kabagabagan ng kaluluwa; natitiyak kong habang lalo kayong nagiging masigasig tungkol sa napakahalagang bagay na ito, lalong lalaki ang inyong pagkauhaw hanggang malaman ninyo nang tiyak na kayo ay tunay at walang hanggang ligtas. “Sapagkat ano ang pakikinabangin ng isang tao, kung makamtan niya ang buong sanlibutan, at mawala ang kanyang sariling kaluluwa?” (Marcos 8:36).

Ang kaisa-isang anak na lalaki ng isang mapagmahal na ama ay nasa dagat. Dumating ang balita na ang kanyang barko ay nawasak sa baybayin ng isang banyagang lupain. Sino ang makapagsasabi ng dalamhati sa puso ng amang iyon hanggang, mula sa pinakamapagkakatiwalaang mapagkukunan, ay matiyak sa kanya na ang kanyang anak ay ligtas at walang pinsala?

O kaya, kayo ay malayo sa tahanan. Madilim at malamig ang gabi, at lubos na hindi ninyo kilala ang inyong daan. Nakatayo sa isang sangandaan, nagtanong kayo sa isang nagdaraan kung saan ang daan patungo sa bayang nais ninyong marating, at sinabi niyang sa palagay niya ay ang ganito at ganoong daan ang tama, at umaasa siyang magiging maayos kayo kung iyon ang inyong tatahakin. Masisiyahan ba kayo roon? Tiyak na hindi. Kailangan ninyong maging tiyak tungkol dito, kung hindi ay bawat hakbang ninyo ay magdaragdag sa inyong pagkabalisa. Kaya hindi kataka-taka na kung minsan ang mga tao ay hindi na makakain ni makatulog kapag ang walang hanggang kaligtasan ng kaluluwa ay nanginginig sa timbangan!

Ang mawalan ng kayamanan ay malaki,

Ang mawalan ng kalusugan ay higit pa.

Ang mawalan ng kaluluwa ay kawalang Hindi maibabalik ng sinumang tao.

Ito ang tatlong bagay na nais kong ipaliwanag nang malinaw sa inyo:

1. Ang daan ng kaligtasan (Mga Gawa 16:17)
2. Ang kaalaman sa kaligtasan (Lucas 1:77)
3. Ang kagalakan ng kaligtasan (Awit 51:12)

Bagaman malapit na magkakaugnay, ang bawat isa ay nakatayo sa magkakahiwalay na saligan, kaya posible para sa isang kaluluwa na malaman ang daan ng kaligtasan nang hindi nagkakaroon ng tiyak na kaalaman na siya mismo ay ligtas, o malaman na siya ay ligtas nang hindi sa lahat ng panahon ay taglay ang kagalakang dapat sumama sa kaalamang iyon.

Ang Daan ng Kaligtasan

Pakibuksan ang inyong Biblia at basahin nang maingat ang Exodo 13:13; doon ninyo makikita ang mga salitang ito mula sa mga labi ni Jehova: “At bawat panganay ng asno ay iyong tutubusin ng isang kordero; at kung hindi mo tutubusin, ay iyo *ngang babaliin ang kanyang leeg*: at lahat ng panganay na lalaki sa iyong mga anak ay iyong tutubusin.”

Ngayon ay bumalik tayo sa isip sa isang guni-guning tagpo tatlong libong taon na ang nakararaan. Dalawang lalaki, isang saserdote ng Diyos at isang dukhang Israelita, ang nakatayo sa seryosong pag-uusap. Lubhang taimtim sila tungkol sa isang bagay, at hindi mahirap makita na ang paksa ng kanilang pag-uusap ay isang maliit na asno na nakatayo sa nanginginig nitong mga paa sa tabi nila.

“Naparito ako upang alamin,” sabi ng dukhang Israelita, “kung hindi ba maaaring gumawa ng isang maawaing pagtatangi para sa akin ngayong minsan lamang. Ang mahinang maliit na

hayop na ito ay panganay ng isang asno; at bagaman alam na alam ko kung ano ang sinasabi ng kautusan ng Diyos tungkol dito, umaasa akong kaaawaan ako, at ililigtas ang buhay ng asno. Isa lamang akong dukhang tao sa Israel at hindi ko kayang mawala ang maliit na bisirong ito.”

“Ngunit,” matatag na sagot ng saserdote, “ang kautusan ng Panginoon ay malinaw at hindi mapagkakamalan: ‘Bawat panganay ng asno ay iyong tutubusin ng isang kordero; at kung hindi mo tutubusin, ay iyo ngang babaliin ang kanyang leeg.’ Nasaan ang kordero?”

“Ay, ginoo, wala akong kordero!”

“Kung gayon ay humayo ka, bumili ka ng isa at bumalik ka, o kung hindi ay kailangang baliin ang leeg ng asno. Ang kordero ay dapat mamatay, o ang asno ay dapat mamatay.”

“Kung gayon ay durog na ang lahat ng aking pag-asa,” iyak ng lalaki, “sapagkat lubha akong dukha upang makabili ng kordero.”

Isang ikatlong tao ang lumapit sa kanila at, pagkarinig sa malungkot na salaysay ng dukhang lalaki, ay humarap sa kanya at magiliw na nagsabi, “Lakasan mo ang iyong loob. Kaya kong tugunan ang iyong pangangailangan.

“Mayroon kami sa aming bahay, doon sa tuktok ng burol, ng isang maliit na kordero na ‘walang dungis o kapintasan.’ Kailanma’y hindi ito naligaw mula sa tahanan, at ito ay lubos na kinalulugdan ng lahat ng nasa bahay, at nararapat lamang. Ang korderong ito ang aking dadalhin.” At nagmadali siyang umakyat sa burol. Maya-maya ay makikita ninyo siyang marahang inaakay ang maliit na nilalang pababa sa dalisdis, at hindi nagtagal ay magkatabi nang nakatayo ang kordero at ang asno.

Pagkatapos ay itinali ang kordero sa dambana, ibinuhos ang dugo nito, at tinupok ng apoy ang hain.

Ngayon ay humarap ang matuwid na saserdote sa dukhang lalaki at nagsabi, “Maaari mo nang iuwi nang ligtas ang iyong maliit na bisiro; wala nang pagbali sa leeg nito ngayon. Ang kordero ay namatay bilang kahalili nito, at dahil dito ay malaya na ang asno, salamat sa iyong kaibigan.”

Hindi ba ninyo nakikita rito ang larawan ng Diyos ng kaligtasan ng isang makasalanan? Ang Kanyang mga hinihingi tungkol sa inyong kasalanan ay nangangailangan ng isang “baling leeg,” matuwid na paghatol sa inyong makasalanang ulo—ang tanging ibang paraan ay ang kamatayan ng isang Kahaliling itinalaga ng Diyos.

Hindi kayo makasusumpung ng panustos na tutugon sa inyong kalagayan; ngunit, sa persona ng Kanyang minamahal na Anak, ang Diyos mismo ang naglaan ng Kordero. “Narito ang Kordero ng Diyos,” sabi ni Juan sa kanyang mga alagad, nang mapatingin ang kanyang mga mata sa pinagpala at walang dungis na Iyon. “Narito ang Kordero ng Diyos, na nag-aalis ng kasalanan ng sanlibutan” (Juan 1:29).

Si Cristo ay pumunta sa Kalbaryo “gaya ng isang korderong dinadala sa patayan,” at doon Siya ay “minsang nagdusa dahil sa mga kasalanan, ang matuwid dahil sa mga hindi matuwid, upang tayo’y madala Niya sa Diyos” (1 Pedro 3:18). Siya ay “ibinigay dahil sa ating mga pagsuway, at muling binuhay dahil sa ating pagkaaring-ganap” (Roma 4:25). Hindi binabawasan ng Diyos ang Kanyang matuwid at banal na mga hinihingi laban sa kasalanan kapag inaaring-ganap Niya ang masamang makasalanang sumasampalataya kay Jesus (Roma 3:26). Purihin ang Diyos dahil sa gayong Tagapagligtas, sa gayong kaligtasan!

Kayo ba ay sumasampalataya sa Anak ng Diyos?

“Buweno,” sagot ninyo, “bilang isang kaawa-awang makasalanang hinatulan, nasumpungan ko sa Kanya ang Isang maaari kong pagtiwalaan nang ligtas. Ako ay sumasampalataya sa Kanya.”

Kung gayon ay ginagawa Niyang kasimbuti para sa inyo ang buong halaga ng Kanyang hain at kamatayan, ayon sa pagtataya ng Diyos, na para bang kayo mismo ang gumawa ng lahat ng iyon.

O, kay kahanga-hangang daan ng kaligtasan! Hindi ba ito dakila at maringal at maka-Diyos, karapat-dapat sa Diyos Mismo—ang kasiyahan ng Kanyang sariling pusong mapagmahal, ang kaluwalhatian ng Kanyang mahal na Anak, at ang kaligtasan ng isang makasalanang, na lahat ay magkakabigkis? Kay laking biyaya at kaluwalhatian! Purihin ang Diyos at Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo, na nag-ayos nang gayon na ang Kanyang sariling minamahal na Anak ang gagawa ng lahat ng gawain at tatanggap ng lahat ng papuri, at na kayo at ako, mga kaawa-awa at makasalanang sumasampalataya sa Kanya, ang tatanggap ng lahat ng pagpapala at magtatamasa ng maligayang pakikisama sa Panginoon magpakailanman! “O dakilain ninyo ang Panginoon na kasama ko, at sama-sama nating ibunyi ang Kanyang pangalan” (Awit 34:3).

Ngunit marahil ay sabik kayong nagtatanong, “Bakit, gayong hindi na ako nagtiwala sa sarili at sa sariling gawa, at lubos na umaasa kay Cristo at sa gawa ni Cristo, ay wala pa rin akong ganap na katiyakan ng aking kaligtasan? Kung ang aking damdamin ay nagbibigay-katwiran sa pagsasabi kong ako ay ligtas sa isang araw, halos tiyak na sisirain nito ang bawat pag-asa kinabukasan, at naiwan akong gaya ng barkong sinisiklot ng bagyo, na walang anumang angklahan.”

Ah! Diyan nakasalalay ang inyong pagkakamali. Nakarinig na ba kayo ng isang kapitang nagsisikap na makahanap ng angklahan sa pamamagitan ng pagkakabit ng kanyang angkla sa loob ng barko? Kailanman ay hindi. Laging sa labas.

Maaaring lubos na malinaw sa inyo na ang kamatayan lamang ni Cristo ang nagbibigay ng *pagiging ligtas*; ngunit iniisip ninyo na ang inyong nadarama ang nagbibigay ng *katiyakan*.

Ang Kaalaman sa Kaligtasan

Hayaan ninyong banggitin ko ang isang talata sa baluktot na paraang madalas ilagay dito ng imahinasyon ng tao: “Ang masasayang damdaming ito ay ibinigay ko sa inyo na nagsisisampalataya sa pangalan ng Anak ng Diyos; upang inyong maalaman na kayo’y may buhay na walang hanggan.” Ngayon, buksan ninyo ang inyong Biblia at ihambing ito sa pinagpala at hindi nagbabagong Salita ng Diyos. Ang talatang maling binanggit ko, ang 1 Juan 5:13, ay ganito ang sinasabi: “Ang mga bagay na ito ay isinulat ko sa inyo na nagsisisampalataya sa pangalan ng Anak ng Diyos; upang inyong *maalaman* na kayo’y *may buhay* na walang hanggan.”

Paano natiyak ng mga panganay na anak na lalaki ng libu-libong Israelita na sila ay ligtas noong gabi ng Paskuwa at ng paghatol sa Egipto? (Tingnan ang Exodo 12.)

Dalawin natin ang dalawa sa kanilang mga bahay at pakinggan ang kanilang sasabihin. Sa unang bahay, silang lahat ay nanginginig sa takot at pag-aalinlangan. Ano ang lihim ng lahat ng pamumutla at pangininginig na ito? Sinasabi sa atin ng panganay na anak na ang anghel ng kamatayan ay daraan sa lupain at hindi siya lubos na nakatitiyak kung ano ang mangyayari sa kanya sa taimtim na sandaling iyon.

“Kapag nakalampas na sa aming bahay ang anghel na mamumuksa,” sabi niya, “at natapos na ang gabi ng paghatol, saka ko lamang malalaman na ako ay ligtas; ngunit hindi ko makita kung

paano ako lubos na makatitiyak dito hanggang sa dumating ang oras na iyon. Sinasabi ng mga nasa kabilang bahay na tiyak sila sa kanilang kaligtasan, ngunit sa tingin namin ay napakapangahas iyon. Ang tangi kong magagawa ay palipasin ang mahaba at malungkot na gabing ito na umaasa na lamang sa pinakamabuti.”

“Kung gayon,” tanong namin, “hindi ba naglaan ang Diyos ng Israel ng daan ng kaligtasan para sa Kanyang bayan?”

“Totoo,” sagot niya, “at ginamit namin ang daang iyon ng pagtakas. Ang dugo ng walang dungis at walang kapintasang kordero na isang taong gulang ay maayos naming iwinisik gamit ang isang bungkos ng hisopo sa itaas ng pintuan at sa dalawang haligi nito, ngunit hindi pa rin kami lubos na nakatitiyak na kami ay nakakanlong.”

Iwan na natin ngayon ang mga nag-aalinlangan at nababagabag na ito at pumasok tayo sa kabilang bahay.

Napakalaking pagkakaiba! Kapayapaan ang nasa bawat mukha. Naroon sila, nakatayo, may bigkis ang mga baywang at may tungkod sa kamay, kumakain ng inihaw na kordero.

Nagtanong kami, “Ano kaya ang kahulugan ng lahat ng katahimikang ito sa ganito kataimtim na gabi?”

“Ah,” sabi nila, “hinihintay na lamang namin ang utos ni Jehova na kami ay humayo. Pagkatapos ay magpapaalam na kami sa malupit na latigo ng mga tagapagpatrabaho at sa lahat ng pagpapakahirap sa Egipto!”

“Nakakalimutan ba ninyo na ito ang gabi ng paghatol sa Egipto?”

“Hindi; ngunit ang aming panganay na anak ay ligtas. Ang dugo ay naiwisik ayon sa nais ng aming Diyos.”

“Ganoon din naman sa kabilang bahay,” sagot namin, “ngunit silang lahat ay malungkot dahil hindi sila tiyak sa kanilang kaligtasan.”

“Ah,” matatag na tugon ng panganay, “ngunit higit pa sa naiwisik na dugo ang mayroon kami. Mayroon kaming di-nagkakamaling Salita ng Diyos tungkol dito. Sinabi ng Diyos, ‘Pagka Aking nakita ang dugo, ay lalampasan Ko kayo.’ Ang Diyos ay nasisiyahan sa dugo sa labas, at kami naman ay nasisiyahan sa Kanyang Salita sa loob.”

Ang naiwisik na dugo ang nagpapaligtas sa atin.

Ang sinalitang Salita ang nagpapatiyak sa atin.

May anumang bagay pa bang makapagpapaligtas sa atin nang higit kaysa sa naiwisik na dugo, o makapagpapatiyak sa atin nang higit kaysa sa Kanyang sinalitang Salita? Wala, wala.

Ngayon, hayaan ninyong tanungin ko kayo. Alin sa dalawang bahay na iyon ang mas ligtas?

Sasabihin ba ninyo na ang ikalawa, kung saan ang lahat ay payapang-payapa? Kung gayon ay mali kayo.

Pareho silang ligtas.

Ang kanilang kaligtasan ay nakasalalay sa iniisip ng Diyos tungkol sa dugo sa labas at hindi sa kalagayan ng kanilang damdamin sa loob.

Kung nais mong makatiyak sa sarili mong pagpapala, huwag kang makinig sa pabagu-bagong patotoo ng damdamin sa loob kundi sa di-nagkakamaling saksi ng Salita ng Diyos.

“Katotohanan, katotohanang sinasabi Ko sa inyo, Ang sumasampalataya sa Akin ay may buhay na walang hanggan” (Juan 6:47).

Isang magsasaka na walang sapat na damo para sa kanyang mga baka ang humiling na maupahan ang isang pastulan na nabalitaan niyang pinauupahan malapit sa kanyang bahay. Sa loob ng ilang panahon, wala siyang natanggap na sagot mula sa may-ari.

Isang araw, dumating ang isang kapitbahay at nagsabi, “Tiyak na tiyak ako na makukuha mo ang bukid na iyon. Hindi mo ba naaalala na noong nakaraang Pasko ay pinadalhan ka niya ng isang espesyal na regalo at na tinanguan ka niya nang magiliw noong isang araw nang dumaan siya sakay ng kanyang sasakyan?” At sa gayong mga salita ay napuno ng pag-asa ang isip ng magsasaka.

Kinabukasan, nakasalubong niya ang isa pang kapitbahay, at sa gitna ng kanilang pag-uusap ay sinabi nito, “Natatakot ako na wala kang anumang pagkakataong makuha ang bukid na iyon. Humiling na rin si G. Jones, at alam mo naman kung gaano siya kapaborito ng may-ari.” At ang maningning na pag-asa ng kawawang magsasaka ay bumagsak sa lupa at pumutok na parang bula ng sabon. Isang araw ay puno siya ng pag-asa, at kinabukasan ay puno naman ng nakalilitong mga pag-aalinlangan.

Hindi nagtagal ay dumating ang kartero, at mabilis ang tibok ng puso ng magsasaka habang binubuksan niya ang selyo ng sulat; sapagkat nakita niya sa sulat-kamay na ito ay mula mismo sa may-ari. Masdan ninyo ang pagbabago ng kanyang mukha mula sa pananabik tungo sa kagalakan habang binabasa niya at binabasang muli ang sulat na iyon.

“Tiyak na ito ngayon!” bulalas niya sa kanyang asawa. Wala nang mga pag-aalinlangan at takot tungkol dito. Ang mga “sana” at “kung” ay mga bagay na lumipas na. “Sinasabi ng may-ari na akin na ang bukid, at sapat na iyon sa akin. Wala na akong pakialam sa opinyon ng sinumang tao ngayon. Ang kanyang salita ang nagpapasya sa lahat!”

Napakaraming kawawang kaluluwa ang nasa ganitong kalagayan—sinisiklot at nalilito dahil sa mga opinyon ng tao, o dahil sa mga isipin at damdamin ng kanyang sariling mapandayang puso! Kapag tinanggap lamang ang Salita ng Diyos bilang Salita ng Diyos saka napapalitan ng katiyakan ang mga pag-aalinlangan. Kapag nagsalita ang Diyos, tiyak na tiyak iyon, maging ipahayag man Niya ang kapahamakan ng hindi sumasampalataya o ang kaligtasan ng sumasampalataya.

“Magpakailanman, Oh Panginoon, ang salita Mo ay natatag sa langit” (Awit 119:89). Para sa mananampalatayang may simpleng puso, ang Salita ng Diyos ang nagpapasya sa lahat.

“Sinabi ba Niya, at hindi ba Niya gagawin? O nagsalita ba Siya, at hindi ba Niya tutuparin?” (Bilang 23:19).

Itatanong mo, “Ngunit paano ako makatitiyak na tama ang uri ng aking pananampalataya?”

Iisa lamang ang maaaring sagot sa tanong na iyan. Nagtitiwala ka ba sa tamang persona, samakatwid baga’y sa Anak ng Diyos?

Ang tanong ay hindi kung gaano kalaki ang iyong pananampalataya, kundi kung gaano kapagkakatiwalaan ang Persona na iyong sinasampalatayan. Ang isang tao ay humahawak kay Cristo, wika nga, na tulad ng pagkapit ng taong nalulunod. Ang isa naman ay humihipo lamang sa laylayan ng Kanyang damit. Ngunit ang makasalanang gumagawa ng una ay hindi kahit kaunti mang mas ligtas kaysa sa gumagawa ng huli. Pareho nilang natuklasan na bagaman ang buong sarili ay lubos na hindi mapagkakatiwalaan, maaari silang ligtas na magtiwala kay

Cristo, manalig sa Kanyang Salita, at mamahinga sa bisa ng Kanyang natapos na gawain. Iyan ang ibig sabihin ng sumampalataya sa Kanya. “Katotohanan, katotohanang sinasabi Ko sa inyo, Ang sumasampalataya sa Akin ay *may* buhay na walang hanggan” (Juan 6:47).

Tiyakin mo na ang iyong pagtitiwala ay hindi nakasalalay sa iyong mga gawa ng pagbabagong-buhay, sa iyong mga relihiyosong pagdiriwang, sa iyong madasaling damdamin kapag ikaw ay nasa ilalim ng mga relihiyosong impluwensiya, sa iyong moral na pagsasanay mula pagkabata, at sa mga katulad nito. Maaari kang magkaroon ng pinakamatibay na pananampalataya sa alinman o sa lahat ng ito at mapahamak pa rin. Ang pinakamahinang pananampalataya kay Cristo ay nagliligtas magpakailanman, samantalang ang pinakamatibay na pananampalataya sa anupamang ibang bagay ay bunga lamang ng isang pusong nadaya.

Ang Diyos, sa Biblia, ay simpleng ipinakikilala ka sa Panginoong Jesu-Cristo at sinasabi, “Ito ang sinisinta Kong Anak, na Siya Kong lubos na kinalulugdan.” Buong pagtitiwala mong maaaring pagkatiwalaan ang Kanyang puso, bagaman hindi mo mapagkakatiwalaan ang sarili mong puso nang walang kapahamakan.

“Talagang sumasampalataya ako sa Kanya,” sabi sa akin ng isang malungkot na kaluluwa isang araw, “ngunit gayon pa man, kapag tinanong ako kung ako ay ligtas, ayaw kong sabihing oo, sa takot na baka nagsisinungaling ako.”

Ang dalagang ito ay anak ng isang magkakarne sa isang maliit na bayan. Nagkataong araw iyon ng palengke at hindi pa nakauwi ang kanyang ama mula sa palengke. Kaya sinabi ko, “Ngayon, ipagpalagay nating pag-uwi ng iyong ama ay tinanong mo siya kung ilang tupa ang binili niya ngayong araw, at sumagot siya, ‘Sampu.’ Makalipas ang ilang sandali, may isang lalaking pumunta sa tindahan at nagtanong, ‘Ilang tupa ang binili ng iyong ama ngayong araw?’ at sumagot ka, ‘Ayaw kong sabihin, sa takot na baka nagsisinungaling ako.’”

“Ngunit,” sabi ng ina (na nakatayo sa tabi noon), “gagawin niyang sinungaling ang kanyang ama kung gayon.”

Hindi mo ba nakikita na ang dalagang ito na may mabuting hangarin ay halos ginagawang sinungaling si Cristo? Sinasabi niya, “Talagang sumasampalataya ako sa Anak ng Diyos, at sinasabi Niya na ako ay may buhay na walang hanggan, ngunit ayaw kong sabihin na mayroon ako nito baka nagsisinungaling ako.”

“Ngunit,” sabi naman ng isa, “paano ako makatitiyak na talagang sumasampalataya ako? Madalas ko nang sinikap na sumampalataya, at tumingin ako sa loob ko upang makita kung mayroon akong pananampalataya; ngunit habang lalo kong tinitingnan ang aking pananampalataya ay lalo namang tila kumakaunti ito.”

Ah, kaibigan, maling direksiyon ang tinitingnan mo upang malaman iyan, at ang iyong pagsisikap na sumampalataya ay malinaw na nagpapakita na ikaw ay nasa maling landas.

Hayaan mong magbigay ako ng isa pang halimbawa.

Tahimik kang nakaupo sa iyong bahay isang gabi nang may isang lalaking pumasok at nagsabi sa iyo na ang pinuno ng istasyon ay namatay sa riles ng tren. Ngayon, nagkataon na ang lalaking ito na nagdala ng balita ay matagal nang kilala bilang isang napakadayang tao at ang pinakapangahas at pinakatanyag na sinungaling sa buong lugar. Maniniwala ka ba, o kahit sisikapin mo mang maniwala, sa lalaking iyon?

“Siyempre hindi!” bulalas mo.

“Bakit hindi?” sagot ko.

“Naku, kilalang-kilala ko siya!”

“Ngunit sabihin mo sa akin kung paano mo nalalaman na hindi ka naniniwala sa kanya. Sa pagtingin mo ba sa loob sa iyong pananampalataya o damdamin?” tanong ko.

“Hindi,” sagot mo. “Iniisip ko ang taong nagdala sa akin ng balita.”

Hindi nagtagal ay dumaan ang isang kapitbahay at nagsabi, “Ang pinuno ng istasyon ay nasagasaan ng tren ng kargamento ngayong gabi at namatay.” Pagkaalis niya ay narinig kitang maingat na nagsabi, “Kung gayon, bahagya na akong naniniwala ngayon; sapagkat sa pagkakaalala ko, minsan lamang sa kanyang buhay ako dinaya ng taong ito, bagaman kilala ko na siya mula pagkabata.”

Ngunit muli kong itinanong, “Sa pagtingin mo ba sa iyong pananampalataya sa pagkakataong ito kaya mo nalalaman na bahagya kang naniniwala?”

“Hindi,” ulit mo, “iniisip ko ang pagkatao ng nagbalita sa akin.”

Kaya, halos hindi pa nakalalabas sa iyong silid ang lalaking ito nang pumasok ang ikatlong tao at dinala sa iyo ang kaparehong malungkot na balita na dala ng una. Ngunit sa pagkakataong ito ay sinabi mo, “Ngayon, John, naniniwala na ako. Dahil ikaw ang nagsabi sa akin, kaya kong paniwalaan ito.”

Muli kong iginiit ang aking tanong (na, tandaan mo, ay alingawngaw lamang ng sarili mong tanong), “Paano mo nalalaman na buong tiwala kang naniniwala sa iyong kaibigang si John?”

“Dahil sa kung sino at ano si John,” sagot mo. “Hindi niya ako kailanman dinaya, at hindi ko inaakalang dayadayin niya ako kailanman.”

Sa ganito ring paraan ay nalalaman ko na ako ay sumasampalataya sa Ebanghelyo dahil sa Isa na nagdala sa akin ng balita. “Kung tinatanggap natin ang patotoo ng mga tao, ang patotoo ng Diyos ay lalong dakila: sapagkat ito ang patotoo ng Diyos na Kanyang pinatotohanan tungkol sa Kanyang Anak. ... Ang hindi sumasampalataya sa Diyos ay ginawa Siyang sinungaling; sapagkat hindi sumampalataya sa patotoo na ibinigay ng Diyos tungkol sa Kanyang Anak” (1 Juan 5:9-10). “Sumampalataya si Abraham sa Diyos, at ito’y ibinilang sa kanya na katuwiran” (Roma 4:3).

Minsan ay sinabi ng isang balisang kaluluwa sa isang ministro, “Naku, ginoo, hindi ako makasampalataya!” Matalino at mahinahong sumagot ang mangangaral, “Sino ang hindi mo mapaniwalaan?” Ito ang pumutol sa gayuma. Itinuring niya ang pananampalataya bilang isang bagay na hindi mailarawan na kailangan niyang madama sa loob niya upang makatiyak na handa na siya para sa Langit; samantalang ang pananampalataya ay laging tumitingin sa labas, sa isang buhay na Persona at sa Kanyang natapos na gawain, at tahimik na nakikinig sa patotoo ng isang tapat na Diyos tungkol sa dalawang ito.

Ang pagtingin sa labas ang nagdudulot ng kapayapaan sa loob. Kapag ibinaling ng isang tao ang kanyang mukha sa araw, ang kanyang sariling anino ay nasa likuran niya. Hindi mo maaaring tingnan nang sabay ang sarili at ang niluwalhating Cristo sa Langit.

Sa gayon ay nakita natin na ang Anak ng Diyos ang nagtatamo ng ating pagtitiwala. Ang Kanyang natapos na gawain ang nagpapaligtas sa atin magpakailanman. Ang Salita ng Diyos tungkol sa mga sumasampalataya sa Kanya ang nagpapatiyak sa atin nang hindi na mababago.

Natatagpuan natin kay Cristo at sa Kanyang gawain ang daan ng kaligtasan, at sa Salita ng Diyos ang kaalaman sa kaligtasan.

Ang Kagalakan ng Kaligtasan

Ngunit kung ligtas na, maaari mong sabihin, “Bakit pabagu-bago ang aking karanasan, na madalas kong nawawala ang lahat ng aking kagalakan at kaaliwan, at nagiging kasing-miserable at kasing-lungkot ako gaya noong bago ako nagbalik-loob?”

Matatagpuan mo sa turo ng Kasulatan na bagaman ikaw ay iniligtas ng gawain ni Cristo at pinatiyak ng Salita ng Diyos, ikaw ay pinananatili sa kaaliwan at kagalakan ng Espiritu Santo na nananahan sa katawan ng bawat ligtas.

Tandaan mo na ang bawat ligtas ay mayroon pa ring “laman,” samakatwid baga’y ang masamang likas na kanyang dala mula nang ipanganak siya bilang isang likas na tao, at marahil ay nahayag na noong siya ay isang walang-kayang sanggol pa lamang sa kandungan ng kanyang ina. Ang Espiritu Santo na nasa mananampalataya ay sumasalungat sa laman at nalulungkot sa bawat kilos nito, maging sa motibo, salita, o gawa. Kapag ang mananampalataya ay lumalakad nang “karapat-dapat sa Panginoon,” ang Espiritu Santo ay nagbubunga sa kanyang kaluluwa ng Kanyang pinagpalang mga bunga: pag-ibig, kagalakan, kapayapaan, at iba pa (Galacia 5:22). Kapag ang mananampalataya ay lumalakad sa makalaman at makasanlibutang paraan, ang Espiritu ay nalulungkot, at ang mga bungang ito ay nagkukulang, malaki man o maliit.

Kapag nasira ang gawain ni Cristo—at, purihin ang Diyos, hindig-hindi ito masisira kailanman—masisira rin ang iyong kaligtasan kasama nito. Kapag nasira ang iyong paglakad—at maging mapagbantay ka, sapagkat maaari itong mangyari—masisira rin ang iyong kasiyahan kasama nito.

Kaya nga sinasabi tungkol sa mga unang alagad na sila ay lumakad “sa takot sa Panginoon, at sa kaaliwan ng Espiritu Santo” (Mga Gawa 9:31).

At muli sa Mga Gawa 13:52: “Ang mga alagad ay napuspos ng kagalakan, at ng Espiritu Santo.”

Ang iyong espirituwal na kagalakan ay magiging katumbas ng espirituwal na katangian ng iyong paglakad pagkatapos kang maligtas.

Ngayon, nakikita mo na ba ang iyong pagkakamali? Pinaghahalo mo ang kasiyahan at ang iyong kaligtasan, dalawang bagay na magkalayung-magkalayo. Nang dahil sa pagpapalayaw sa sarili, pagkawala ng pagtitimpi, pagiging makasanlibutan, at iba pa, ay napalungkot mo ang Espiritu Santo at nawala ang iyong kagalakan, inakala mong nasira na ang iyong kaligtasan. Ngunit:

Ang iyong kaligtasan ay nakasalalay sa gawain ni Cristo para sa iyo.

Ang iyong katiyakan ay nakasandig sa Salita ng Diyos sa iyo.

Ang iyong kasiyahan ay nakasalalay sa hindi mo pagpapalungkot sa Espiritu Santo na nasa iyo.

Kapag ikaw, bilang anak ng Diyos, ay gumawa ng anumang nagpapalungkot sa Espiritu Santo, ang iyong pakikipag-isa sa Ama at sa Anak ay napuputol pansamantala; at kapag hinatulan mo lamang ang iyong sarili at ipinahayag ang iyong mga kasalanan saka naibabalik ang kagalakan ng pakikipag-isa.

Ipagpalagay nating ang iyong anak ay nagkasala ng isang kalokohan. Ipinakikita ng kanyang mukha na may mali sa kanya. Kalahating oras bago nito, masaya siyang naglalakad na kasama mo sa paligid ng halaman, hinahangaan ang iyong hinahangaan, kinasisiyahan ang iyong

kinasisiyahan. Sa ibang salita, siya ay nakikipag-isa sa iyo; ang kanyang damdamin at malasakit ay kaisa ng sa iyo. Ngunit ngayon ay nagbago ang lahat ng ito, at bilang isang suwail na anak ay nakatayo siya sa sulok, larawan mismo ng kalungkutan. Nang may pagsisisi niyang ipahayag ang kanyang kamalian, tiniyak mo sa kanya ang kapatawaran; ngunit ang kanyang kapalaluan at katigasan ng ulo ang nagpapanatili sa kanya roon na humihikbi.

Ang kagalakan noong kalahating oras na nakaraan ay wala na. Bakit? Sapagkat ang pakikipag-isa sa pagitan mo at niya ay naputol.

Ano na ang nangyari sa ugnayang umiiral sa pagitan mo at ng iyong anak kalahating oras na nakaraan? Iyon din ba ay nalagot o naputol? Tiyak na hindi.

Ang ugnayan ng iyong anak ay nakasalalay sa kanyang kapanganakan.

Ang kanyang pakikipag-isa ay nakasalalay sa kanyang pag-uugali.

Ngunit hindi nagtagal ay lumabas siya mula sa sulok na wasak ang kalooban at wasak ang puso, ipinahahayag ang lahat ng bagay, anupa't nakikita mo na kinamumuhian niya ang pagsuway gaya ng pagkamuhi mo rito. Kinalong mo siya sa iyong mga bisig at pinagahalikan. Naibalik ang kanyang kagalakan sapagkat naibalik ang pakikipag-isa.

Ipagpalagay nating habang ang iyong anak ay nasa sulok ay may sumigaw ng "sunog" sa inyong bahay. Ano ngayon ang mangyayari sa kanya? Liwan ba siya sa sulok upang mamatay sa nasusunog na bahay? Imposible! Malamang na siya pa ang pinakaunang taong bubuhatin mo palabas. Ah, oo. Ang pag-ibig ng ugnayan ay isang bagay, at ang kagalakan ng pakikipag-isa ay lubos na ibang bagay.

Nang lubhang magkasala si David sa usapin ng asawa ni Urias, hindi niya sinabi, "Ibalik Mo sa akin ang Iyong pagliligtas," kundi "Ibalik Mo sa akin *ang kagalakan* ng Iyong pagliligtas" (Awit 51:12).

Kapag nagkasala ang mananampalataya, ang pakikipag-isa ay napuputol pansamantala at nawawala ang kagalakan hanggang sa siya ay lumapit sa Ama at ipahayag ang kanyang mga kasalanan.

Pagkatapos, sa pagtanggap sa Diyos ayon sa Kanyang Salita, nalalaman niya na siya ay pinatawad na; sapagkat malinaw na ipinahahayag ng Kanyang Salita na "kung ipinahahayag natin ang ating mga kasalanan, Siya ay tapat at banal upang ipatawad sa atin ang ating mga kasalanan, at tayo'y linisin sa lahat ng kalikuan" (1 Juan 1:9).

Laging tandaan ang dalawang bagay na ito: Walang kasintibay ng bigkis ng ugnayan, at walang kasimbuway ng bigkis ng pakikipag-isa.

Ang lahat ng pinagsamang kapangyarihan at payo ng lupa at ng Impiyerno ay hindi makapuputol sa ugnayan, samantalang ang isang maruming motibo o isang walang kabuluhang salita ay makalalagot sa pakikipag-isa.

Kung ikaw ay nababagabag, magpakababa ka sa harap ng Diyos at isaalang-alang mo ang iyong mga lakad. At kapag natuklasan na ang magnanakaw na nagnakaw ng iyong kagalakan, kaladkarin mo siya agad sa liwanag, ipahayag mo ang iyong kasalanan sa Diyos, at hatulan mo ang iyong sarili nang walang pagpapalaway dahil sa di-mapagbantay at pabayang kalagayan ng kaluluwa na nagpahintulot sa magnanakaw na makapasok.

Ngunit huwag, *huwag* mong ipagkamali ang iyong kaligtasan sa iyong kagalakan.

Gayunman, huwag mong akalain na ang paghatol ng Diyos ay mas magaan sa kasalanan ng mananampalataya kaysa sa kasalanan ng hindi mananampalataya. Wala Siyang dalawang paraan ng pakikitungo sa kasalanan, at hindi Niya maaaring palampasin ang kasalanan ng mananampalataya nang hindi ito hinahatulan, gaya rin na hindi Niya maaaring palampasin ang mga kasalanan ng isang tumatanggi sa Kanyang mahalagang Anak. Ngunit may malaking pagkakaiba sa dalawa.

Ang lahat ng kasalanan ng mananampalataya ay alam ng Diyos at lahat ay ipinasan kay Cristo nang Siya ay magdusa sa krus sa Kalbaryo. Doon at noon, minsan at magpakailanman, ang dakilang “kasong kriminal” ng kanyang pagkakasala ay ini harap at nalutas, at ang hatol ay bumagsak sa pinagpalang Kahalili, “na Siya rin ang nagdala ng ating mga kasalanan sa Kanyang sariling katawan sa ibabaw ng punungkahoy” (1 Pedro 2:24).

Ang tumatanggi kay Cristo ay kailangang magpasan ng sarili niyang mga kasalanan sa kanyang sariling persona sa dagat-dagatang apoy magpakailanman.

Ngayon, kapag ang isang ligtas ay nagkukulang, ang “kasong kriminal” ng kasalanan ay hindi na maaaring iharap laban sa kanya, sapagkat ang Hukom na rin mismo ang lumutas niyon minsan magpakailanman sa krus. Ngunit ang usapin ng pakikipag-isa ay ibinabangon sa loob niya sa tuwing pinalulungkot niya ang Espiritu.

Magbigay pa tayo ng halimbawa. Napakagandang gabi. Kabilugan ng buwan, at nagniningning ito nang higit sa karaniwan. Isang lalaki ang taimtim na nakatitig sa isang malalim at tahimik na balon kung saan nakikita niya ang buwan na nababanaag, at sinabi niya sa isang katabi, “Kay ganda, kay liwanag at kay bilog niya ngayong gabi! Kay tahimik at kay dakila ng kanyang paglalakbay!” Katatapos pa lamang niyang magsalita nang biglang maghulog ang kanyang kaibigan ng isang maliit na bato sa balon. Ngayon ay bumulalas siya, “Aba, ang buwan ay nagkapira-piraso, at ang mga piraso ay nagugulo nang labis!”

“Napakalaking kahangalan!” sagot ng kanyang kasama. “Tumingala ka, kaibigan! Hindi nagbago ang buwan. Ang kalagayan ng balon na nagpapabanaag sa kanya ang nagbago.”

Ang iyong puso ang balon. Kapag walang pinahihintulatang kasamaan, kinukuha ng Espiritu ng Diyos ang mga kaluwalhatian at kahalagahan ni Cristo at inihahayag ang mga ito sa iyo para sa iyong kaaliwan at kagalakan. Ngunit sa sandaling may maling motibong kinakandili sa puso o may walang kabuluhang salitang lumabas sa mga labi nang hindi hinahatulan, ang iyong masasayang karanasan ay nagkakadurug-durog. Ikaw ay balisa at nababagabag sa loob hanggang sa, sa pagkawasak ng espiritu sa harap ng Diyos, ay ipahayag mo ang iyong kasalanan (ang bagay na nanggugulo) at sa gayon ay maibalik kang muli sa payapa at matamis na kagalakan ng pakikipag-isa.

Ngunit kapag ang iyong puso ay lubos na balisa, nagbago ba ang gawain ni Cristo? Hindi, hindi. Kung gayon, hindi nagbago ang iyong kaligtasan.

Nagbago ba ang Salita ng Diyos? Tiyak na hindi. Kung gayon, ang katiyakan ng iyong kaligtasan ay hindi nagbago.

Kung gayon, ano ang nagbago? Ang pagkilos ng Espiritu Santo sa iyo ang nagbago, at sa halip na kunin ang mga kaluwalhatian ni Cristo at punuin ang iyong puso ng pagkadama sa Kanyang pagiging karapat-dapat, Siya ay nalulungkot na kailangan ka Niyang punuin ng pagkadama sa iyong kasalanan at pagiging di-karapat-dapat.

Inaalís Niya sa iyo ang iyong kaaliwan at kagalakan hanggang sa hatulan mo at labanan ang masamang bagay na Kanyang hinahatulan at nilalabanan. Kapag ito ay nagawa na, ang pakikipag-isa sa Diyos ay muling naibabalik.

Gawin nawa tayo ng Panginoon na lalong mapagbantay sa ating sarili, baka mapalungkot natin “ang Espiritu Santo ng Diyos, na sa Kanya kayo’y tinatakan hanggang sa araw ng pagtubos” (Efeso 4:30).

Gaano man kahina ang iyong pananampalataya, makatiyak ka rito, na ang Pinagpalang Isa na nagtamo ng iyong pagtitiwala ay hindi kailanman magbabago. “Si Jesu-Cristo ay siya ring kahapon, at ngayon, oo, at magpakailanman” (Hebreo 13:8).

Ang gawaing Kanyang naisagawa ay hindi kailanman magbabago. “Anomang ginagawa ng Diyos ay magpakailanman: walang anomang maidaragdag doon, ni anomang maaalis doon” (Eclesiastes 3:14).

Ang Salitang Kanyang sinalita ay hindi kailanman magbabago. “Ang damo ay natutuyo, at ang bulaklak ay nalalagas: ngunit ang salita ng Panginoon ay nananatili magpakailanman” (1 Pedro 1:24-25).

Kaya nga, ang Pinagtitiwalaan ko, ang saligan ng aking kaligtasan, at ang batayan ng aking katiyakan ay pare-parehong hindi mababago magpakailanman.

Ang pag-ibig ko’y madalas na mahina,
Ang ligaya ko’y umuuring at bumabalik;
Ngunit ang kapayapaan sa Kanya’y di nagbabago—
Walang pagbabagong kilala si Jehova.

Ako’y nagbabago, Siya’y hindi;
Ang Cristo’y hindi na kailanman mamamatay;
Ang pag-ibig Niya, hindi akin, ang aking pahingahan,
Ang katotohanan Niya, hindi akin, ang bigkis.

—H. Bonar

Muli ang tanong: Sa anong klase ka naglalakbay? Ibaling mo ang iyong puso sa Diyos at sagutin mo ang tanong na iyan sa Kanya.

“Ang tumanggap ng Kanyang patotoo ay nagtatak na ang Diyos ay totoo” (Juan 3:33). Mapasaiyo nawa ang masayang katiyakan ng pagkakaroon ng dakilang kaligtasang ito, ngayon at hanggang sa Kanyang pagdating.

George Cutting

	SANLIBUTAN	LOKAL NA IGLESYA			KOMUNIDAD		PAMILYA		PERSONAL
	Mga Misyonero at Full-time na Manggagawa	Mga Lider	Mga Banal	Iba Pa	Trabaho	Pagpapatotoo	Sariling Pamilya	Mga Kamag-anak	Mga Pangangai
LIN									

LUN									
MAR									
MIY									
HUW									
BIY									
SAB									

Mga Tala

1. "Manna in the Morning," ni Stephen Olford. Moody Press, Moody Bible Institute of Chicago. Ginamit nang may pahintulot.
2. "Manna in the Morning." Ginamit nang may pahintulot.
3. *The Power of Prayer* (New York: Fleming H. Revell, 1924), p. 69. Ginamit nang may pahintulot.
4. *Master Secrets of Prayer* (Lincoln, Nebraska: Back to the Bible, copyright © 1959), pp. 10-11. Ginamit nang may pahintulot.
5. *Sense and Nonsense About Prayer* (Chicago: Moody Press, copyright © 1974), ni Lehman Strauss, pp. 117-118. Ginamit nang may pahintulot.
6. LeRoy Eims, *Winning Ways* (Wheaton, Illinois: Victor Books, 1974), p. 26. Ginamit nang may pahintulot.
7. LeRoy Eims, *What Every Christian Should Know About Growing* (Wheaton, Illinois: Victor Books, 1976), p. 103. Ginamit nang may pahintulot.
8. Sinipi ni J. Oswald Sanders, *The Divine Art of Soul Winning* (Chicago: Moody Press, n.d.), pp. 13-14. Ginamit nang may pahintulot.

Inilathala nang may pahintulot ni O. J. (Jean) Gibson. Ang karapatang-ari ay hawak ng Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Published by permission of O. J. (Jean) Gibson. Copyright is held by Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.